

Дъглас Адамс

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ

На

Джони Брок и Клеър Горст

и всички други арлингтонци

за чая, отзивчивостта и едно канapé

Някъде далече в неотбелязания на картата затънтен и рядко посещаван край на западния спирален клон на Галактиката се намира едно дребно, с нищо незабележително жълто слънце.

Около това слънце, на разстояние приблизително деветдесет и два милиона мили, обикаля една съвсем незначителна, малка синьозелена планета, чиито обитатели — произлезли от маймуната форми на живот — са така изумително изостанали, че все още смятат електронните часовници за доста хитроумно изобретение.

Тази планета има — или по-точно имаше един проблем: почти всички хора, живеещи на нея, през по-голямата част от живота си се чувстваха нещастни. Много бяха предложенията за решаването на този проблем, но повечето се отнасяха до движението на едни малки зелени късчета хартия. И това е много странно, защото, общо взето, тези малки зелени късчета хартия съвсем не бяха нещастни.

И така, проблемът си оставаше нерешен — много хора се чувстваха зле, а повечето от тях — отвратително, включително и онези с електронните часовници.

Мнозина изказваха мнението, че поначало човечеството е допуснало голяма грешка, като е слязло от дърветата. А някои твърдяха, че дори и крачката към дърветата е била погрешна и че изобщо не е трябвало да напускат океаните.

Но ето че един ден — беше четвъртък — близо две хиляди години след като един човек бил прикован за някакво дърво заради това, че разправял колко хубаво би било, ако започнем ей тъй. за разнообразие, да бъдем добри един към друг — едно момиче, седнало само в малък ресторант в Рикмънзауърт, се сети каква е причината за всички досегашни нещастия на човечеството и прозря как светът може да стане по-добър и щастлив. Този път не можеше да има грешка, нещата непременно щяха да се оправят и повече никой за нищо нямаше да бъде прикован.

За жалост обаче, преди момичето да успее да се добере до телефон, за да сподели с някого идеята си, се случи едно ужасно и глупаво нещастие и тя безвъзвратно пропадна.

Но това тук не е разказ за нея.

Това е разказ за онова ужасно и глупаво нещастие и някои от неговите последици.

Този разказ е и за една книга, една книга, наречена ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ — книга, която не е писана и никога не е издавана на Земята и за която до деня на ужасното нещастие ни един земен жител не бе нито чувал, нито пък я бе виждал.

И все пак това бе една наистина забележителна книга.

Всъщност навярно най-забележителната книга, излязла някога от великата издателска

корпорация на Малката мечка — но и за нея ни един земен жител никога не бе чувал.

Това е не само една наистина забележителна книга, тя се радва и на голям успех — популярна е от КНИГА ЗА ВСЕКИ НЕБЕСЕН ДОМ. по-търсена от КАКВО ДА ПРАВИМ ПРИ НУЛЕВА ГРАВИТАЦИЯ — НОВИ ПЕТДЕСЕТ И ТРИ СЪВЕТА, и е по-нашумяла от Уулон-Колъфидовия знаменит философски труд в три тома: В КАКВО СЪБЪРКА БОГ; ЗА НЯКОИ ОТ НАЙ-ГОЛЕМИТЕ ГРЕШКИ НА БОГ: ВСЪЩНОСТ ЩО ЗА ЛИЧНОСТ Е БОГ?

В много от по-напредничавите цивилизации от Външния Източен край на Галактиката ПЪТЕВОДИТЕЛЯТ вече е изместил великата ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГАЛАКТИКА като настолна съкровищница на целокупното знание и мъдрост, защото въпреки големите пропуски и многобройните съмнителни — или поне крайно неточни — сведения той превъзхожда по-стария и по-традиционен труд в две важни отношения.

Първо, той е малко по-евтин; и, второ, на корицата му с големи приветливи букви са изписани думите БЕЗ ПАНИКА.

Но разказът за този ужасен и глупав четвъртък, разказът за необикновените последици от него и разказът за неразривната връзка между тези последици и гореспоменатата книга започва твърде обикновено.

Започва с една къща.

ГЛАВА I

Къщата се намираше на малко възвишение в самия край на селото. Издигаше се съвсем самотна и от нея се откриваше красив изглед към ширналите се нивя на Югозападна Англия. В никакъв случай не бе някаква забележителна къща — на около тридесет години, нисичка, квадратеста, с четири прозореца отпред, тъй размерени и симетрично разположени, че успяваха по един съвършен по своему начин да не радват окоето.

Единственият човек, за когото къщата имаше някакво по-особено значение, бе Артър Дент — и то само защото самият той живееше в нея. Живееше там от около три години, откак напусна Лондон, който го правеше нервен и раздражителен. Той също бе на около трийсет години, висок, тъмнокос и все нещо го безпокоеше. А най-много го безпокоеше това, че хората постоянно го питаха защо има неспокоен вид. Работеше в местното радио и непрекъснато разправяше на приятелите си, че това е много по-интересно, отколкото вероятно си мислят. Така си и беше — повечето му приятели работеха в рекламата.

Сряда вечерта бе валил проливен дъжд, пътеката беше мокра и кална, но четвъртък сутринта слънцето се показва ярко и чисто и огря къщата на Артър Дент за сетен — както се оказа — път.

Артър все още не бе напълно проумял, че общината иска да я събори и на нейно място да построи околостен път.

В осем часа сутринта в четвъртък Артър не се чувстваше много добре. Събуди се със замаяна глава, стана, тръгна замаяно из стаята, отвори прозореца, видя един булдозер, намери чехлите си и се отпрати към банята, за да се измие.

Малко паста за зъби върху четката — ето така. Сега търкай.

Огледалото за бръснене гледаше към тавана. Нагласи го. За миг през прозореца на банята в него се отрази втори булдозер. Нагласено както трябва, огледалото отразяваше наболата брада на Артър Дент. Обръсна я, изми се, избърса се и се отпрати към кухнята, за да сложи нещо вкусно в устата си.

Чайник, контакт, хладилник, мляко, кафе. Прозявка.

Думата БУЛДОЗЕР се залута в ума му, като търсеше нещо, с което да се върже.

Булдозерът пред кухненския прозорец беше доста голям.

Загледа се в него.

„Жълт“ — каза си той и се отправи обратно към спалнята, за да се облече.

Като минаваше покрай банята, се спря и изпи една голяма чаша вода, после втора. Започна да подозира, че го мъчи махмурлук. Ама откъде тоя махмурлук? Да не би да е пил предната вечер? „Трябва да съм пил“ — рече си той. В огледалото за бръснене се мярна някакъв отблясък. „Жълт“ — каза си той и продължи към спалнята.

Спря и се замисли. Кръчмата, сети се Дент. Ами да, кръчмата. Смътно си спомни, че се бе ядосвал, ядосвал се бе за нещо, което му се струваше важно. Разправял бе на хората там за това нещо, разправял им бе, изглежда, надълго и нашироко, защото най-ярко си спомняше безразличието, изписано върху лицата им. Нещо за нов околоръстен път, за който току-що бе научил. Уж от месеци било оповестено, а, изглежда, никой нищо не беше чувал за него. Смешна работа. Изпи глътка вода. Решил бе, че всичко ще се оправи — никой не го искаше този околоръстен път и общината нямаше основание да го налага. Всичко щеше да се оправи.

Но, майко мила, какъв махмурлук му бе докарала тази история. Огледа се в огледалото на гардероба. Изплезе език. „Жълт“ — си каза той. Думата ЖЪЛТ се залута в главата му, като търсеше нещо, с което да се върже.

Петнайсет секунди по-късно той бе излязъл от къщата и лежеше пред един голям жълт булдозер, който напредваше по пътеката на неговия двор.

Мистър Л. Просър беше, дето се вика, най-обикновен човек. С други думи — двунога форма на живот на въглеродна основа, произлязла от маймуната. По-конкретно той беше четиридесетгодишен, дебел, неугледен и работеше в местната община. Колкото и да е странно, макар и самият той да не го знаеше, по бащина линия бе пряк потомък на Чингиз хан, ала безчетните поколения и смешения на раси оттогава досега тъй бяха преплели гените му, че не притежаваше никакви присъщи на монголоидната раса черти — от могъщия си праотец мистър Л. Просър бе наследил само подчертано дебелия тумбак и склонността да носи малки кожени шапки.

В никакъв случай не бе велик воин — всъщност той бе един неспокоен и измъчен човек. А днес бе особено неспокоен и измъчен, защото срещаше сериозни трудности при изпълнението на служебните си задължения — те изискваха от него до края на деня да има грижата къщата на Артър Дент да бъде съборена.

— Не бива така, мистър Дент — каза той. — Знаете, че не можете да спечелите. Не можете вечно да лежите пред булдозера.

Опита се да накара очите си да заблестят свирепо, но те изобщо не го послушаха.

Артър си лежеше в калта и пошляпваше срещу него.

— Хич не ме е грижа — каза той, — пък ще видим кой пръв ще ръждяса.

— Боя се, че трябва да се примирите — каза мистър Просър и като хвана кожената си шапка, започна да я върти на върха на главата си. — Този околоръстен път трябва и ще бъде построен!

— За пръв път го чувам — каза Артър. — А защо трябва да бъде построен?

Мистър Просър му се закани с пръст, но след малко се отказа и отново го скри.

— Как така защо трябва да бъде построен? — каза той. — Става дума за околоръстен път. А околоръстни пътища трябва да се строят.

Околоръстните пътища са съоръжения, които дават възможност на едни хора да се придвижват страшно бързо от точка А до точка Б, докато други хора се придвижват страшно бързо от точка Б до точка А. Хората, живеещи в точка В, която е разположена точно между двете, често си задават въпроса какво й е толкоз хубавото на точка А, че толкова много хора от точка Б горят от желание да отидат там, и какво й е пък толкоз хубавото на точка Б, че толкова много хора от точка А горят от желание да отидат там. Често им се дощява хората най-сетне и веднъж завинаги да решат къде по дяволите искат да бъдат.

На мистър Просър му се щеше да бъде в точка Г. Точка Г не бе някое конкретно място, а просто което и да е уютно местенце, много, много далеч от точките А, Б и В. Щеше му се да си има малка

хубава къщичка с две секири над портата и да прекарва дълги приятни часове в точка Д, т.е. в най-близката до точка Г кръчма. Жена му, разбираше се, искаше пълзящи рози, ала той държеше на секирите. Не знаеше защо — просто харесваше секири. Презрителните усмивки на булдозеристите го накараха да се изчерви от срам.

Премести тежестта си от единия крак на другия, но и на двата се чувствуваше еднакво неудобно. Очевидно някой някъде се бе оказал ужасен некадърник и не дай си боже това да бе самият той.

Мистър Просър рече:

— Вижте какво, имахте възможност да направите всякакви предложения или възражения в законния срок.

— В законния срок? — избухна Артър. — В законния срок ли? Че аз за пръв път чух за тая работа от оня майстор, който пристигна в къщата ми вчера сутринта. Питам го аз прозорците ли е дошъл да почисти, той ми вика не, дошъл съм да съборя къщата. Но, разбира се, не ми го каза веднага. О, не! Първо избърса няколко прозореца, за което ми взе една петачка. И чак тогава ми го съобщи.

— Но, мистър Дент, проектите бяха на разположение в местния проектантски отдел в продължение на девет месеца.

— О, да, разбира се! Щом научих, отидох право там да ги видя — още вчера следобед. Ама вие не сте се потрудили чак толкова да насочите вниманието ни към тях, нали? Ей така, просто да кажете нещо на някого.

— Но проектите бяха изложени...

— Изложени ли? В последна сметка се наложи да сляза чак в мазето, за да ги откроя.

— Ами там се намира отделът, където са изложени.

— С електрическо фенерче.

— Сигурно са откраднали крушките.

— И стълбището ли?

— Ама вижте, нали все пак ги открихте?

— Да — каза Артър, — така е. Бяха изложени на дъното на един заключен канцеларски шкаф, забутан в заключена тоалетна с надпис на вратата ВНИМАНИЕ, ЛЕОПАРД!

Над главите им мина облак. Сянката му падна върху Артър Дент, който лежеше, подпрян на лакътя в студената кал. Падна и върху къщата на Артър Дент. Мистър Просър я огледа неодобрително.

— Не може да се каже, че е кой знае колко хубава къща — отбеляза той.

— Съжالياвам, но на мен ми харесва.

— И околоръстният път ще ви хареса.

— О, я млъкнете! — каза Артър Дент. — Млъкнете и се махайте оттук заедно с проклетия си околоръстен път. Много добре знаете, че правото е на моя страна.

Устата на мистър Просър се отвори и затвори няколко пъти и през това кратко време в съзнанието му нахлуха необясними, но ужасно привлекателни видения:

къщата на Артър Дент — обхваната от буйни пламъци, а самият Артър бяга, крещейки от горящите й развалини с най-малко три тежки копия, стърчащи от гърба му. Подобни видения често измъчваха мистър Просър и го правеха доста неспокоен. За момент той изгуби дар слово, но бързо се съвзе.

— Мистър Дент — поде той.

— А, вие ли сте? Слушам ви — каза Артър.

— Искам да ви изясня някои факти. Имате ли представа колко ще пострада онзи булдозер и какви ще бъдат последствията за него, ако наредя да мине право през вас?

— Какви? — попита Артър.

— Съвсем никакви — отвърна мистър Просър и се отдалечи ядосано, като се чудеше защо главата му е пълна с хиляда космати конници, до един крещящи по него.

По някаква случайност СЪВСЕМ НИКАКВИ бяха и подозренията на произлезлия от маймуната

Артър Дент, че един от най-близките му приятели не е произлязъл от маймуната и е всъщност от една малка планета в околностите на Бетелгиус, а не от град Гилдфорд, както често твърдеше.

Артър Дент никога, ама никога не бе допускал това.

Този негов приятел за пръв път бе стъпил на планетата Земя преди около петнадесет години, бе положил доста усилия, за да се слее със земното общество — при това, трябва да признаем, твърде успешно. Например през всичките тези петнадесет години се е представял за безработен актьор — това звучеше достатъчно правдоподобно.

Допуснал бе обаче една глупава грешка, и то защото беше попретупал предварителната си подготовка. Информацията, която бе събрал, го бе подвела да си избере името „Форд Префект“^[1] като най-удачно поради своята забележителност.

Не бе забележително висок, чертите на лицето му бяха приятни, без да са забележително красиви. Косата му беше остра, червеникава и вчесана назад. Кожата на лицето му изглеждаше обтегната от носа назад. Имаше нещо странно в него, но беше трудно да се каже точно какво. Може би това, че очите му примигваха рядко и когато човек разговаряше малко по-дълго с него, очите му започваха неволно да сълзят вместо неговите. А може би това, че усмивката му беше малко прекалено широка и човек добиваше ужасяващото чувство, че се кани да те сграбчи за гърлото.

Повечето от приятелите, с които се бе сблизил на планетата Земя, го считаха за особняк, но от безобидните — един необуздан пияч с някои доста странни навици. Така например имаше навика да се появява неканен на студентски събирания, напиваше се безобразие и започваше да се заяжда с всеки астрофизик, когото успееше да докопа, докато накрая го изритваха навън.

Понякога изпаднаше в странен унес и като хипнотизиран се взираше в небето, докато някой го запитате какво прави. Тогава се сепваше виновно, ала след миг се овладяваше и пак се ухилваше.

— Ами гледам да видя някоя летяща чиния — шегуваше се той и всички се засмиваха и го питаха каква точно летяща чиния очаква да види.

— Зелена — отвръщаше той с лукава усмивка, после се изсмиваше лудешки и изведнъж хукваше към най-близкия бар, където поръчваше страшно много пиене и черпеше всички наред.

Подобни вечери обикновено завършваха зле. Напиваше се до козирката с уиски, усамотяваше се в ъгъла с някое момиче и му обясняваше завалено, че, откровено казано, цветът на летящата чиния не е от голямо значение.

По-късно, докато се клатушкаше почти в безсъзнание из нощните улици, често питаше минаващите полицаи дали знаят пътя за Бетелгиус. Обикновено полицаите му казваха нещо в смисъл: „Не мислите ли, сър, че е време да се приберете вкъщи?“ „Опитвам се, миличък, опитвам се“, неизменно отвръщаше Форд в тези случаи.

Всъщност това, което в действителност търсеше с поглед, когато се взираше до забрава в небето, бе каквато и да е летяща чиния. А казваше зелена, защото зелен бе цветът на традиционната космическа униформа на бетелгиуските търговски разузнавачи.

Форд Префект жадуваше да се появи каквато и да е летяща чиния, защото петнадесет години са твърде много, ако си заседнал където и да е, особено пък на едно такова неопикуемо тъпо място като планетата Земя.

На Форд много му се щеше в най-скоро време да се появи някаква летяща чиния, защото знаеше как да стомира летящи чинии и да се вози на тях. Знаеше също как могат да се видят Чудесата на Вселената за по-малко от трийсет алтериански долара на ден.

В действителност Форд Префект беше странствуващ изследовател, натоварен да събира материали за онази изключително забележителна книга ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ.

Човешките същества лесно се адаптират и до обяд в живота около Артървата къща настъпи определен порядък. Избраната от Артър роля бе да си лежи и пошляпва в калта и от време на време да настоява да се види със своя адвокат или с майка си, или да получи една хубава книга: избраната от мистър Просър роля бе да прави периодични опити да вразумява Артър чрез някой нов убедителен

довод, приказки от рода на „за благо на народа“ или „необходимостта от прогреса“, или пък „Те и мойта къща я събориха веднъж, ама аз дори не се обърнах да я погледна“, а също и чрез други най-различни ласкателства и закани; избраната от булдозеристите роля бе да седят и да си пият кафето и да тълкуват профсъюзните наредби, за да видят дали не могат да извлекат материални облаги от създалата се ситуация.

Земята се движеше бавно по установения си път.

Слънцето започваше да втвърдява калта, в която Артър лежеше.

Още веднъж по него мина една сянка.

— Здравей, Артър — изрече сянката.

Артър вдигна поглед, примижа срещу слънцето и с изненада откри, че над него се е изправил Форд Префект.

— О, Форд! Здравсти! Как си?

— Добре съм — отвърна Форд. — Слушай, имаш ли някаква работа?

— Работа ли? — извика Артър. — Ами налага ми се да полежа пред тези булдозери, защото, ако се махна, ще съборят къщата ми. Но като изключим това, сякаш нямам.

На Бетелгиус не познават сарказма и ако не внимаваше, Форд Префект често не успяваше да го долови.

— Добре тогава — каза той. — Къде можем да поговорим?

— Какво? — каза Артър Дент.

В продължение на няколко секунди Форд сякаш забрави за него и впери поглед в небето, също като заек, който „се опитва“ да бъде прегазен от кола. И след това изведнъж приклекна до Артър.

— Непременно трябва да поговорим — каза той настоятелно.

— Добре — отвърна Артър, — казвай.

— А и да пийнем — продължи Форд. — Жизненоважно е да поговорим и да пийнем. Веднага. Да отидем в селската кръчма.

Отново се взря в небето — напрегнато, очаквателно.

— Абе ти не разбираш ли? — извика Артър и посочи към Просър. — Онзи човек иска да събори къщата ми!

Форд го изгледа объркано.

— А не може ли да го направи, ако те няма? — попита той.

— Но аз не искам да я събори!

— Аха.

— Слушай. Форд, какво ти става? — каза Артър.

— Нищо. Нищо не ми става. Слушай сега — трябва да ти кажа най-важното нещо, което някога си чувал. Веднага. И трябва да ти го кажа в пъвницата „Кон и коняр“.

— Но защо?

— Защото ще ти е нужно добре да си пийнеш.

Форд впи поглед в Артър и Артър с изненада откри, че волята му започва да отслабва. Не можеше, разбира се, да знае, че това се дължи на една стара пиянска игра, която Форд бе научил по хиперкосмическите пристанища, обслужващи мадранитните минни пояси на звездната система Орион Бета.

Играта донякъде напомня земната игра, наречена канадска борба, и се играе по следния начин:

Двамата съперници сядат от двете страни на масата с по една чаша пред всеки от тях.

По средата се поставя бутилка Джанксова ракия (същата, дето е увековечена в онази древна песничка на орионските миньори: „Не, не ми наливай веч от тая стара Джанксова ракия, // че свят ще ми се вие // и знам ли що ще плещя // и очите ще облещя // и може би дори // ей тъй ще си издъхна, // ала налей ми пак от тая грешна стара Джанксова ракия“).

След това и двамата съперници съсредоточават волята си върху бутилката, като се опитват да я наклонят и да отлеят от ракията в чашата на противника, който след това трябва да я изпие.

После бутилката отново се пълни. Играта се повтаря. След това пак.

Започнеш ли веднъж да губиш, вероятно ще продължиш да губиш, защото, между другото, Джанксовата ракия потиска телепсихичните способности.

След като се изконсумира едно предварително уточнено количество алкохол, губещият е длъжен да се подложи на някакво унизително наказание, най-често свързано с физиологическата дейност на човека.

Обикновено Форд Префект играеше, за да губи.

Форд продължаваше да се взира в Артър и на него започна да му се струва, че все пак му се ходи в пивницата „Кон и коняр“.

— Но какво ще стане с къщата ми...? — попита той плачливо.

Форд премести погледа към мистър Просер и изведнъж му хрумва хитра идея.

— Къщата ли иска да ти съборя?

— Да, иска да построи...

— Но не може, защото си легнал пред булдозерите му.

— Да, и...

— Убеден съм, че ще се разберем с него — каза Форд. — Извинете, може ли за момент? — провикна се той.

Мистър Просър (които в момента спореше с представител на булдозеристите за това, дали Артър Дент представлява опасност за душевното им здраве и ако е така, каква ще е надницата им) се огледа. Изненада се и малко се разтревожи, като видя, че Артър не е сам.

— Да? Кажете — извика той. — Да не би мистър Дент да се е вразумил?

— Бихме ли могли засега — провиква се Форд — да предположим, че все още не е?

— Ами добре — въздъхна мистър Просър.

— Да предположим също — каза Форд, — че ще лежи тук цял ден.

— Добре, и?

— И хората ти цял ден ще се мотаят и нищо няма да правят.

— Може би, може би...

— Ами ако тъй и тъй си се примирил с това, всъщност на теб не ти е необходимо той да лежи тук през цялото време, нали така?

— Какво?

— Не ти е необходимо — поясни Форд търпеливо — неговото присъствие тук.

Мистър Просър се замисли над това.

— Ами всъщност не... — каза той — не може да се каже, че ми е необходим...

Просър се смути. Помисли си, че логиката на единия от двамата нещо куца.

— Ами в такъв случай — каза Форд, — ако бъдете така добър да приемете, че той е тука и не може да не е тука, двамата с него бихме могли да отскочим до кръчмата за половин час. Как ви звучи това?

На мистър Просър му се стори, че това е напълно налудничава идея.

— Струва ми се, че е напълно разумно — отвърна той убедително, като се запита кого се опитва да убеждава.

— А ако след това и вие пожелаете да отскочите за една на крак — каза Форд, — разчитайте, че и ние ще ви прикрием.

— Много ви благодаря — изрече мистър Просър, който вече не знаеше как да реагира, — много ви благодаря, наистина, много мило...

Намръщи се, сетне се усмихна, после пък се опита да направи и двете едновременно, не успя, посегна към кожената си шапка и започна припряно да я върти на темето си. Щеше му се да повярва, че току-що е постигнал успех.

— Ами тогава — продължи Форд Префект — бъдете така добър да дойдете тук и да легнете...

— Какво? — каза мистър Просър.

— О, извинете — каза Форд, — може би не бях съвсем есен. Някой все пак трябва да легне пред булдозерите, нали така? В противен случай нищо няма да ги спре да потеглят към къщата на мистър Дент, нали така?

— Какво? — повтори мистър Просър.

— Много е просто — каза Форд. — Моят клиент, мистър Дент, твърди, че ще престане да лежи тук в калта единствено при условие, че вие дойдете и заемете мястото му.

— Какви ги говориш? — попита Артър, но Форд го срита с обувката си, за да млъкне.

— Вие искате — каза Просър, като изговаряше думите бавно, за да осмисли тази нова мисъл — аз да отида и легна там...

— Да.

— Пред булдозера?

— Да.

— Вместо мистър Дент?

— Да.

— В калта.

— Да, както се изразихте, в калта.

Веднага щом мистър Просър осъзна, че в края на краищата е губещата — и то напълно — страна, от раменете му сякаш се смъкна огромен товар: това по му приличаше на света — такъв, какъвто го познаваше. Въздъхна.

— И в замяна на това вие ще заведете мистър Дент до онази кръчма.

— Да — каза Форд, — точно така.

Мистър Просър направи няколко несигурни крачки напред и спря.

— Обещавате ли? — попита той.

— Обещавам — отвърна Форд и се обърна към Артър.

— Хайде — каза му той, — ставай и направи място на човека да легне.

Артър се изправи с чувството, че всичко това става насън.

Форд подкани Просър с жест и той малко тъжно, непохватно седна в калта. Струваше му се, че целият му живот е някакъв странен сън, а понякога се питаше и кой всъщност го сънува и дали му се харесва. Калта обгърна седалището и ръцете му и започна да влиза в обувките му.

Форд го изгледа строго.

— И никакви опити къщата на мистър Дент да се събори тайничко, докато го няма. Разбрахме ли се? — каза той.

— И през ум не ми е минавало — възмути се Просър, — изключено е дори да ми хрумне такава мисъл — продължи той, като се излегна назад.

Видя, че към него се приближава представителят на профсъюза на булдозеристите, отпусна глава назад и затвори очи. Опита се да подреди доводите си, с които да докаже, че той самият в момента не представлява опасност за душевното им здраве. Но съвсем не бе уверен в това — главата му сякаш бе пълна с грохот, коне, пушечи и мирис на кръв. Това се случваше винаги, когато се чувствуваше потиснат и онеправдан, и досега не бе успявал да си го обясни. В някое по-висше измерение, за което ние нищо не знаем, могъщият хан ревеше от ярост, ала мистър Просър само потреперваше вяло и хленчеше. Усети някакво леко смъдене от течността, насъбрала се под клепачите му. Бюрократични неразбории, сърдити хора, легнали в калта, мистериозни непознати, обиждащи го необяснимо защо, и най-сетне една цяла безименна армия конници, които му се смеят — и всичко това е в главата му! Какъв ден!

Какъв ден! Форд Префект знаеше, че това, дали къщата на Артър ще бъде съборена или не, е толкова важно, колкото и здравословното състояние на бъбреците на кучето Динго.

Артър обаче продължаваше да се безпокои.

— Но можем ли да му имаме доверие? — попита той.

- Лично аз бих му имал доверие до свършеха на света — отвърна той.
- Да, разбира се — каза Артър, — и колко време остава дотогава?
- Около дванадесет минути — отвърна той. — хайде, трябва да пийна нещо.

ГЛАВА II

Ето какво пише в ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГАЛАКТИКА относно алкохола. Пише, че алкохолът е безцветна летлива течност, която се образува при ферментацията на захарите; отбелязва също и опияняващото му действие върху някои форми на живот на въглеродна основа.

В ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ също се споменава за алкохола. В него пише, че най-хубавата от всички съществуващи напитки е Пангалактическият гаргаробластер.

Пише също, че въздействието на Паигалактическият гаргаробластер е като да ти пръснат черепа с лимоново резенче, привързано към голяма златна тухла.

В Пътеводителя пише още и на коя планета се приготвят най-хубавите Пангалактически гаргаробластери, каква е приблизителната им цена и към кои благотворителни организации можеш да се обърнеш за помощ, след като се напиеш с него.

В Пътеводителя има дори рецепта как сам да си го приготвиш:

„Взема се съдържанието на една бутилка отлежала Джанксова ракия.

Към него се прибавя една мярка вода от моретата на Сантрагннус V.

(Ах тази морска вода на Сантрагннус V, пише там. Ах тези риби от Сантрагинус!!!)

Поставете в сместа три кубчета Арктурански мегаджин и ги оставете да се разтопят (необходимо е сместа да бъде добре охладена, защото в противен случай бензолът се изпарява).

Газирайте сместа с четири литра блатен газ от Фалия, в памет на всички онези щастливи стопаджии, умрели от удоволствие из блатата на Фалия.

На върха на сребърна лъжичка отмерете екстракт от Куалактинска хипермента, събрала в себе си всички омайни ухания на тънещите в мрак Куалактински пояси — нежно сладки и мистични.

Пуснете вътре зъб на алголиански слънцетигър. Наблюдавайте как се разтваря и пръска огнената жар на алголианските слънца в самото сърце на питието.

Поръсете със замфуор.

Прибавете една маслина.

Пийте... но... много внимателно...“

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ е много по-търсена книга от ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГАЛАКТИКА.

— Шест пинти битер^[2] — каза Форд Префект на бармана на „Кон и коняр“. — И по-бързо, моля, защото ей сега ще настъпи свършекът на света.

Барманът на „Кон и коняр“ не заслужаваше подобно отношение — той беше достопочтен възрастен мъж. Побутна очилата над носа си и запремига срещу Форд Префект.

Форд не му обърна никакво внимание и се зазяпа през прозореца, затова барманът отправи поглед към Артър, които повдигна безпомощно рамене и запази мълчание.

Ето защо барманът каза:

— Така ли, сър? Тъкмо и времето е хубаво... — и започна да пълни халбите.

Направи още един опит:

— Ще гледате ли мача следобед?

Форд извърна поглед към него.

— Не, няма смисъл — каза той и пак се обърна, за да гледа през прозореца.

— Да не би, господине, да смятате, че резултатът не буди съмнение? — попита барманът. —

„Арсенал“ — какви ли шансове няма?

— Не, не — каза Форд, — чисто и просто след малко ще настъпи свършекът на света.

— О, да, сър, преди малко го споменахте — каза барманът, като погледна над очилата си, този път към Артър. — Ами ако е тъй, „Арсенал“ ще извадят голям късмет.

Форд отново го погледна, този път искрено изненадан.

— Не, не съвсем — каза той и се намръщи.

Барманът пое дълбоко въздух.

— Заповядайте, сър, шест бири — каза той.

Артър му се усмихна тъжно и отново сви рамене. Обърна се и се усмихна тъжно и на останалите в кръчмата, в случай че някой от тях бе чул за какво става дума.

Някой нищо не бе чул и никой не разбра защо им се усмихва.

Човекът, който седеше на бара до Форд, огледа двамата мъже, огледа и шестте бири, направи наум няколко светкавични аритметични операции, хареса получения отговор и една глупава и пълна с надежди усмивка цъфна на лицето му.

— Долу ръцете, те са за нас! — каза Форд и му хвърли поглед, който би накарал и алголиански слънцетигър да продължи да си гледа работата.

Форд хвърли една банкнота от пет лири на тезгяха и каза:

— Задръжте рестото.

— Какво? От петачката ли? Много ви благодаря, сър!

— Остават ви десет минути, за да ги похарчите.

Барманът реши просто да се махне за малко.

— Форд, би ли ми казал, ако обичаш, какво по дяволите става? — попита Артър.

— Хайде, пий — каза Форд, — чакат те три бири.

— Три бири? — каза Артър. — На обяд?

Човекът до Форд се ухили и закима радостно. Форд не му обърна никакво внимание.

— Времето е химера — каза той. — А времето за обяд — двойно по-голяма.

— Много умно — каза Артър. — Трябва да го изпратиш на Рийдърз Дайджест^[3]. Те имат цяла страница за хора като тебе.

— Хайде, пий!

— Но защо три бири наведнъж?

— Отпуска мускулите. Ще имаш нужда от това.

— Отпуска мускулите?

— Отпуска мускулите.

Артър се загледа в бирата си.

„Днес ли нещо сбърках — каза си той, — или светът винаги е бил такъв, но съм бил прекалено затворен в себе си, за да го забележа?“

— Добре — каза Форд, — ще се опитам да ти обясня. Откога се познаваме?

— Откога ли? — Артър се замисли. — Ами от около пет години, може би шест — каза той. — Тогава повечето неща имаха разумно обяснение.

— Добре — каза Форд. — Как ще реагираш, ако ти кажа, че в действителност не съм от Гилдфорд, а от една малка планета някъде в околностите на Бетелгиус?

Артър сви рамене неопределено.

— Ами не знам — отвърна той, като отпи от бирата. — Защо, смяташ ли, че е възможно да кажеш такова нещо?

Форд се отказа. Наистина не си струваше да се занимава с това при положение, че след малко щеше да настъпи свършекът на света. Затова просто каза:

— Пий!

След това продължи с напълно естествен тон:

— След малко ще настъпи свършекът на света.

Артър отново се усмихна тъжно на всички присъстващи в кръжмата. Присъстващите го гледаха намръщено. Един човек му махна с ръка да спре да му се усмихва и да си гледа работата.

„Днес трябва да е четвъртък — помисли си Артър, като се отпусна ниско над бирата си. — Никога не съм ги разбирал тези четвъртъци.“

ГЛАВА III

През този именно четвъртък, едно нещо се движеше тихичко през йоносферата на много мили над повърхността на планетата; всъщност това бяха няколко неща, няколко десетки огромни жълти тежки и груби като чукани неща, големи колкото административни сгради, но тихи като птички. Рееха се спокойно и се къпеха в електромагнитните лъчи на звездата Хелиос, забавяха ход, подреждаха се и се привеждаха в готовност.

Планетата под тях почти не се досещаше за тяхното присъствие, което съвпаднаше с плановите им в момента. Огромните жълти неща не бяха забелязани при Гунхили, минаха над Кейп Канаверал, без да предизвикат и едно „бип“, станциите в Ухмера и Джодрел Банк изобщо не ги засякоха и това е много жалко, защото през всичките тези години бяха търсили тъкмо такива неща.

Единственото нещо, което регистрира тяхното присъствие, бе едно малко черно устройство, наречено Суб-Ета Сенс-0-Матик, което започна да премигва тихо и незабелязано. То се гушеше в тъмната вътрешност на една кожена чанта, която Форд Префект по навик носеше обвесена през врата си. Съдържанието на Форд-Префектовата чанта наистина представлява интерес, нещата в нея биха накарали очите на всеки земен физик да изхвъркнат от орбитите им, затова той ги криеше под два оръфани ръкописа на пиеси, за които твърдеше, че чакат одобрение. До Суб-Ета Сенс-0-Матика и ръкописите се намираше и неговият Електронен палец — една къса дебела черна пръчка, с гладка матова повърхност с няколко плоски бутона и скали в единия край, тук беше и едно устройство, което доста напомняше големичък електронен калкулатор. Върху него имаше стотина миниатюрни плоски бутончета и екран с площ четири квадратни инча, на който в миг можеше да бъде показана коя да е от общо милион „страници“. Изглеждаше умопобъркващо сложно нещо и това бе една от причините върху удобната пластмасова калъфка, в която се съхраняваше, с големи приветливи букви да бъдат изписани думите: БЕЗ ПАНИКА. Другата причина бе, че това устройство всъщност представляваше най-забележителната от всички книги, излезли някога от великата издателска корпорация на Малката мечка — ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ. А причината да бъде публикувана във вид на суб-мезонно микроелектронно устройство бе, че ако беше отпечатана като обикновена книга, на междузвездния стопаджия щяха да са му нужни няколко неудобни големи сгради, в които да я носи със себе си.

Под всичко това в чантата на Форд Префект имаше няколко химикалки, бележник и една големичка хавлия, купена от универсалния магазин Маркс и Спенсър.

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ дава следните сведения по въпроса за хавлиите.

Хавлията, пише там, е навярно най-полезното нещо, което един междузвезден стопаджия може да притежава. На първо място тя е много ценна в чисто практическо отношение — можеш да се загърнеш с нея, за да се топлиш, докато подскачаш по мразовитите луни на Джаглан Бета; можеш да легнеш върху нея на плажа, покрит с жарък мраморен пясък, и да дишаш опияняващия морски въздух на Сантрагинус V; можеш да подремнеш под нея и под звездите, огряващи с яркочервените си лъчи пустинния свят на Кактафун; би могъл да я опънеш като платно на минисал по ленивите тежки води на реката Мот; намокрена, ще ти послужи и в ръкопашен бой; можеш да си завиеш главата с нея, за да не дишаш отровните изпарения или за да не срещнеш погледа на кръвожадния звяр Бъгблатер от Траал (едно невероятно глупаво животно, което си мисли, че ако ти не го виждаш и то не може да те види —

но макар и тъпо като галош, то е много, много кръвожодно); ако изпаднеш в беда, можеш да я размахаш над главата си в знак, че се нуждаеш от помощ, и, разбира се, можеш да се избършеш с нея, ако все още ти се струва достатъчно чиста.

Но преди всичко, тя е изключително ценна в психологическо отношение. Кой знае защо, ако един страг (страг = нестопаджия) открие, че стопаджията носи хавлията със себе си, автоматично стига до заключението, че си има и четка за зъби, кърпа за лице, сапун, кутия с бисквити, манерка, компас, карта, кълбо, капан, спрей против комари, екипировка за дъждовно време, космическо облекло и т.н., и т.н... При това страгът е готов с удоволствие да заеме на стопаджията кое да е от всички тези, а и дузина други неща, които стопаджията случайно може да е „загубил“. Ето как разсъждава страгът: онзи, който е способен да преброди надлъж и нашир галактиката, и то на стоп, да изнемогва, да мизерствува, да се сблъсква с невероятни трудности, да ги преодолява и все още да знае къде му е хавлията, е явно човек, с когото си длъжен да се съобразяваш.

Така се е зародил един израз, станал вече класически в стопаджийския жаргон. Например: „Хей, сас ли го онзи хупи Форд Префект? Те това се казва фруд — наистина знае де му е хавлията (сас = зная; чувал съм за; срещал съм; правя любов с; хупи = наистина прибран човек: фруд = ама наистина страшно прибран човек).“

Гушнало се кротичко върху хавлията във Форд-Префектовата чанта, Суб-Ета Сенс-0-Матика започна да примигва по-начесто. Много мили над повърхността на планетата огромните жълти неща започнаха да се разгръщат в боен ред. В Джодрел Банк някой реши, че е време за чаша хубав освежителен чай.

— Носиш ли си хавлията? — изведнъж попита Форд Префект.

Артър, който се мъчеше над третата си бира, се обърна към него.

— Какво? Не... Защо, трябваше ли? — Вече се бе отказал да се изненадва, явно нямаше смисъл.

Форд раздражено цъкна с език.

— Хайде, пий — подкани го той.

В този миг отвън се чу притъпления грохот от някакво срутване и той взе връх над приглушените разговори в кръчмата, над шума, идещ от грамофона-автомат, и над звуците откъм мъжа до Форд, който хълцукаше над уискито, което Форд в последна сметка му бе поръчал. Артър се задави с бирата и скочи на крака.

— Какво става? — изквича той.

— Спокойно — каза Форд, — още не са почнали.

— Слава богу — каза Артър и се отпусна.

— Струва ми се, че просто събарят къщата ти — отбеляза Форд, като изгълта остатъка от последната си бира.

— Какво? — изкрещя Артър. Изведнъж Фордовата магия престана да му действа. Артър хвърли безумен поглед наоколо и изтича до прозореца. — Божичко, истина е! Мойта къща събарят. Форд, какво по дяволите правя аз в тази кръчма?

— Сега вече едва ли има някакво значение — каза Форд. — Остави ги да си направят кефа.

— Кефа? — изквича Артър. — Кефа! — и метна поглед навън, за да провери дали говорят за едно и също нещо.

— Ще им дам аз един кеф! — изрева той и изтърча навън, като застрашително размахваше една почти празна халба. Този ден никой в кръчмата не изпитваше приятелски чувства към него.

— Спрете, вандали! Доморушители такива! — крещеше Артър. — Спрете най-сетне, визиготи полупобъркани!

Налагаше се Форд да го последва. Обърна се бързо към бармана и го помоли за четири пакетчета фъстъци.

— Заповядайте, сър — каза барманът и хвърли пакетчетата върху тезгяха, — двама и осем

пенса, ако обичате.

Форд обичаше — даде на бармана още една банкнота от пет лири и му каза да задържи рестото. Барманът погледна първо банкнотата, после и Форд. Изведнъж започна да трепери: за миг изпита едно чувство, което не можа да си обясни, защото до този момент никой на Земята не бе го изпитвал.

В миговете на върховно напрежение всички съществуващи форми на живот издават някакъв едва доловим подсъзнателен сигнал. Този сигнал просто събужда ясното и почти затрогващо усещане за това колко далеч се намира това същество от родното си място. На Земята е невъзможно да се отдалечиш на повече от шестнадесет хиляди мили от родното си място, което в края на краищата не е кой знае колко много, затова тези сигнали са прекалено слаби, за да бъдат долавяни.

В момента Форд Префект беше ужасно напрегнат, а родното му място се намираше на 600 светлинни години отук в близките околности на Бетелгиус.

Барманът за миг се олюля, когато върху му се стовари това страховито, непонятно усещане за отдалеченост. Не разбра какво означава това, но вече погледна Форд Префект с едно ново чувство на уважение, почти страхопочитание.

— Сериозно ли говорите, сър? — попита той шепнешком, след което в кръчмата настана пълна тишина. — Наистина ли мислите, че ще настъпи свършекът на света?

— Да — отвърна Форд.

— Днес следобед ли?

Форд вече се бе овладял и отново възприе присмехулния си тон.

— Да — каза той весело, — след по-малко от две минути, според моите изчисления.

Барманът не можеше да повярва, че води този разговор, така както не можеше да повярва, че бе изпитал онова усещане преди малко.

— А не може ли да се направи нещо? — попита той.

— Не, не може — отвърна Форд, като пххаше фъстъците в джоба си.

Изведнъж в притихналата кръчма някой се изсмя дрезгаво, като че всички бяха оглупели.

Мъжът, който седеше до Форд, беше вече успял да се понакърка. Очите му се запромъкваха бавно към Форд.

— Струва ми се — каза той, — че ако настъпва свършекът на света, се препоръчва човек да легне на земята и да си нахлузи книжна торбичка на главата или нещо подобно.

— Ами направете го, щом искате — каза Форд.

— В казармата тъй ни учеха — каза човекът и очите му поеха по дългия път обратно към чашата с уиски.

— Това помага ли? — попита барманът.

— Не — отвърна Форд и му се усмихна дружелюбно. — А сега моля да ме извините — додаде той, — но трябва да тръгвам.

Махна с ръка и излезе.

Тишината в кръчмата продължи още миг-два и след това бе нарушена от мъжа с дрезгавия смях, който отново му даде воля. Момичето, което бе замъкнал в кръчмата, бе успяло хубавичко да го намрази през последния час и навярно щеше да е страшно доволно, ако знаеше, че след около минута и половина той изведнъж щеше да се изпари и превърне в облаче водород, озон и въглероден окис. Когато настъпи този момент обаче, то самото щеше да е твърде заето със собственото си изпаряване, за да има време да се порадва.

Барманът се прокашля. За своя изненада се чу да казва:

— Последни поръчки, моля.

Огромните жълти апарати започнаха да се спускат надолу, като постепенно увеличаваха скорост.

Форд знаеше, че се намират там, горе. И това никак не му се нравеше.

Артър тичаше по пътеката и малко оставаше да стигне до къщата си. Не усещаше как изведнъж

стана много студено, не усещаше, че излезе вятър, не забеляза и внезапния нелеп пороен дъжд. Не забелязваше нищо друго освен верижните булдозери, които пълзяха върху развалините, където допреди малко се издигаше неговата къща.

— Варвари с варвари! — крещеше той. — Ще дам под съд общината и ще им взема последното пени! Ще накарам да ви обесят, изкормят и разчекнат! И да ви нашибат с камшик! И ще врите в казана, докато ... докато ... докато ви приседне.

Форд тичаше след него много бързо. Много, много бързо.

— И след това ще повтора всичко отначало! — крещеше Артър. — И като свърша, ще събера мъничките парченца, останали от вас, и ще започна да СКАЧАМ върху тях!

Артър изобщо не забеляза, че булдозеристите се разбягаха от машините; не забеляза и това, че мистър Просър се вира уплашено в небето. А мистър Просър бе забелязал, че някакви огромни жълти неща се появяват с вой иззад облаците. Невъзможно големи жълти неща.

— И ще продължа да скачам върху тях — крещеше Артър и тичаше, — докато ми излязат пришки на краката или докато измисля нещо още по-ужасно, а след това...

Артър се препъна и падна с главата напред, претъркули се и остана да лежи по гръб. Най-сетне забеляза, че става нещо. Пръстът му се стрелна нагоре.

— Какво, по дяволите, е това? — изкрещя той.

Каквото и да бе, чудовищно жълтото нещо префуча над главите им, раздра небесата с убийствен трясък и отскочи в далечината, а зеещите небеса зад него се събраха с такъв грохот, че ушите на хората се навряха чак в петите.

Появи се още едно такова нещо и направи абсолютно същото, само че по-гръмко.

Трудно е да се каже какво точно правеха хората в този момент на повърхността на планетата, защото и те самите не знаеха какво правят. Нямаше логика в ни едно от действията им — тичаха, за да се скрият в къщите, тичаха, за да избягат от къщите, крещяха нечуто сред адския шум. Улиците в градовете по целия свят се изпълниха с хора. Шумът връхлетя върху колите, те се наблъскаха една в друга, след това като приливна вълна заля хълмове и долини, пустини и океани и сякаш смаза всичко, върху което се стовари.

Един-единствен човек стоеше неподвижен и наблюдаваше небето с ужасна тъга в очите и гумени тампони в ушите. Много добре разбираше какво става — разбрал го бе още когато неговият Суб-Ета Сенс-0-Матик започна да премигва до възглавницата му предната нощ и го стресна в съня му. Именно това бе очаквал през всичките тези години, но когато дешифрира сигнала, седнал сам в полутъмната си малка стаичка, обхвана го хлад и нещо стегна сърцето му.

От всички същества в цялата галактика, които можеха да дойдат и кажат едно голямо „здравей“ на планетата Земя, тъкмо Вогоните ли се намериха!

И все пак поне беше наясно какво трябва да направи. Точно когато корабите на вогоните преминаваха с вой високо над него, той отвори кожената си чанта. Изхвърли ръкописа на „Йосиф и чудното цветно палто на мечтите“, изхвърли и ръкописа на „Господът магьосник“ там, където отиваше, нямаше да има нужда от тях. Всичко беше готово, всичко бе подготвено. Знаеше къде се намира хавлията му.

Изведнъж над Земята се стовари пълна тишина. Ако това е възможно, тя бе по-страшна и от шума. Известно време нищо не се случваше.

Огромните кораби висяха неподвижно в небето, над всички народи на Земята. Висяха неподвижни, огромни, тежки, непоклатими в небето над поруганата Земя. Много хора направо изпаднаха в шок, докато разумът се опитваше да осмисли това, което виждаха очите. Корабите висяха в небето така, както тухлите не могат.

Все още нищо не се случваше.

После се появи лек шум като шепот, ненадеен и необятен, идещ отвсякъде и всепроникващ. Всяка хай-фи уредба на света, всяко радио, всеки телевизор, всеки касетофон, всеки говорител за

високи и ниски тонове, всеки усилвател на средни тонове на света тихичко се самовключи.

Всяка консервена кутия, всяка кофа за боклук, всеки прозорец, всяка винена чаша, всеки лист ръждясала ламарина се превърна в безупречен в акустично отношение резонатор.

Преди да загине, Земята щеше да има удоволствието да се наслади на най-съвършената звуковъзпроизводителна уредба, на едно наистина идеално средство за масова информация. Но по него не се чуваше ни концерт, ни музика, ни тържествени фанфари, а само едно кратко съобщение.

— Жители на Земята, моля за вашето внимание — заговори един глас, който звучеше превъзходно. Лееха се прекрасни, съвършени, квадрофонични звуци с толкова нищожно малка степен на изкривяване, че биха накарали и най-коравия смелчага да заплаче от умиление. — Към вас се обръща Простетник Вогон Джелтц от Галактическия хиперкосмически планов съвет — продължи гласът. — Както без съмнение знаете, планът за развитие на по-отдалечените райони на Галактиката предвижда построяването на хиперкосмическа магистрала през вашата звездна система и за съжаление вашата планета е една от тези, които по проект трябва да бъдат разрушени. Това ще продължи малко по-малко от две ваши земни минути. Благодаря за вниманието.

Озвучителната уредба замлъкна.

Неописуем ужас обзе всички хора на Земята. Ужасът премина бавно през насъбралите се тълпи — сякаш хората бяха железни стружки върху дървена плоскост, под която се движи магнит. Избухна паника, хората хукнаха да бягат, но нямаше къде да избягат.

Виждайки това, вогоните отново включиха уредбата. Тя каза:

— Излишно е да се правите на изненадани. Цялата проектосметна документация заедно със заповедта за разрушаване бяха на разположение в местния ви проектантски отдел на Алфа Кентавър през последните петдесет ваши земни години, тъй че имахте предостатъчно време да подадете жалба по официалния ред. Прекалено е късно сега тепърва да вдигате шум.

Уредбата отново замлъкна, но ехото продължи да се носи над Земята. Огромните кораби без никакво усилие се завъртяха бавно в небето. Откъм долната страна на всеки от тях се отвори люк — празен черен квадрат.

Изглежда, в това време някой някъде най-сетне успя да се добере до радиопредавател, улучи дължината на вълната и се обърна към корабите на вогоните с молба от името на цялата планета. Не се разбра точно какво е казал — чу се само отговорът. Озвучителната уредба изведнъж оживя. Гласът беше ядосан. Той каза:

— Какви са тези приказки сега, че никога не сте ходили на Алфа Кентавър? За бога, човечество, та тя се намира само на четири светлинни години от вас! Така де! Съжалявам, но никой не ви е виновен, че не сте се потрудили да разберете какво се прави в собствения ви район. Край! Включете лъчите за унищожение.

От люковете ливна светлина.

— Не мога да знам — каза гласът по уредбата, — проклета заспала плането! Изобщо не ми е жал за вас — и млъкна.

Настана страшна, кошмарна тишина.

Чу се страшен, кошмарен шум.

Настана страшна, кошмарна тишина.

Флотилията пътностроителни кораби на вогоните потегли плавно към осеяната със звезди мастилена бездна.

ГЛАВА IV

Далеч оттук, на срещуположния спирален клон на Галактиката, на петстотин хиляди светлинни години от звездата Хелиос, Зейфод Бийблброкс, президент на имперското галактическо правителство,

се носеше с бясна скорост през моретата на Дамогран и бързоходната му лодка с йонен двигател примигваше и проблясваше под слънцето на Дамогран.

Дамогран горещият, Дамогран далечният, Дамогран, за когото почти никой нищо не е чувал. Дамогран, тайният дом на „Златно сърце“. Лодката продължаваше да се носи с бясна скорост по водата. Щеше да мине доста време, докато пристигне там, закъдето беше поела, защото Дамогран е една доста неудобно скроена планета. Състои се единствено от най-различни по големина пустинни острови, разделени от много красиви, но досадно обширни океани. Лодката продължаваше да се носи напред. Поради тази си топографска особеност Дамогран открай време е била необитаема планета. И тъкмо по тази причина Имперското галактическо правителство избра Дамогран за проекта „Златно сърце“ — защото бе толкова безлюден, а проектът „Златно сърце“ бе толкова секретен.

Лодката летеше и подскачаше по водите на морето, което се простираше между главните острови на единствения достатъчно голям архипелаг на планетата. Зейфод Бийблброкс бе потеглил от миниатюрния космодрум на Великденски остров (съвпадението на имената е съвсем случайно — на галактоезик „великден“ означава „малък, плосък и светлокафяв“) и пътуваше към острова на „Златно сърце“, който — също по някакво случайно съвпадение на имената — се наричаше Франция.

Едно от страничните явления, наблюдавани при разработването на проекта „Златно сърце“, бе и появата на редица нищо незначещи, съвсем случайни съвпадения.

Но съвсем не бе случайно съвпадение това, че днешният ден, денят, който бе сублимен за проекта, денят на официалното откриване, денят, в който „Златно сърце“ най-сетне щеше да бъде представен на смаяната Галактика, бе също така и велик, сублимен ден за Зейфод Бийблброкс. Заради този именно ден навремето той взе решение да се кандидатира за президент — решение, предизвикало изумление и разтърсило като мощна взривна вълна цялата Галактическа империя. Зейфод Бийблброкс? ПРЕЗИДЕНТ? ОНЗИ ли Зейфод Бийблброкс? Президент? На ГАЛАКТИКАТА? Мнозина бяха счели това за последното доказателство, че цялото знайно мироздание се бе побъркало окончателно.

Зейфод се ухили и подкара лодката още по-бързо.

Зейфод Бийблброкс — авантюристът, бившето хипи, любителят на удоволствия (мошеникът? — напълно възможно), вманиаченият самохвалко, неспособният да установи нормален човешки контакт, за когото се говореше, че съвсем е мръднал.

Президент?

Никой не се бе побъркал, поне не в този смисъл.

Само шестима души в цялата Галактика разбираха принципа, върху който се основава управлението на Галактиката, и те знаеха, че щом Зейфод Бийблброкс вече е обявил намерението си да постави кандидатурата си за президент, въпросът може да се счита почти предрешен: той бе замесен от идеалното тесто^[4] за президент.

Това, което изобщо не можеха да разберат, бе защо Зейфод го прави.

Лодката направи остър завой, като запрати разбесняла се водна стена към слънцето.

Ето че настъпи този ден; настъпи денят, когато щяха да разберат какво крои Зейфод. Заради този именно ден Зейфод Бийблброкс стана президент. Освен това днес бе неговият двестагодишен рожден ден, но това бе просто още едно нищо незначещо случайно съвпадение.

И докато лодката подскачаше по моретата на Дамогран, той се усмихна нежно на себе си при мисълта, че го очаква един толкова прекрасен и вълнуващ ден. Отпусна се назад и обгърна с две ръце облегалката на креслото. Продължи да управлява с допълнителната си ръка, която неотдавна бе пожелал да му поставят малко под дясната с цел да ски-буксира по-добре.

— Хей — изгугука той на себе си, — ама ти наистина си бил ербап момче.

Нервите му обаче „свириха“ по-пискливо и от пиццалка.

Остров Франция е дълъг около двадесет мили, пет мили широк в средата, песъчлив и с формата на полумесец. Всъщност той не беше остров в истинския смисъл на думата, а представляваше огромен открит залив, образуван от двете дъги на полумесеца. Това впечатление се подсилваше и от факта, че

вътрешната дъга се състоеше почти изцяло от високи стръмни скали. От върха на скалите в продължение на пет мили земята постепенно се спускаше надолу към отсрещния бряг.

На върха на скалите бяха застанали отговорните за посрещането официални лица.

Повечето от тях бяха инженери и учени, участвували в построяването на „Златно сърце“. Почти всички бяха хуманоиди, но тук-там се срещаха и атоминери-влечугоиди, двама-трима зелени, подобни на силфи максимегалатици, един-двама октоподовидни физиктуралисти и един хулуву (хулуву се нарича една свръхинтелигентна отсянка на синия цвят). Всички с изключение на хулуву сияеха в многоцветните си церемониални лабораторни облекла; специално за посрещането хулуву временно бе насочено чрез рефракция към една свободно висяща призма.

Всички присъстващи бяха обзети от изключително силно вълнение и възбуда. Съвместно и с общи усилия те вече бяха достигнали и дори минали отвъд най-далечните предели на физичните закони, бяха прекроили основната тъкан на материята, бяха насилвали, усуквали и дори престъпвали законите на вероятността и невероятността и въпреки всичко много се вълнуваха при мисълта, че ще посрещнат един човек с оранжев шарф около врата. (По традиция президентът на Галактиката носи оранжев шарф.) Дори може би нямаше да им направи кой знае какво впечатление, ако научеха с каква точно власт разполага президентът на Галактиката — никаква. Само шестима души в Галактиката знаеха, че служебните задължения на президента изискват от него не да упражнява власт, а да отвлича вниманието от нея.

Зейфод Бийблброкс изумително добре се справяше със служебните си задължения.

Тълпата, заслепена от слънцето и от превъзходния мореплавател, ахна от удивление, когато бързоходната лодка на президента префуча покрай носа и навлезе в залива. Тя искреше и проблясваше, докато се плъзгаше по водата, правейки широки плавни виражи.

В действителност изобщо не бе необходимо да се докосва до водата, защото бе стъпила върху мъглообразна възглавница от йонизирани атоми — но просто заради ефекта ѝ бяха монтирани тънки метални криле, които можеха да се спускат във водата. Те отцепваха горния слой на водата и я запращаха със свистене във въздуха, като изравяха дълбоки бразди в морето, което бясно се разлюляваше и разпенено се свличаше зад лодката, носеща се през залива.

Зейфод страшно обичаше ефектите и нищо друго не му се удаваше така добре.

Изви рязко волана, лодката описа полукръг, плъзна се в подножието на скалата, сниши се и капна леко върху полюшващите се вълни.

След секунда Зейфод изтича на палубата, махна с ръка и се усмихна на повече от три милиарда души. Наистина, трите милиарда души не бяха там, но можеха да наблюдават всеки негов жест през очите на една малка камера-робот с триизмерно изображение, която се рееше угоднически във въздуха близо до него. Шутовските номера на президента винаги са изглеждали подозрително добре в три измерения: те и затова бяха създадени.

Отново се усмихна. Три милиарда и шестима души все още не знаеха, че днес щеше да им погоди номер, който да надмине и най-смелите им очаквания.

Камерата-робот се приближи, за да покаже в едър план по-популярната от двете му глави и той отново махна с ръка. Външният му вид беше почти хуманоиден, ако изключим допълнителната глава и третата ръка. Светлата му рошава коса стърчеше във всички посоки, сините му очи просветваха неизвестно защо, а двете му лица, както почти винаги, бяха небръснати.

Като се люлееше, подскачаше и блестеше под ослепителното слънце, до лодката доплава един прозрачен глобус, висок двадесет фута. Вътре в него висеше широка кушетка с формата на полукръг, тапицирана с прекрасна червена кожа. Колкото по-силно се люлееше глобусът, толкова по-устойчива ставаше кушетката, непоклатима като тапицирана скала. И това, както всичко останало, се правеше заради ефекта.

Зейфод прекрачи през стената на глобуса и се отпусна върху кушетката. Разпери двете си ръце встрани по облегалката, а с третата си ръка изтупа няколко пращинки от коляното си. Главите му се заоглеждаха, усмихвайки се; после вдигна краката си горе. Всеки момент, помисли си той, мога да

изкрещя.

Под кълбото водата завря, закипя и изригна. Кълбото се заиздига във въздуха, подскачайки и люлеейки се върху водния стълб. Изкачваше се все по-високо и по-високо, като обливаше скалата със снопове светлина. Все повече се извисяваше върху мощната струя, а водата падаше долу и плисваше в морето на стотици футове под него.

Зейфод се усмихна, като си представи как изглежда.

Ужасно смешно като начин за придвижване, но затова пък ужасно красиво.

На върха на скалата кълбото се поколеба за миг, тупна меко върху една оградена рампа, търкулна се по нея надолу към малка вдлъбната площадка, описа кръг, после втори и спря.

Посрещнат от бурни овации, Зейфод Бийблброкс излезе от сферата и оранжевият му шарф грейна в светлика.

Президентът на Галактиката бе пристигнал.

Изчака аплодисментите да стихнат и едва тогава вдигна ръка за поздрав.

— Привет! — каза той.

Един правителствен паяк се промъкна крадешком до него и се опита да тикне в ръцете му копие от предварително подготвената му реч. От трета до седма страница на оригинала в момента се носеха плавно, съвсем подгизнали, по повърхността на морето на Дамогран, на около пет мили извън залива. Първа и втора страница бяха спасени от един дамогрански орел с перната качулка и вече бяха вложени в градежа на необикновеното принципно ново гнездо, което орелът бе изобретил. За основен строителен материал му служеше папиемаше и на практика беше невъзможно новоизлюпеното малко орле да излезе от него. Дамогранският качулат орел бе чувал за теорията за съхраняване на видовете, но подобни глупости изобщо не го вълнуваха.

Зейфод Бийблброкс нямаше да има нужда от предварително съставената си реч и затова внимателно отклони екземпляра, предложен му от паяка.

— Привет! — повтори той.

Всички го гледаха с грейнали лица или по-точно почти всички. Откри Трилиън сред тълпата. Трилиън бе момичето, с което се бе запознал неотдавна по време на посещението си на една планета — ей тъй, просто за развлечение, инкогнито. Тя бе стройна, мургавичка, хуманоидна, с дълга, падаща на вълни черна коса, пълни устни, с чудно малко чипо носле и смешно кафяви очи. С червената си кърпа за глава, вързана по онзи характерен начин, и дългата си, диплеща се копринена кафява рокля приличаше малко на арабка. Разбира се, никой от присъстващите дори не бе чувал за арабите — съвсем наскоро арабите бяха престанали да съществуват, но и когато съществуваха, се намираха на петстотин хиляди светлинни години от Дамогран. Трилиън не беше никаква важна особа — поне така твърдеше Зейфод. Тя просто го придружаваше почти навсякъде и му казваше какво мисли за него.

— Привет, скъпа! — каза ѝ той.

Тя му се усмихна бегло със стиснати устни и извърна поглед. След това отново го погледна и се усмихна по-сърдечно, но той вече гледаше в друга посока.

— Привет! — каза той към малката групичка представители на печата, които стояха наблизо и го чакаха да престане най-сетне да казва „привет“ и да подхване речта си. Той им се ухили, и то най-вече защото знаеше, че след няколко минути ще им сервира нещо, което ще им вземе акъла. Следващите му думи обаче не представляваха интерес за тях.

Един от организаторите на посрещането с раздражение реши, че очевидно президентът не възнамерява да прочете прелестната реч, написана специално за случая, и натисна копчето на намиращото се в джоба му устройство за дистанционно управление. В далечината пред тях един огромен купол, белеещ се на фона на небето, се разцепи по средата, раздели се на две и бавно се спусна долу на земята. Всички ахнаха от възхита, въпреки че прекрасно знаеха какъв ще бъде ефектът, тъй като самите те го бяха построили с тази цел.

Под него се откри тялото на огромен звездолет, дълъг сто и петдесет метра, с форма на идеално изваян шпайк, снежнобял и изумително красив. В самото му сърце, скрита от погледа, се намираше

малка златна кутийка, която съдържаше най-фантастичното устройство, сътворено някога от човека, устройство, което правеше този звездолет уникален в историята на Галактиката и което бе дало името на кораба — Златно сърце.

— Ауу! — каза Зейфод Бийблброкс по посока на Златно сърце: друго не можа да измисли. Повтори го, защото знаеше, че това ще подразни журналистите.

— Ауу!

Всички до един извърнаха поглед обратно към него и го загледаха очаквателно. Той смигна на Трилиън, която повдигна вежди и го зяпна с широко отворени очи. Тя знаеше какво се кани да каже и си помисли, че е страшен фукльо.

— Този звездолет е направо изумителен — каза той. — Наистина, направо е изумителен. И е толкова изумително изумителен, че ми се ще да го открадна.

Получи се една от онези прекрасни шеги на президента, съвсем в негов стил. Множеството одобрително се засмя, репортерите доволно зачукаха по копчетата на своите Суб-ета-весто-магиици и президентът се подсмихна.

Както се подсмиваше, сърцето му неистово крещеше и пръстите му играеха по малката парализоматична бомба, която тихичко се спотайваше в джоба му.

Повече не можеше да издържи. Вдигна глава нагоре към небето, нададе див крясък в мажорни трели, хвърли бомбата на земята и се втурна напред през морето от внезапно застинали лъчезарни усмивки.

ГЛАВА V

Простетник вогон Джелтц не представляваше приятна гледка дори и за останалите вогони. Дългият му крив нос се извисяваше високо над малкото свинско челце. Тъмнозелената му жилава като гума кожа беше достатъчно дебела, за да може да играе политическите игри на вогонски държавен служител — при това доста успешно, — и достатъчно непромокаема, за да издържа неограничено време на дълбочина до хиляда фута в морето без никакви последици за здравето му.

Разбира се, той нямаше време за плуване. Не можеше да си го позволи поради голямата си служебна заетост. А имаше такъв вид, защото преди милиарди години, когато вогоните за пръв път изпълзват въвн от ленивите води на праисторическия океан на планетата Вогсфера и се просват задъхани и изнемогващи върху девствените брегове на планетата... когато първите лъчи на яркото младо слънце Вогсол ги огрява онази утрин, движещите сили на еволюцията веднага и без колебание отказват да се занимават с тях, зарязват ги отвратени и ги отписват от сметката като грозна и достойна за съжаление грешка. И оттогава насам не са еволюирали: изобщо не се очаквало да оцелеят. Фактът, че все пак са оцелели, е своего рода признание за тъпоглавото, безмозъчно упорство на тези същества. „Еволюция ли — разсъждаваха те, — че за какво ни е тя?“, и си караха тъй, без да се тревожат, че природата ги е лишила от нещо, щом могат да минат и без него, и чакаха да настъпи времето, когато по хирургически път ще могат да коригират по-съществените си анатомически недостатъци.

Междувременно природните сили на планетата Вогсфера бяха работили извънредно активно, за да компенсират предишната си грешка. Сътворили бяха искрящи елмазени припкащи морски раци, които вогоните ядяха, като разбиваха черупките им с железни млатове; високи, смайващо стройни дървета с чудно красива окраска, които вогоните изсичаха, за да има с какво да готвят месото на раците; изящни, прилични на газели същества с копринена козина и влажни очи, които вогоните залавяха и възсядаха. Те не можеха да им послужат като транспортно средство, защото гръбнакът им моментално се прекръшваше, но въпреки това вогоните не се отказваха да ги възсядат.

И тъй едно след друго минаваха нещастните хилядолетия на планетата Вогсфера, докато един ден вогоните неочаквано откриха принципите на междузвездните полети. Само за няколко кратки

вогодини вогоните до един емигрираха на съзвездието Мегабрантис — политическия център на Галактиката — и сега представляват изключително якият гръбнак на галактическата администрация. Опитвали се да придобият знания и ерудиция, опитвали се да придобият светски маниери и обноски, ала в основни линии днешния вогон малко се отличава от първобитните си прадеди. Всяка година внасят по двайсет и седем хиляди искрящи елмазени припкащи морски раци от родната си планета и прекарват една приятна пиянска нощ, като ги натрошават на парчета с железни млатове.

Простетник вогон Джелтц беше един типичен в общи линии вогон в смисъл, че бе изключително злобен. И никак не обичаше стопаджиите.

В една малка тъмна кабина, дълбоко в недрата на флагманския кораб на Простетник вогон Джелтц, грейна неспокойното пламъче на малка кибритена клечка. Собственикът на кибрита не беше вогон, но знаеше всичко за тях и с право се безпокоеше. Името му беше Форд Префект^[5].

Огледа се, но не успя да види почти нищо; странни, чудовищни сенки се издигаха в светлината на трептящия пламък, но иначе всичко беше спокойно. Прошепна едно безгласно „Благодаря“ на дентрасите. Дентрасите са едно непокорно племе от гастрономи — диви, но симпатични същества, които вогоните напоследък наемаха като готвачи на корабите си при по-продължителни полети, но при изричното условие, че няма да се мяркат много-много пред очите им.

Това напълно устройваше дентрасите, защото обичаха парите на вогоните — една от най-стабилните валути на Вселената, — но ненавиждаха самите вогони. Единствените вогони, които дентрасите с удоволствие гледаха, бяха ядосаните вогони.

И благодарение именно на този съвсем незначителен, но известен на Форд Префект факт, в момента той не представляваше облаче водород, озон и въглероден едноокис.

Счу му се, че някой изпъшка. На светлината на кибритената клечка видя как една масивна сянка помръдва леко на пода. Бързо изгаси клечката, бръкна в джоба си, намери това, което търсеше, и го извади. Разкъса го отгоре и го разклати. Сянката отново помръдна.

Форд Префект каза:

— Купих малко фъстъци.

Артър Дент се размърда и отново изпъшка, като мърмореше нещо несвързано.

— Хайде, вземи си — подкани го Форд и отново подаде кесийката, — ако за пръв път попадаш в телепортиращ лъч, навярно си изгубил доста сол и белтъчини. Бирата, която изпи, трябва да е помогнала малко на организма ти да понесе напрежението.

— Ухххrrrr ... — обади се Артър.

Отвори очи.

— Тъмно е — каза той.

— Да — каза Форд Префект, — тъмно е.

— Никаква светлина — повтори Артър Дент. — Тъмно е, никаква светлина.

Едно от нещата, които Форд Префект намираше най-трудни за разбиране у хората, бе навикът им постоянно да заявяват и повтарят най-най-очевидни неща, като например „Днес времето е хубаво“ или „Много си порасъл“, или „Божичко, имаш вид на човек, паднал в кладенец, дълбок трийсет фута, добре ли си?“. Първоначално Форд Префект развиваше следната теория, за да си обясни това странно поведение. Ако човешките същества не мърдат устните си постоянно, разсъждаваше той, устата им навярно се слепват. Но след неколкмесечни размисления и наблюдения той се отказа от тази теория в полза на друга. Ако не мърдат постоянно устните си — разсъждаваше той, — започват да работят мозъците им. След време се отрече и от тази теория, защото му се стори цинична и възпрепятстваща взаимното разбирателство и реши, че в последна сметка човешките същества все пак са му симпатични, но през всичкото време ужасно го безпокоеше фактът, че има страхотно много неща, за които нищо не знаят.

— Да — съгласи се той с Артър, — никаква светлина. — Даде му от фъстъците. — Как се чувствуваш? — попита го той.

— Като на война — отвърна Артър, — всеки момент може да изляза от строя.

Форд го изгледа неразбиращо в мрака.

— Ако те попитам къде по дяволите се намирате — каза Артър с треперещо гласче, — ще съжалявам ли?

Форд се изправи.

— В безопасност сме — каза той.

— Слава богу — каза Артър.

— Намираме се в малък камбус — поясни Форд, — на един от космическите кораби от пътностроителната флотилия на вогоните.

— Аха — каза Артър, — явно това е някакво по-особено значение на думата „безопасен“, непознато за мен до този момент.

Форд запали още една клечка, за да види къде е електрическият ключ. Чудовищните сенки отново се надигнаха и заподскачаха. Артър с мъка се изправи на крака и се сви от уплаха. Зловещи, причудливи сенки сякаш се втурнаха срещу него, непознати зловония изпълваха въздуха и проникваха в дробовете му, а някакво приглушено дразнещо бръмчене пречеше на мислите му да се съсредоточат.

— Как се озовахме тука? — попита той, треперейки леко.

— Взеха ни на стоп — отвърна Форд.

— Моля? — каза Артър. — Да не искаш да кажеш, че просто вдигнахме палци и някакво зелено опулено чудовище си показва главата навън и ни каза: „Хайде, момчета, качвайте се бързо, мога да ви закарам до Бейсингстоукското обръщало.“

— Ами, общо взето, да — каза Форд. — Само че „палецът“ представлява електронно Суб-Ета сигнално устройство, а обръщалото е при Барнардовата звезда на шест светлинни години оттука, но иначе горе-долу позна.

— И за зеленото опулено чудовище ли?

— Зелено е, да.

— Добре — каза Артър, — кога мога да се върна вкъщи?

— Не можеш — отвърна Форд Префект и откри електрическият ключ, — затвори си очите — каза той и запали лампата.

Дори и Форд се изненада.

— Боже мили — каза Артър, — това наистина ли е вътрешността на летяща чиния?

Простетник вогон Джелтц затътри грозното си зелено туловище към командния пункт. Винаги се чувствуваше изнервен след разрушаването на населени планети. Искаше му се някой да дойде и да му каже, че това никак не е хубаво, тъй да му кресне, че да му олекне. Тръшна се колкото се може по-тежко на стола пред пулта за управление, като се надяваше, че ще се счупи и ще му даде възможност наистина да се ядоса на нещо, но той само изскърца някак си жаловито.

— Изчезвай! — кресна той на младия вогон от охраната, който в този момент влизаше в командния пункт.

Онзи моментално изчезна с чувство на облекчение. Радваше се, че няма той да му предаде съобщението, което току-що бяха получили. Това бе официално съобщение, което гласеше, че в момента на правителствения научноизследователски полигон на Дамогран тържествено се представя един чудесен принципно нов космически кораб, който ще направи транскосмическите супер-магистрала съвсем ненужни.

Една друга врата се отвори, но този път капитанът на вогоните не му кресна, защото това бе вратата откъм кухненските помещения, където дентрасите приготвяха храната му. С удоволствие би похапнал.

Огромно косматото същество мина, подскачайки през прага, понесло на поднос обяда му. Хилеше се като малоумно.

Простетник вогон Джелтц беше много доволен. Знаеше, че когато един дентраси има толкова

доволен вид, някъде на кораба става нещо, което наистина може да го вбеси.

Форд и Артър се заоглеждаха смаяни.

— Е, как ти се струва? — попита Форд.

— Малко е мизерно, нали?

Форд се намръщи при вида на мръсните дюшеци, немитите чаши и миризливите, с неизвестно предназначение части от чуждоземно бельо, разхвърляни из малката кабина.

— Ами нали разбираш — рече Форд, — просто един работен кораб. А това е спалното помещение на дентрасите.

— Струва ми се, че ги нарече вогони или нещо подобно.

— Да — каза Форд, — вогоните командват кораба, а дентрасите са техните готвачи. Те ни пуснаха на кораба.

— Нищо не разбирам — каза Артър.

— Слушай, хвърли един поглед на това — каза той, седна на един дюшек и започна да тършува из кожената си чанта.

Артър опипа със свито сърце дюшека, но се престраши и седна. Всъщност нямаше основание за безпокойство, защото всички дюшеци, които се отглеждат в блатата на Скорншелъс Зета, много грижливо и старателно се умъртвяват и изсушават, преди да се пуснат в употреба. Изключително редки са случаите, когато в някой от тях отново се заражда живот.

Форд подаде книгата на Артър.

— Какво е това? — попита Артър.

— Нарича се ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ. Представлява нещо като електронна книга. Може да ти даде всякакви сведения по всички въпроси, които те интересуват. За това е предназначена.

Артър я заобръща неспокойно в ръката си.

— Калъфката ѝ ми харесва — отбеляза той. — БЕЗ ПАНИКА. Това е първото полезно и понятно нещо, което чувам през този ден.

— Ще ти покажа как работи — каза Форд. Грабна я от Артър, който все още я държеше тъй, сякаш имаше в ръцете си умряла преди две седмици чучулига, и я извади от калъфката.

— Натискаш това копче тука, екранът светва и се появява индексът.

Екранът, около три на четири инча, светна и някакви цифри започнаха да преминават по него.

— Искаш да получиш информация за вогоните, набирам това име ей по този начин — пръстите му докоснаха още няколко копчета — ето ти я.

Думите ПЪТНОСТРОИТЕЛНА ФЛОТИЛИЯ НА ВОГОНИТЕ се изписаха на екрана със зелени букви.

Форд натисна едно голямо червено копче непосредствено под екрана и по него заподскачаха някакви думи. Едновременно с това книгата започна да изчита текста с тих, спокоен, равномерен глас.

Тя каза следното:

„Пътностроителна флотилия на вогоните. В случай че желаете някой вогон да ви вземе на стоп, нашият съвет е — забравете го. Те са една от най-неприятните раси в Галактиката — не толкова зли, колкото проклети, дребнави, досадни и коравосърдечни. И пръста си не биха помръднали, за да спасят собствената си баба от кръвожадния звяр Бъкблатер от Траал, ако за това няма заповед в три подписани екземпляра, получена, върната, обжалвана, загубена, намерена, разследвана, отново загубена и накрая заровена в мек торф в продължение на три месеца и преработена в подпалки за огън.

Най-ефикасният начин да получиш нещо за пиене от вогон е, като си напъхаш пръста дълбоко в гърлото му, а най-лесно можеш да го раздразниш, като поднесеш баба му за закуска на кръвожадния звяр Бъгблатер от Траал.

За нищо на света не позволявайте на някой вогон да ви чете стиховете си.“

Артър премигна озадачено.

— Каква странна книга! Тогава как успяхме да се качим?

— Ами работата е в това — каза Форд, като напъха книгата обратно в калъфката, — че вече е остаряла. Сега събирам информация за новото допълнено издание и едно от нещата, които ще трябва да добавя, е това, че понастоящем вогоните наемат за готвачи дентрасите и това ни отваря една доста полезна малка вратичка.

Болезнена гримаса премина през лицето на Артър.

— Но кои са дентрасите? — попита той.

— Големи симпатяги — отвърна Форд. — Те са най, ама наистина най-добрите готвачи и най-големите майстори на коктейли и от нищо друго не се интересуват. И с удоволствие помагат на стопаджиите да се качат на борда — отчасти, защото им е приятна компанията им, но най-вече защото това дразни вогоните. Точно такива неща е нужно да знаеш, ако си беден стопаджия и желаеш да видиш чудесата на Вселената за по-малко от трийсет алтериански долара на ден. Ето в това се състои моята работа. Интересно, нали?

Артър имаше объркан вид.

— Звучи страшно интересно — каза той и се намръщи към един от другите д्यошеци.

— За съжаление бях принуден да остана на Земята доста повече, отколкото възнамерявах — каза Форд. — Пристигнах за седмица, а останах петнайсет години.

— Не ми е ясно как изобщо се добра дотам.

— Много лесно — едно типче ме взе на стоп.

— Типче ли?

— Да.

— Ами какво е...?

— Типче ли? Това са най-често богати хлапаци, които се чудят какво да правят. Обикалят Галактиката и търсят планети, които все още не са установили контакт с чужда цивилизация, за да ги бъзикат.

— Бъзикат ли? — Артър започна да подозира, че на Форд му доставя удоволствие да прави живота му по-труден.

— Да — отвърна Форд, — бъзикат ги. Избират си някое отдалечено място, приземяват се пред някой нищо неподозиращ нещастник, на когото никой никога няма да повярва, и започват да се разхождат пред него, като се перчат с глупавите антени на главите си и издават бипкащи звуци. Наистина се държат като деца.

Форд се излегна върху дюшека с ръце под главата и придоби вбесяващо доволен от себе си вид.

— Форд — каза Артър, — не знам дали въпросът ми няма да ти прозвучи глупаво, но аз какво правя тука?

— Ами това вече го знаеш — каза Форд. — Спасих те от Земята.

— А със Земята какво стана?

— О, унищожена е.

— Така ли — изрече Артър с равен глас.

— Да. Просто се изпари в космоса.

— Виж какво — каза Артър, — не ми е много приятно да чуя това.

Форд се намръщи и като че ли се замисли над думите на Артър.

— Да, разбирам — изрече той накрая.

— Разбираш ли! — извика Артър. — Нима разбираш!

Форд скочи на крака.

— Виж какво пише на книгата! — изсъска той настойчиво.

— Какво?

— БЕЗ ПАНИКА.

— Не съм се паникьосал!

— Паникьосваш се.

— Добре де, паникьосвам се. Какво друго ми остава?

— Просто тръгни с мене и се забавлявай. Галактиката е много интересно място. Пъхни тази рибка в ухото си.

— Моля? — каза Артър с доста учтив, както му се стори, тон.

Форд държеше в ръката си малко стъкло бурканче. Съвсем ясно се виждаше как в него се шура миниатюрна жълта рибка. Артър премигна няколко пъти. Много му се щеше поне едно нещо да си е на мястото, тъй че да може да се опре на него. Например щеше да е много по-спокоен, ако редом с долното бельо на дентрасите, камарите дюшеци от Скорншелъс и човека от Бетелгиус, който му подаваше тази малка жълта рибка и му предлагаше да си я сложи в ухото, ако редом с всичко това се намираше и едно най-обикновено пакетче грис. Но нищо подобно не се виждаше и затова той не се чувствуваше никак спокоен.

Изведнъж ги връхлетя страхотен шум, източникът на който му бе напълно неизвестен. Артър застена от ужас — приличаше му на човек, който се опитва да прави гаргара, докато се сражава с глутница вълци.

— Шшшт! — каза Форд. — Слушай, това може да е важно.

— В-в-ажно ли?

— Капитанът на вогоните прави съобщение по уредбата.

— Ама вогоните тъй ли говорят?

— Слушай ти казах!

— Но аз не им разбирам езика!

— Няма значение. Просто пъхни тази рибка в ухото си.

Със светкавично движение Форд залепи дланта си до ухото на Артър и той изпита отвратителното усещане, че рибката се плъзва дълбоко в ушния му канал. Стенейки от ужас, задраци по ухото си, но след това бавно се извърна с ококорени от почуда очи. Изпитваше онова познато чувство — само че като слухово възприятие, — обземащо човек, който наблюдава силуетите на две черни лица и изведнъж открива, че всъщност това е бял свещник. Или пък вижда как множеството цветни точки върху белия лист изведнъж се подреждат и образуват цифрата шест, което означава, че очният лекар ще му иска много пари за нов чифт очила.

В ушите му звучеше същият хърхаш вой, само че сега, неизвестно как, се бе преобразил в перфектен и напълно разбираем английски език.

И ето какво чу ...

ГЛАВА VI

— Аууу аууу гарллл аууу гарллл аууу аууу гарллл аууу гарллл аууу аууу гарллл гарлл аууу гарллл гарллл гарллл аууу шлийп ъъърх трябва да се веселят. Повтарям. Говори ви вашият капитан, тъй че прекратете всякакви занимания и слушайте. Първо, нашите прибори ми сигнализират, че на борда се намират двама стопаджии. Чуйте ме добре, където и да се намирате. Искам да ви стане пределно ясно, че съвсем не сте добре дошли. Положих много труд, за да постигна това, което съм сега, и не съм станал капитан на вогонски пътно-строителен космически кораб, за да го превърна на такси заради двама пропаднали типове като вас. Вече съм изпратил хората си да ви търсят и щом ви открият, веднага ще бъдете изхвърлени от кораба. Но ако имате късмет, може преди това да ви прочета някои от моите стихове.

Второ, предстои ни да направим скок в хиперпрост-ранството в посока към Звездата на Барнард. Щом пристигнем, влизаме в дока за седемдесет и два часов ремонт и през това време никой няма право да напуска кораба. Повтарям, отменят се всякакви планетарни отпуски. Наскоро изживях една нещастна любов и не виждам защо другите трябва да се веселят. Край на съобщението.

Шумът секна.

Артър с притеснение осъзна, че лежи на земята, свит на малко кълбо, обгърнал с ръце главата си. Усмихна се вяло.

— Чаровен мъж — каза той. — Жалко, че нямам дъщеря, за да й забраня да се омъжи за него...

— Нямаше да се наложи — каза Форд. — Те са привлекателни колкото пътнотранспортно произшествие. Не, не мърдай — добави той, като видя, че Артър е започнал да се изправя, — трябва да имаш готовност за скока в хиперпространството. Неприятно е, като да си пиан.

— Че какво неприятно има в това да си пиан?

— След това ти се пие вода.

Артър се замисли.

— Форд — каза той.

— Да?

— Какво прави тази рибка в ухото ми?

— Превежда ти. Това е Вавилонска рибка. Ако искаш, виж какво казва книгата за нея.

Подхвърли му ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ и след това зае позата на зародиш, за да е готов за скока.

В същия миг съзнанието на Артър се продъни и пропадна.

Очите му се обърнаха навътре. Краката му почнаха да се процеждат през върха на главата му.

Стаята го обгърна от всички страни, завъртя се, изниза се вън от битието и го остави сам да се промъква в собствения си пъп.

Прекосяваха хиперпространството.

— Вавилонската рибка — заговори Пътеводителят тихичко — е малка, жълта на цвят, прилича на плужек. Това е навярно най-странното същество в цялата Вселена. Храни се с енергия от мозъчни вълни, но не с получената от собствения ѝ носител, а с тази от окръжаващите го. Тя абсорбира всички подсъзнателни мисловни вълни от околната мозъчна енергия и те ѝ служат за храна. След това отделя в мозъка на своя носител телепатично междуклетъчно вещество, получено при сливането на съзнателните мисловни честоти с нервните сигнали, уловени от речевите центрове на мозъка, който ги издава. Практическият резултат от всичко това е, че ако си пхнеш една Вавилонска рибка в ухото, веднага започваш да разбираш всичко, което ти се говори на всички възможни езици. Фактически речевите структури, които възприемате слухово, се декодират посредством мозъчно-вълновата матрица, внедрена в мозъка ви от вашата Вавилонска рибка.

Фактът, че едно тъй полезно нещо може да се е развило по някаква случайност, е толкова поразително невероятен, че някои философи виждат в това окончателното и необходимо доказателство за несъществуването на бог.

Спорът звучи горе-долу така:

„— Отказвам да приведа доказателства, че съществувам — казва бог, — защото доказателствата изключват вярата, а ако няма вяра, аз съм нищо.

— Но — отвръща човекът — Вавилонската рибка е пълно опровержение на това, нали? Тя не може да се е развила по някаква случайност. Тя е доказателство, че ти съществуваш и следователно, според собствените ти доводи, не съществуваш. И тъй като това се опитвахме да докажем, спорът може да се счита за приключил.

— Олеле... — каза бог — не се бях сетил за това — и тозчас изчезна, отвейн от тази ефирна логика.

— О, я виж колко лесно стана — казва си човекът и както е насъбрал инерция, решава да докаже, че черното е бяло, и бива прегазен на следващата зебра.“

Повечето теолози твърдят, че това доказателство не представлява нищо друго освен камара бърбери от много диви кучета динго, но това не попречи на Улон Колъфид да натрупа едно малко състояние, като го превърне в централна тема на нашумялата си книга СВЪРШЕНО Е ВЕЧЕ С БОГ.

Междувременно бедната малка Вавилонска рибка, премахвайки тъй ефикасно всички бариери

пред разбирателството между различните раси и култури, става причина за повече и по-кървави войни, отколкото всички останали фактори, взети заедно, през цялата история на мирозданието.

Артър изпъшка тихо. С ужас откри, че не бе загинал след сгромолясването в хиперпространството и сега се намираше на шест светлинни години от мястото, където трябваше да бъде Земята, ако, разбира се, все още съществуваше.

Земята.

В помътненото му съзнание изплуваха до болка познати картини. Мозъкът му отказваше да приеме ужасния факт, че Земята е престанала да съществува — та тя бе тъй голяма! Подложи на изпитание чувствата си, като си представи, че родителите и сестра му ги няма вече. Никаква реакция. Представи си всички свои близки и приятели. Никакви реакции. Тогава се сети за един съвсем непознат човек, зад когото се бе наредил на опашка в супермаркета преди два дни, и изведнъж нещо го сряза — и супермаркета, и хората в него ги нямаше вече. Колоната на Нелсън я нямаше и нямаше да има никакви протести, защото не бе останал никой, който да протестира. Отсега нататък Колоната на Нелсън щеше да съществува единствено в неговото съзнание. И Англия съществуваше единствено в неговата глава — неговата глава, забутана тук, в този усоен, смрадлив, обшит със стомана космически кораб. Обзе го пристъп на клаустрофобия.

Англия вече не съществуваше. Започваше постепенно да свиква с тази мисъл. Свикваше някак си. Направи още един опит. Америка — каза си той — не съществува. Не можа да го проумее. Реши да опита с нещо по-малко. Ню Йорк не съществува. Никаква реакция. Както и да е, и преди не бе вярвал сериозно в съществуването му. Доларът, каза си той, се е сгромолясал завинаги. Този път усети лек трепет. Всички филми на Богарт до един са унищожени, каза си той и това вече го разтърси неприятно. Макдоналдс^[6], помисли си той. Няма ги вече макдоналдските хамбургери.

Загуби свят. Като се съвзе след секунда, откри, че плаче за майка си. Скочи на крака.

— Форд!

Форд, който седеше и си тананикаше в един тъгъл, вдигна очи и го погледна. Никога не бе обичал самото пътуване по време на междузвездните си пътешествия.

— Какво има?

— Щом извършваш проучвания за тази... книга и си посетил Земята, сигурно си събрал някои сведения за нея.

— Ами да, успех наистина да поразширя информацията в сравнение с първото издание.

— Дай да видя какво пише в това издание. Трябва да разбера.

— Ами добре — каза Форд и отново му я подаде. Артър я грабна и се опита да накара ръцете си да спрат да треперят. Набра кода за нужната страница. Екранът грейна и се завихри, после се проясни като печатна страница. Артър зяпна.

— Ама тук нищо няма за нея! — избухна той. Форд погледна през рамото му.

— Има, има — каза той, — ей там долу, в дъното на екрана, точно под „Ексцентрика Галумбиц, проститутката с три гърди от Еротикон 6“.

Артър проследи пръста на Форд и видя това, което сочеше. В първия момент не можа да го проумее, след това нещо сякаш се взриви в главата му.

— Какво! БЕЗОБИДНА? Това ли е всичко? БЕЗОБИДНА! Само една дума! Форд сви рамене:

— Виж какво, в Галактиката има сто милиарда звезди, а микропроцесорите на книгата разполагат с ограничена площ — поясни той. — Пък и не знаехме кой знае колко за Земята.

— По дяволите, надявам се, че си успял поне малко да попълниш информацията!

— О, да, разбира се. Дори успех да я предам на редактора. Той я поокастри малко, но все пак е по-пълна от предната.

— И какво ще пише сега?

— ПОЧТИ БЕЗОБИДНА — призна Форд, като се изкашля притеснено.

— ПОЧТИ БЕЗОБИДНА ли? — извика Артър.

— Какъв беше този шум? — изсъска Форд.
— Аз извиках — извика Артър.
— Не това! Мълчи! — каза Форд. — Мисля, че сме в опасност.
— ТИ мислиш, че сме в опасност!
Зад вратата ясно се чуваше шум от маршируващи стъпки.
— Дентрасите ли са? — прошепна Артър.
— Не, ботушите на тези са подковани — отвърна Форд.
Върху вратата се стовари силен удар.
— Кой са тогава? — попита Артър.
— Ами ако имаме късмет — каза Форд, — това са вогоните, които идват да ни изхвърлят в открития космос.
— А ако нямаме?
— Ако нямаме — отвърна Форд мрачно, — капитанът може да си изпълни закана и първо да ни прочете някои от своите стихове...

ГЛАВА VII

Известно е, че поезията на вогоните е на трето място сред най-бездарните в цялата Вселена. На второ място е тази на азготите от Криа. Веднъж по време на рецитал техният главен поет Грухтос Бомбастични изпълни стихотворението си „Ода в чест на малката бучка зелен маджун, която открих под мишницата си една лятна утрин“, в резултат на което четирима души от публиката починали от вътрешни кръвоизливи, а председателят на Средногалактическият художествен Ноблингъв комитет е оцелял, като сам си прегризал единия крак. Говори се, че Грухтос останал „разочарован“ от приема на стихотворението си и тъкмо се канел да започне да чете дванадесеттомната си епопея, озаглавена „Любителите ми гърголения в банята“, когато собственото му дебело черво при отчаян опит да спаси живота на хората и цивилизацията, скокнало право нагоре, минало през гърлото му и заседнало в мозъка му.

Най-бездарната от всички възможни поезия загина заедно със своя творец Паула Нанси Милстоун Дженингс от Грийнбридж, Есекс, Англия, по време на унищожаването на Земята.

Простетник вогон Джелтц бавно изкриви устни в усмивка. Не че целеше някакъв ефект, а защото се опитваше да си спомни последователността на движенията на мускулите. Току-що бе спрял да крещи на затворниците си и тъй като това винаги му действуваше целебно и успокояващо, сега бе готов да прояви малко коравосърдечие.

Затворниците седяха на специални столове — стегнати с яки каиши, способстващи за правилното възприемане на поезията. Вогоните не си правеха никакви илюзии за това как хората оценяват стиховете им. Първите им уроци по поетична композиция бяха елемент от наложената им със сопи програма, целяща да ги превърне в достатъчно културна и цивилизована раса, но понастоящем единственият им източник на вдъхновение бе тяхната отявлена кръвожадност.

По челото на Форд Префект изби студена пот и започна да се стича по електродите, прикрепени към слепоочията му. Електродите бяха свързани към куп електронни прибори — интензификатори на въображението, ритмични модулатори, алитеративни резидулатори и генератори на сравнение, — предназначени за повишаване възприемчивостта към поезията, тъй че да не се пропусне ни един нюанс от поетичната мисъл.

Артър Дент седеше и трепереше. Изобщо нямаше никаква представа какво го очаква, но знаеше, че нищо от това, което досега му се бе случило, не му се нравеше и нямаше изгледи положението да се промени.

— Значи искате да кажете, че пиша стихове, защото въпреки грубата си, отблъскваща и жестока външност желая да бъда обичан? — каза той. — Така ли? — добави след кратка пауза.

Форд се изсмя нервно.

— Ами мисля, че да — каза той, — но нали всички ние дълбоко в... във... нали знаете...

Вогонът се изправи.

— Грешите — каза той, — не познахте. Пиша стихове чисто и просто, за да открия още по-ярко грубата си, отблъскваща и жестока външност. Но това е без значение. Тъй и тъй ще ви изхвърля от кораба. Стража! Отведете задържаните в херметическа камера номер три и ги изхвърлете навън.

— Какво! — извика Форд.

Един грамаден вогон пристъпи към тях и ги изтръгна от седалките с дебелиите си като бутове ръце.

— Не можете да ни изхвърлите в космоса — изкрещя Форд, — ние се опитваме да напишем една книга!

— Съпротивата е излишна! — изрева вогонът в отговор. Това бе първата фраза, която той научи, след като постъпи във вогонската полиция.

Капитанът на вогоните ги изгледа с весело безразличие и след това им обърна гръб.

Артър се озърна с безумен поглед.

— Не искам да умирам сега! — изврещя той. — Още ме боли главата! А не ми се ще да се възнеса в царството небесно с главоболие, защото няма да имам настроение и няма да изпитам никакво удоволствие.

Вогонът сграбчи и двамата за вратовете и като се поклонил почтително на гърба на своя капитан, ги повлече въпреки съпротивата им вън от мостика. Стоманената врата се затвори след тях и капитанът отново остана сам. Затананика нещо под нос и се унесе в мисли, като галеше нежно тетрадката със стиховете си.

— Хъмм — каза си той, — „контрапунктира със сюрреализма на централната метафора...“ — за миг се замисли над това, но после затвори тетрадката и се ухили зловещо.

— Смъртта е твърде леко наказание за тях — каза той.

Дългият, обшит със стомана коридор ехтеше от жалките опити за борба на двамата хуманоиди, стегнати здраво от каучукоподобните мишци на вогона.

— Чудесно се подредихме — запелтечи Артър, — наистина прекрасно. Пусни ме бе, грубиян!

Вогонът продължи да ги влачи нататък.

— Не се страхувай — каза Форд, — все ще измисля нещо.

Гласът му обаче не бе изпълнен с оптимизъм.

— Съпротивата е излишна — изрева вогонът.

— Не говорете така — заекна Форд. — Как може човек да съхрани вярата си в доброто, ако говорите по този начин?

— Боже господи — възнегодува Артър, — за каква вяра в доброто говориш? Ами да, нали не твоята планета разрушиха днес. Като се събудих тази сутрин, си мислех, че ще прекарам един спокоен и прекрасен ден, че ще почета малко, ще среща кучето... А сега е едва четири часът следобед и вече ми предстои да бъда изхвърлен от чуждоземен космически кораб на шест светлинни години от димящите останки на Земята! — Гласът му се задави и захърка, защото вогонът стегна хватката.

— Добре де — каза Форд, — стига си се паникьосвал!

— Какво ти паникьосване? — сръза го Артър. — Все още съм в шок от новата културна среда. Чакай да посвикна с обстановката и тогава ще видиш как ще се паникьосам.

— Изпадаш в истерия, Артър. Млъкни!

Форд правеше отчаяни опити да мисли, но бе възпрепятствуван от вогона, който отново изрева.

— Съпротивата е излишна!

— Ти също можеш да млъкнеш! — озъби му се Форд.

— Съпротивата е излишна!

— Ооо, я престани! — каза Форд.

Усука главата си тъй, че да не гледа мъчителя си в лицето. Хрумна му една идея.

— Тази работа наистина ли ти доставя удоволствие? — попита той изненадващо.

Вогонът се закова на място и на лицето му бавно се изписа едно изключително тъпо изражение.

— Удоволствие ли? — изпуфтя той. — Какво имаш предвид?

— Ами интересува ме това — каза Форд, — дали този начин на живот ви изпълва със задоволство. Да търчите нагоре-надолу, да крещите, да изхвърляте хора от космически кораби...

Вогонът вдигна очи нагоре към ниския стоманен таван и веждите му почти се качиха една върху друга. Устата му зяпна. Накрая каза.

— Ами работното време е много удобно ...

— Няма как да не бъде — съгласи се Форд.

Артър извъртя глава, за да вижда Форд.

— Форд, какво искаш да постигнеш? — пошепна той, силно учуден.

— А, нищо, просто се опитвам да проявя интерес към заобикалящия ни свят. Нали разбираш? — отвърна му той. — Значи работното време е удобно, така ли? — отново поде той.

Вогонът го гледаше отгоре, докато лениви, бавноподвижни мисли се тътреха в непрогледната тъма на съзнанието му.

— Даа — каза той, — така е, но сега, като те слушам, си мисля, че всъщност минутите се нижат отвратително бавно. Освен когато... — отново се замисли, при което се наложи да погледне към тавана, — освен когато крещя. Туй най го обичам. — Напълни дробовете си с въздух и изрева: — Съпротивата е...

— Да, да — побърза да го прекъсне Форд, — личи си, че те бива за това, но щом през другото време се чувствуваш отвратително — изрече той бавно, за да даде възможност на думите да достигнат до целта, — тогава защо продължаваш да го вършиш? За какво? Заради момичетата ли? Или кожените дрехи? Може би те правят по-мъжествен? Или може би смяташ, че е кой знае какво геройство да се примиряваш с умопомрачителната скука на тая работа?

Артър, напълно объркан, поглеждаше ту към единия, ту към другия.

— Ами... ъъ... — каза вогонът — ъъ... ъъ... амчи не знам. Просто някак си... върша я де, нали разбираш. Леля ми разправяше, че да си на служба на космически кораб е престижно за един млад вогон. Нали разбираш — униформа, лъчевият патлак, който ти виси до бедрото, безумната скука...

— Ето, виждат ли, Артър — рече Форд с тон на човек, поставил точка на спора, — и ти си мислиш, че имаш проблеми.

Артър беше по-скоро склонен да вярва, че има. Дори и като изключим онази неприятна история с родната му планета, вогонът почти го бе удушил, а и идеята да бъде изхвърлен в космоса никак не му се нравеше.

— Опитай се да вникнеш в НЕГОВИТЕ проблеми — настоя Форд. — Влез в положението на бедното момче, за когото смисълът на живота се състои в това да се шляе нагоре-надолу, да изхвърля хора от космически кораби...

— И да крещи — добави вогонът.

— И да крещи, разбира се — каза Форд, като потупваше дебелията като бут ръка, стиснала го за врата, с дружеска снизходителност, — без дори да знае защо го прави!

Артър се съгласи, че това е една много тъжна история. Изрази го с един немощен жест, защото прекалено много го задушаваша, за да може да говори.

Вогонът се отдаде на дълбоки, гръмогласни размишления.

— Ами щом поставяте така въпроса, предполагам, че...

— Точно така, момчето ми — окуражи го Форд.

— Но тогава — продължиха боботенията — каква е алтернативата?

— Ами ето каква — каза Форд бодро, но бавно, — просто преставаш да го правиш! Заяви им —

— Но за съжаление — продължи Форд, — за да го изпълним, трябваше да сме от другата страна на този херметически затворен люк.

И той скрита люка, през който току-що бяха прелетели.

— Но иначе беше добра идея, нали?

— О, да, чудесна.

— И каква беше тя?

— Ами все още не бях обмислил всички подробности. Но има ли значение сега?

— Тогава... тъъ... какво ще правим сега? — попита Артър.

— А, да. Ами след малко люкът срещу нас ще се отвори и ние ще изхвъркнем в открития космос и ще се задушим. Ако си поемеш дълбоко въздух, ще издържиш, разбира се, около трийсет секунди — каза Форд.

И като скръсти ръце зад гърба си, вдигна вежди и започна да си тананика една стара бетелгиуска бойна песен. В очите на Артър той изведнъж стана съвсем чужд.

— Значи това е краят — каза Артър. — Ще се умира.

— Да — каза Форд. — Освен ако... не! Чакай малко! — и изведнъж се хвърли към нещо, което беше извън ползрението на Артър.

— Какво е това копче? — извика той.

— Какво? Къде? — извика Артър, като се извърна.

— Не бе, просто се пошегувах — каза Форд. — Ще се умира, няма как. — И отново се свлече покрай стената и продължи да си тананика песента оттам, откъдето бе прекъснал.

— Знаеш ли, — каза Артър, — точно в мигове като този, когато съм затворен в херметическа камера на вогоните с някой си от Бетелгиус и ми предстои да умра от задушаване в открития космос, най-съжалявам, че не съм слушал какво ми е говорила майка ми, когато бях малък.

— Защо, какво ти говореше?

— Ами не зная, не я слушах.

— Аха — каза Форд и продължи да си тананика.

— Ама това е ужасно — помисли си Артър. — Няма я Колоната на Нелсън, няма Макдоналдс, останал съм само аз и думите ПОЧТИ БЕЗОБИДНА. А след броени секунди ще остане само ПОЧТИ БЕЗОБИДНА. Вчера изглеждаше, че на планетата всичко върви нормално.

Забръмча мотор.

Някакво леко свистене бързо премина в оглушителен вой, когато външният люк се отвори и въздухът отлетя навън в черната бездна, осеяна със ситни, невероятно ярки светещи точки. Форд и Артър изхвъркнаха в открития космос като тапи, изстреляни от детски пистолет.

ГЛАВА VIII

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ е изключително забележителна книга. Многократно е преиздавана през годините, и то под най-различни редакции. Статиите в нея са написани със съдействието на безчет пътешественици и изследователи.

Уводът започва така:

„Вселената — четем там — е голяма. Наистина голяма. Просто няма да повярвате колко изключително невероятно невъобразимо голяма е тя. Вие сигурно си мислите, че до аптеката пътят е много дълъг, ама в сравнение с Вселената това е направо нищо работа. Слушайте...“ и т. н.

(По-нататък стилът малко се изглажда и в нея могат да се намерят неща, които наистина трябва да се знаят, като например факта, че легендарно красивата планета Бетселамина е понастоящем толкова разтревожена от все по-нарастващата ерозия, причинена от ежегодния приток на десет милиарда туристи, че всяко нарушаване на баланса между количеството изядена храна и количеството на

фекалиите по време на престоя им на планетата се коригира по хирургически път, преди да я напуснат — ето защо от жизненоважно значение е да изискваш да ти дадат разписка след всяко посещение на тоалетната.)

Открито е казано, и по-велики умове от пишещия увода на ПЪТЕВОДИТЕЛЯ са се препъвали при опитите си да обяснят колко огромни са разстоянията между звездите. Някои приканват само за миг да си представите едно фъстъче в Рединг или един малък орех в Йоханесбург, или пък други подобни главозамайващи сравнения.

Истината е, че междузвездните разстояния чисто и просто не се побират в човешките представи.

Дори и на светлината — която се движи толкова бързо, че понякога минават хиляди години, докато някои цивилизации осъзнаят, че тя наистина се движи — е нужно време, за да пропътува разстоянието между звездите. Нужни са й осем минути, за да измине разстоянието между звездата Хелиос и мястото, където се намираше Земята, и още четири години, за да достигне най-близката до Хелиос звезда съседка, Алфа Проксима.

За да достигне до другия край на Галактиката, за да стигне например до Дамогран, й е нужно доста повече време — петстотин хиляди години.

Рекордът на пътуване на стоп по този маршрут е малко по-малко от пет години, но при такава скорост не могат да се видят много неща.

В ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ може да се прочете, че ако си напълниш дробовите с въздух, можеш да изкараш в пълния вакуум на открития космос около трийсет секунди. По-нататък обаче пише, че като се имат предвид невъобразимо големите размери на Вселената, шансовете да бъдеш спасен от някой друг кораб по време на тези трийсет секунди са едно към две на степен двеста шейсет и седем хиляди седемстотин и девет.

По някаква невероятна случайност това беше и телефонният номер на един апартамент в Излингтън, където Артър прекара чудесно на едно парти и се запозна с много хубаво момиче, но опитите му да се сближи с него пропаднаха, защото то си тръгна с един тип, който дори не бе поканен.

И въпреки че планетата Земя, апартаментът в Излингтън и телефонът вече бяха унищожени, все пак е известна утеха, че всички те бяха ознаменувани, макар и по един скромнен начин, чрез факта, че двадесет и девет секунди по-късно Форд и Артър бяха спасени.

ГЛАВА IX

Един компютър разговаряше сериозно със себе си, защото бе забелязал как една херметическа камера се отваря и затваря без никаква видима причина.

Това бе така, защото видимите разумни причини в момента обядваха.

Току-що в Галактиката се бе появила дупка. Просъществувала бе точно една нищожна част от секундата, широка бе една нищожна част от инча и дълга милиони светлинни години от единия край до другия. Преди да се затвори, от нея изпаднаха много книжни шапки и декоративни балони и се понесоха из Вселената. От нея изпадна и колектив от седмина, високи три фута специалисти по маркетинг, които умряха отчасти от задушаване, отчасти от изненада.

Двеста трийсет и девет хиляди почти изпържени яйца също изпаднаха от нея и се стовариха във вид на голяма трясеща се купчина на гладувашата планета Погхрил от системата Пансел.

Цялото население на Погхрил бе измряло от глад с изключение на един мъж, който след няколко седмици почина от холестеролно отравяне.

Резултатът от нищожно краткото просъществуване на дупката отекна напред и назад във времето по един невероятен начин. Някъде в далечното минало болезнено бе засегната една малка случайно събрала се група атоми, носещи се из стерилната пустош на космоса, и ги бе принудила да се свържат здраво в най-различни, изключително причудливи образувания. Тези образувания бързо се

научиха да се възпроизвеждат — в това отчасти се състои тяхната изключителност, — а след това предизвикаха масови смущения на всички планети, до които се разнесоха. Ето как се появи животът във Вселената.

Пет разбушували се Събитийни въртопа се завъртяха бясно в бурен неразум и избълваха един тротоар.

На тротоара лежаха Форд Префект и Артър Дент и гълтаха въздух като риби на сухо.

— Ето, видя ли — каза Форд задъхано и задраска с нокти по тротоара, който се носеше с шеметна скорост през Третото измерение на неизвестността, — нали ти казах, че ще измисля нещо.

— О, да, разбира се.

— Не е ли гениална идеята ми — каза Форд — да открия някой минаващ наблизко космически кораб, който да ни спаси?

Истинската вселена така се люшна под тях, че им прилоша. Няколко лъжливи такива пробягаха безшумно край тях, като планински козлета. Първичната светлина избухна и обсипа космическото време със светли точки. Времето разцъфтя, материята се сви. Най-голямото първично число се сви тихо в един ъгъл и изчезна завинаги.

— О, я стига — каза Артър, — шансовете ни бяха астрономическо малки.

— Не се заяждай, нали успяхме — каза Форд.

— А какъв е този кораб? — попита Артър, докато бездънната бездна на вечността зееше под тях.

— Не знам — отвърна Форд, — още не съм си отворил очите.

— И аз не съм — каза Артър.

Вселената подскочи, смрази се, потрепера и се разпери в няколко неочаквани посоки.

Артър и Форд си отвориха очите и се огледаха с доста голяма изненада.

— Боже господи — каза Артър, — страшно прилича на Саутендското крайбрежие.

— По дяволите, радвам се, че го каза — рече му Форд.

— Защо?

— Защото си помислих, че полудявам.

— А може би наистина полудяваш. Може би само си мислиш, че го казах.

Форд се замисли над това.

— Добре де, каза ли го, или не го каза? — попита той.

— Мисля, че да — отвърна Артър.

— А може би и двамата полудяваме.

— Да — каза Артър, — трябва да сме луди, щом след всичко това си мислим, че това е Саутенд.

— А мислиш ли, че това е Саутенд?

— О, да.

— И аз.

— Следователно трябва да сме полудели.

— Чудесен ден сме си избрали.

— Да — каза един минаващ зевзек.

— Кой беше този? — попита Артър.

— Кой, онзи ли с петте глави и с бъзовия храст, пълен със солена херинга?

— Да.

— Нямам представа. Просто някой.

— Аха.

И двамата седнаха на тротоара и наблюдаваха с известно безпокойство как едни грамадни дечурлига подскачат тежко по плажа и как диви коне прелитат с грохот в небето и отнасят нови доставки от яки перила към неясните простори.

— Знаеш ли — каза Артър, като се прокашля леко, — ако това е Саутенд, изглежда доста странно...

— Сигурно имаш предвид, че морето е неподвижно като скала, а сградите се вълнуват нагоре-

надолу — каза Форд. — Да, и на мен ми се стори доста странно. Всъщност — продължи той и в същия миг с оглушителен трясък Саутенд се пръсна на седем еднакви части, които затанцуваха и се завъртяха шеметно една около друга, правейки неприлични и похотливи движения — тук стават много странни работи.

Дивашки вой на гайди и струнни инструменти разцепи въздуха, горещи понички от по десет пенса наизскачаха изпод пътя, зловещи риби се спуснаха от небето и Артър и Форд решиха да си плюят на петите.

Гмурнаха се в плътни стени от звуци, в планини от закостеняло мислене, в долини от музика за душата, появиха се проблеми с обувките, ято пощурели прилепи и изведнъж чуха глас на момиче.

Гласът звучеше съвсем нормално, но изрече само „едно към две на степен сто хиляди и продължава да спада“ и млъкна.

Форд се плъзна по един светлинен лъч и се завъртя на триста и шейсет градуса, опитвайки се да открие източника на гласа, но не видя нищо, в което наистина можеше да повярва.

— Какъв беше този глас? — извика Артър.

— Не знам — изрева Форд, — не знам. Звучеше ми като изчисление на вероятност.

— Вероятност ли? Какво искаш да кажеш?

— Ами вероятност. Нали знаеш, нещо като две към едно, три към едно, пет към четири. Гласът каза „едно към две на степен сто хиляди и продължава да спада“. Знаеш ли, това е доста невероятно.

Една милион галонна цистерна, пълна с крем карамел, се килна и без никакви предупреждения изсипа съдържането си върху тях.

— Но какво значи това? — извика Артър.

— Кое, крем карамела ли?

— Не, стойността на невероятността.

— Не знам. Нищо не знам. Мисля, че се намираме на борда на някакъв космически кораб.

— И струва ми се — каза Артър, — че това не е първокласният салон.

По тъканта на космическото време се появиха подутини. Огромни грозни подутини.

— Хаааауууррггххх... — каза Артър и почувствува как тялото му омеква и се извива в необичайни посоки. — Саутенд сякаш се топи... Звездите се въртят... Пустош... Краката ми се носят към залеза... Лявата ми ръка се отделя от тялото ми! — една ужасна мисъл му мина през главата. — По дяволите — каза той, — какво ще правя сега без електронния си часовник?

В отчаянието си извърна очи към Форд.

— Форд — каза той, — превръщаш се в пингвин. Престани.

Отново се чу същият глас.

— Едно към две на степен седемдесет и пет хиляди и продължава да спада.

Клатушкайки се, Форд ядосано направи една обиколка около своето езеро.

— Хей, кой е там? — изквака той. — Къде сте? Какво става тук и има ли начин да се спре?

— Моля, запазете спокойствие — каза гласът приветливо като на стюардеса в пътнически самолет само с едно крило и два двигателя, единият от които е обхванат от пламъци. — Намирате се в пълна безопасност.

— Ама не става дума за това! — беснееше Форд. — Става дума, че съм в безопасност, ама пингвин, а моят колега много скоро ще остане без никакви крайници!

— Няма страшно, вече си ги възвърнах — каза Артър.

— Едно към две на степен петдесет хиляди и продължава да спада — каза гласът.

— Наистина — каза Артър, — те са малко по-дълги, отколкото съм свикнал да ги виждам, но...

— А не смятате ли — изграка Форд, изпаднал в безполезна ярост, — че трябва да ни кажете нещо?

Гласът се изкашля. Огромно количество петифури литнаха в пространството.

— Добре дошли — каза гласът — на звездолета „Златно сърце“. Гласът продължи.

— Моля ви, не се страхувайте от нищо — каза той, — което виждате или чувате около себе си.

Не може първоначално да не почувствувате някои неприятни странични явления, тъй като бяхте спасени от сигурна смърт при степен на невероятност едно към две на степен двеста седемдесет и шест хиляди — възможно е да е и по-висока. В момента се движим при стойност на невероятност едно към две на степен двадесет и пет хиляди и продължава да спада, а ще достигнем нормална стойност веднага щом разберем каква е нормалната. Благодаря. Едно към две на степен двадесет и пет хиляди и продължава да спада.

Гласът секна.

Форд и Артър се намираха в малка, ярко осветена розова кабинка.

Форд беше силно възбуден.

— Артър! — каза той. — Но това е фантастично! Качил ни е кораб, задвижван от безкрайно невероятностен двигател! Та това направо не е за вярване! Преди време се чуха слухове за него — бяха официално опровергани, но очевидно са го създали. Изобретили са невероятностен двигател! Артър, това е... Артър? Артър, какво става?

Артър натискаше с тяло вратата на кабинката, опитвайки се да я задържи затворена, но тя не пасваше добре с касата. Мънички, косматички ръчички успяваха да се проврат през процепите; пръстите бяха изцапани с мастило; тънички гласчета непрекъснато бърбореха.

Артър го погледна.

— Форд! — каза той. — Отвън напират безброй много маймунки и искат да обсъдят с нас ръкописа на сътворената от тях пиеса, наречена ХАМЛЕТ.

ГЛАВА X

Безкрайно невероятностният двигател представлява чудесно изобретение, правещо възможно прекосяването на огромни междузвездни пространства за нищожно малка част от секундата, като при това се избягва онова досадно мотаене из хиперпространството.

Откритието е станало по някаква щастлива случайност, след това било доразвито във вид на управляема двигателна сила от сформирания към галактическото правителство научноизследователски колектив на Дамогран. Ето накратко историята на това откритие:

Принципите на генериране на малки количества КРАЙНА невероятност посредством включването на логическите вериги на субмезонния мозък на едно Бамбълуйни 57 към атомен векторен плотер, поставен в мощен генератор на Брауново движение (например чаша хубав горещ чай), бяха, разбира се, добре известни — подобни генератори често се използваша за повишаване на градуса по време на събирания, защото активират молекулите на частите от долното бельо на домакинята да отскачат едновременно един фут вляво, в съответствие с теорията за неопределимостта.

Много известни физици заявиха, че не могат да се съгласят с това явление — отчасти защото представлява гавра с науката, но най-вече защото не ги канеха на този вид събирания.

И с още една работа не можеха да се примирят — с постоянния неуспех при опитите си да конструират машина, способна да произвежда силово поле на БЕЗКРАЙНАТА невероятност, необходима за прехвърлянето на космически кораб през умопарализиращите разстояния между най-отдалечените звезди. Накрая се ядосаха и обявиха, че да се създаде такава машина на практика е невъзможно.

Един ден обаче някакъв студент, оставен да почисти лабораторията след едно особено несполучливо събиране, започна да разсъждава по следния начин:

„Ако такава машина, размишляваше той, е на практика невъзможна, тогава е логично да бъде КРАЙНО невероятна. Така че всичко, което се иска от мен, за да я направя, е да пресметна точно колко е невероятна, да вкарам резултата в крайно невероятностния генератор, да му подам чаша пресен, наистина горещ чай... и да го включа.“

Така и стори и беше доста изненадан, като откри, че е успял да създаде дълго търсения златен безкрайно невероятностен генератор от едното нищо.

Още повече беше изненадан, когато веднага след награждаването му с наградата на Галактическият институт за изключителна даровитост, бе линчуван от разбеснялата се тълпа уважавани физици, които най-сетне бяха разбрали, че единственото нещо, което наистина не могат да понесат, е един умник.

ГЛАВА XI

Непроницаемата до невероятност зала за управление на „Златното сърце“ изглеждаше като най-обикновен космически кораб, само че беше идеално чиста, тъй като бе съвсем нова. Някои от креслата пред пулта за управление все още бяха с найлоновите си обвивки. Залата беше предимно в бяло, правоъгълна, с размерите на неголям ресторант. В действителност не беше идеален четириъгълник — двете дълги стени бяха малко извити и образуваха дъги. А на всички ъгли и къшета в залата бяха придадени смели контури. Истината е, че щеше да е много по-лесно и удобно залата да се построи като най-обикновена триизмерна правоъгълна стая, но пък дизайнерите щяха да се почувстват нещастни. В този си вид залата бе възбуждащо функционална, с големи видеоекрани над пултовете за управление и контрол, подредени край вдлъбнатата стена, и дългите редици компютри, вградени в изпъкналата страна. В единия ъгъл седеше нещастен робот, отпуснал вяло блестящата си гладка стоманена глава между блестящите си гладки стоманени колене. И той беше почти съвършено нов, но въпреки че бе красиво изработен и излъскан, човек оставаше с впечатлението, че отделните части на общо взето хуманоидното му тяло не пасват както трябва. В действителност те пасваха идеално, но нещо във вида му подсказваше, че биха могли да пасват още по-добре.

Зейфод Бийблброкс крачеше нервно нагоре-надолу из залата, като погалваше нежно с ръка блестящите уреди и се хилеше възбудено.

Трилиън седеше наведена над цяла камара прибори и четеше на глас някакви цифри. Съобщителната система разнасяше гласа ѝ из целия кораб.

— Едно към пет и продължава да спада — каза тя, — едно към четири и продължава да спада... две... едно... вероятностен фактор едно към едно... положението се нормализира, повтарям, положението се нормализира. — Изключи микрофона, след това отново го включи и като се усмихваше, продължи: — Ако все още има нещо, което ви озадачава, това вече си е лично ваша работа. Успокойте се, моля. Скоро ще ви повикаме.

Зейфод избухна гневно.

— Но кои са тези хора, Трилиън?

Трилиън завъртя стола си, за да се обърне към него, и сви рамене.

— Просто двама души, които, изглежда, сме прибрали от открития космос — каза тя. — сектор ZZ9Z — множествоно Алфа.

— Ами много мило от твоя страна, Трилиън — продължи да недоволствува Зейфод, — мислиш ли, че беше разумно при тези обстоятелства? Искам да кажа, точно сега ли, когато бягаме и вероятно половината Галактическа полиция е по петите ни, точно сега ли трябваше да спираме, за да качим двама стопаджии? Окей, ще ни дадат десет точки за красивия жест, ама ще ни отнемат няколко милиона заради трезвото ни мислене, нали така?

От яд започна да почуква с пръсти по един от пултовете за управление. Трилиън внимателно отмести ръката му, преди да е направил някаква беля. Каквито и да бяха достоинства на Зейфодовите умствени способности — самонадеяност и самохвалство, — той беше твърде непохватен и вързан в ръцете и като нищо можеше да взриви кораба с някой твърде буен жест. Трилиън бе започнала да подозира, че основната причина животът му да е толкова бурен и пълен със сполуки е, че никога не е

осъзнавал сериозността на онова, което прави.

— Зейфод — каза тя търпеливо, — та те се носеха из открития космос без никакво защитно облекло! Ти не би искал да загинат, нали?

— Ами добре де, не. Не по такъв начин, но...

— Не по този начин? Да не умрат по този начин, но? — Трилиън го изгледа предизвикателно.

— Ами някой друг можеше да ги прибере по-късно.

— Още една секунда и те щяха да бъдат мъртви.

— Да, и ако си бе направила труда да поразмислиш още малко върху този проблем, сега той изобщо нямаше да съществува.

— Щеше ли да ти е приятно да ги оставиш да умрат?

— Ами как да ти кажа, не че щях да бъда щастлив, но...

— Както и да е — каза Трилиън, като се обърна обратно към уредите, — не бях аз тази, която ги прибра.

— Какво искаш да кажеш? Че кой тогава ги прибра?

— Корабът.

— Хъ?

— Корабът. Съвсем самоволно.

— Хъ?

— По време на работа на невероятностния двигател.

— Но това е невъзможно!

— Не, Зейфод. Просто твърде, твърде невероятно.

— Тъъ, какво?

— Виж какво, Зейфод — каза тя, като го потупваше по ръката, — не се главоболи заради тези пришълци. Предполагам, че те не са нищо повече от две обикновени момчета. Ще пратя робота долу да ги вземе и доведе тука. Хей, Марвин!

Главата на робота в ъгъла се вдигна рязко нагоре, след това започна да се клатушка насам-натам. С мъка се изправи на краката си, сякаш тежеше с пет фун га повече от теглото си, и положи героични, както би се сторило на страничния наблюдател, усилия, за да прекоси стаята. Спря се пред Трилиън и сякаш я прониза с поглед през лявото ѝ рамо.

— Мисля, че е редно да ви уведомя, че се чувствам много нещастен — каза той. Гласът му беше глух и отчаян.

— О, господи — измърмори Зейфод и се тръшна в едно кресло.

— Ами тогава — каза Трилиън с ведър и съчувствен тон — ще ти предложи да свършиш едно нещо, тъй че хем ще се разсееш, хем няма да си блъскаш мозъка с разни мисли.

— Няма полза — промърмори Марвин, — мозъкът ми е с изключително голям капацитет.

— Марвин! — повиши тон Трилиън.

— Добре де, добре — каза Марвин, — какво искаш да направя?

— Слез долу във входна камера номер две и докарай тук горе двамата пришълци, като ги държиш под око.

Само в една микросекундна пауза и в точно пресметната микромодуляция на височината и тембъра на гласа — все неща, които не биха могли да се възприемат като обидни — Марвин съумя да вложи пълното си презрение и отвращение към всичко човешко.

— Само това ли? — попита той.

— Да — заяви Трилиън твърдо.

— Знаете, това никак няма да ми е приятно — каза Марвин.

Зейфод скочи от креслото си.

— Къде пише, че трябва да ти е приятно — изкрещя той. — Направи каквото ти казват, ясно ли е?

— Добре де — каза Марвин и гласът му прозвуча като звън на огромна пропукана камбана, —

ще го направя.

— Прекрасно... — изръмжа Зейфод — чудесно... много ти благодаря.

Марвин се обърна и вдигна нагоре към него триъгълните си, разположени с остро нагоре червени очи.

— Не ви действам потискащо, нали? — попита той прочувствено.

— Не, не, Марвин — изчурулика Трилиън, — няма такова нещо, наистина...

— Не искам да си мисля, че ви действам потискащо.

— Не, не се безпокой за това — продължи чуруликането, — просто се дръж естествено и всичко ще бъде наред.

— Наистина ли не ми се сърдите? — настоя той.

— Не, Марвин — изчурулика Трилиън, — няма такова нещо, наистина... какво да се прави, такъв е животът.

Марвин я стрелна с електронния си поглед.

— Животът — каза Марвин, — хич не ми говорете за живота.

Обърна се отчаяно на 180 градуса и се измъкна тремаво от залата. С доволно бръмчене и прещракване вратата се затвори след него.

— Струва ми се, че не ще мога да изтърпя още дълго този робот, Зейфод — изръмжа Трилиън.

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГАЛАКТИКА обяснява следното значение за робот: механичен уред, създаден, за да върши работа вместо човек. Отдел „Пласмент“ на Сириуската кибернетична корпорация представя робота като „вашето пластмасово другарче, с което ви е приятно да прекарвате времето си“.

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ дефинира отдел „Пласмент“ на Сириуската кибернетична корпорация като „шайка безмозъчни типове, първите, които ще бъдат изправени пред стената, когато дойде революцията“, и дава бележка под линия в смисъл, че издателството е готово да разгледа молбите на всички желаещи да поемат длъжността кореспондент по въпросите на роботиката. Интересно е, че едно издание на ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГАЛАКТИКА, изпаднало след гърч във времето на бъдещето, отдалечено на хиляда години, определя отдел „Пласмент“ на Сириуската кибернетична корпорация като „шайка безмозъчни типове, първите, които бяха изправени пред стената, когато дойде революцията“.

Розовата кабинка в един миг бе прекратила съществуването си, маймунките се бяха оттеглили в едно по-добро измерение. Форд и Артър се озоваха във входната зона на кораба. Изглеждаше доста изискано.

— Мисля, че този кораб е съвсем нов — каза Форд.

— Че как позна? — попита Артър. — Да нямаш някакво чудодейно уредче, което да определя възрастта на метала?

— Не, просто намерих на пода този рекламен проспект. Пълен е с неща от рода на „Вселената може да стане ваша“. А! Виж, не съм сбъркал.

Форд заби пръст в една от страниците и я показа на Артър.

— Тук пише: „Сензационно ново откритие в областта на невероятността физика. Веднъж, щом тягата на корабните двигатели бъде изведена до безкрайно невероятно ниво, корабът може да премине през всяка точка на Вселената. Има да му завиждат останалите правителства.“ Хей, това тук е голяма работа!

Форд жадно поглъщаше техническите характеристики на кораба, като от време на време ахваше от удивление — очевидно галактическата астротехнология бе доста напреднала през годините на неговото изгнаничество.

Артър го слуша известно време, но тъй като голяма част от това, което му говореше, му бе непонятно, позволи на мислите си да се зареят някъде другаде. И като прокара разсеяно пръсти по клавиатурата на някакъв непознат компютър, пресегна се и натисна едно подканващо голямо червено копче под близкия екран. Екранът светна и се появиха думите АКО ОБИЧАТЕ, НЕ НАТИСКАЙТЕ

ПОВЕЧЕ ТОЗИ БУТОН. Артър потрепера.

— Слушай — каза Форд, все още погълнат от рекламната брошура, — тук правят голям вятър на корабната кибернетика. „Ново поколение работи и компютри от Сириуската кибернетична корпорация, притежаващи ИЧИ“.

— ИЧИ ли? — попита Артър. — Това пък какво е?

— Тук пише: ИСТИНСКА ЧОВЕШКА ИНДИВИДУАЛНОСТ.

— Хъм — каза Артър, — звучи ужасно.

— Така е — обади се един глас зад гърба им.

Гласът беше глух и изпълнен с отчаяние, чуваше се едва доловимо дрънчене. Обърнаха се и видяха един нещастен стоманен робот, застанал прегърбен на прага.

— Какво? — казаха в един глас те.

— Ужасно — продължи Марвин, — всичко е ужасно. Наистина ужасно. По-добре да не говорим за това. Погледнете тази врата — каза той и пристъпи през нея.

Платките за ирония се включиха автоматично към веригата на гласовия модулатор, който започна да имитира стила на рекламната брошура.

— Всички врати в този космически кораб притежават весел и жизнерадостен нрав. За тях е удоволствие да се отворят пред вас и ще се затворят след вас с чувство на удовлетвореност от добре свършената работа.

Докато вратата се затваряше, стана ясно, че наистина е способна да изрази нещо като задоволство, приличащо на въздишка.

— Хъмммммммиймммммммм ах! — каза тя. Марвин я изгледа с ледено презрение, докато центърът му за логика бърбореше възмутено и обсъждаше идеята за приложение на физическо насилие над нея. Намесиха се и други центрове и казаха: „Каква полза? Има ли някакъв смисъл? Не си струва да се замесваш в каквото и да било.“ Други центрове пък направиха за развлечение молекулярен анализ на вратата и на мозъчните клетки на хуманоидите. Извикани на бис, набързо измериха нивото на водородните излъчвания в заобикалящия ги кубически парсек^[7] космическо пространство и отегчени до смърт, отново се изключиха. Докато се обръщаше, тялото на робота се разтърси от пристъп на отчаяние.

— Да тръгваме — избръмча той. — Наредено ми е да ви отведа на мостика. Както ме гледате, имам мозък колкото цяла планета, а те ми викат: „Доведи ги на мостика.“ И на това удовлетворение от работата ли му казвате? Аз не...

Обърна се и тръгна към омразната врата.

— Ъъ, извинете — каза Форд, като го последва, — кое правителство е собственикът на този кораб?

Марвин не му обърна внимание.

— Погледнете тази врата — измърмори той. — Ей сега ще се отвори. Познавам по непоносимото самодоволство, което изведнъж започна да се излъчва от нея.

С леко, угодническо свистене вратата отново се отвори и Марвин мина през нея.

— Хайде — подкани ги той.

Останалите бързо го последваха и вратата се плъзна и затвори след тях с нежно жужене и доволни прищраквания.

— Безкрайно съм им благодарен на онези от отдел „Пласмент“ на Сириуската кибернетична корпорация — каза Марвин, докато се тътреше унило по лъскавия извит коридор, който се простираше пред тях. — „Хайде да строим работи с Истински Човешки Индивидуалности“, рекоха си те. И ето ме мен — първия им опитен образец. Прототип на характер. Личи си, нали?

Артър и Форд притеснено измърмориха нещо в смисъл, че това не е вярно.

— Мразя я онази врата — продължи Марвин. — Но нали не ви действам потискащо?

— Кое правителство... — поде отново Форд.

— Не е собственост на никое правителство — отвърна роботът рязко, — откраднат е.

- Откраднат ли?
- Откраднат ли? — имитира го Марвин.
- Кой го открадна? — попита Форд.
- Зейфод Бийблброкс.

С лицето на Форд се случи нещо изключително. Най-малко пет отделни и съвсем различни едно от друго изражения на потрес и изумление се изписаха по него и се смесиха в пълен безпорядък. Левият му крак, който в този момент беше във въздуха, сякаш се затрудни да намери пода. Стоеше опулен срещу робота и се опитваше да вкара в действие част от дартоидните си мускули.

— ЗЕЙФОД БИЙБЛБРОКС...? — промълви той с немощен глас.

— Извинете, да не съм сбъркал нещо? — попита Марвин, без да спира да се влачи нататък. — Извинете ме и задето дишам, въпреки че изобщо не го правя и не знам защо ми трябваше да го казвам. Боже мой, да знаете колко съм потиснат. Ето още една от онези самодоволни врати. ЖИВОТ! Хич не ми говорете за живота.

— Форд, какво ти има?

Форд го гледаше с ококорени очи.

— Онзи робот Зейфод Бийблброкс ли каза? — произнесе с мъка той.

ГЛАВА XII

Страхотен грохот на гънкмузика заля командната зала на „Златно сърце“, докато Зейфод въртеше станциите на суб-етапълновото радио, за да чуе последните новини за себе си. Да се работи с този апарат, не бе никак лесно. Години наред, ако човек искаше да слуша радио, трябваше да натиска клавиши и да върти копчета; по-късно, с развитието на техниката, клавишите станаха сензорни — нужно бе само да ги докоснеш леко с пръсти; а сега е достатъчно просто да махнеш с ръка по посока на апарата и да се запасиш с търпение. Спестяват се доста излишни движения наистина, но затова пък е необходимо да седиш вбесяващо кротко, ако желаеш да слушаш избраната станция без смущения.

Зейфод махна с ръка и смени станцията. Пак гънк-музика, но този път като фон на новините. Новините винаги биваха най-внимателно редактирани, тъй че да следват ритъма на музиката.

— ... с преглед на новините по нашата двадесет и четири часова програма, която излъчваме на суб-ета вълни за цялата Галактика — изкряска гласът на говорителя. — Но най-напред да поздравим всички форми на разумен живот навред по всемира... а също и другите: тайната, приятели, се състои в това да вземете две парчета кремък и да ги удряте едно в друго. Но, разбира се, централната новина тази вечер е сензационната кражба на прототипа на новия космически кораб с невероятностен двигател, извършена от самия президент на Галактиката Зейфод Бийблброкс. И въпросът, който сега вълнува всички ни, е... Големият „З“ напълно ли е откачил вече? Бийблброкс, който изобрети Пангалактическият гаргаробластер; бившият мошеник, описан навремето от Ексцентрика Галумбитс като най-гръмкото нещо от времето на Големия взрив насам; човекът, който неотдавна бе избран за седми пореден път за най-безвкусно облеченото одарено със сетива същество в познатата ни Вселена... какво ли е намислил този път? Обърнахме се с този въпрос към неговия личен лекар, специалиста, който се грижи за неговия мозък, Гег Халфрънт...

За момент музиката се усили, после пак стихна. Намеси се един друг глас, вероятно този на Халфрънт.

— М-да — каза той, — Зейфод винаги е бил такъв един... — но не успя да довърши, защото един електрически молив прелетя през залата, пресече чувствителната зона пред радиото и го изключи. Зейфод се обърна и изгледа Трилиън свирепо — оказа се, че тя е хвърлила молива.

— Хей — каза той, — защо направи това?

Трилиън почукваше с пръст по един изпълнен с цифри екран.

- Току-що се сетих за нещо — каза тя.
- Тъй ли? И заради това си позволи да прекъснеш новините за мен?
- И без това чуваш достатъчно за себе си.
- Положението ми е много несигурно. Това не ти ли е известно?
- Не бихме ли могли за момент да забравим това твое его? Става дума за нещо по-важно.
- Ако съществува нещо по-важно от моето его, искам веднага да се залови и разстреля —

Зейфод отново я изгледа свирепо и после се засмя.

- Слушай — каза тя, — ние качихме онези двамата...
- Кои двамата?
- Двамата, които качихме.
- А, да — каза Зейфод, — онези двамата.
- Качихме ги в сектор ZZ9Z-множествено, Алфа.
- Да? — каза Зейфод и премигна.
- Това нищо ли не ти говори? — тихо попита Трилиън.
- Ммм — каза Зейфод, — ZZ9Z-множествено, Алфа. ZZ9Z-множествено, Алфа?
- Ее? — каза Трилиън.
- Тъъ... какво означава това „Z“ — попита Зейфод.
- Кое от тях?
- Все едно кое.

Едно от най-големите затруднения, които Трилиън срещаше при взаимоотношенията си със Зейфод, идваше от това, че все още не се бе научила да познава кога се прави на глупак просто за да приспи вниманието на хората, кога се прави на глупак, защото го мързи да мисли и иска някой друг да върши това вместо него, кога се прави на ужасен глупак, за да скрие факта, че всъщност нищо не разбира, и кога е наистина един неподправен глупак. Всеизвестно бе, че е смайващо умен и наистина беше — но не през цялото време, което явно го безпокоеше и затова правеше тези комедии. Предпочиташе хората да недоумяват, вместо да го презират. Трилиън смяташе, че няма нищо по-глукаво от това, но нямаше никакво желание да спори с него.

Тя въздъхна и зачука по клавишите. На визиекрана се появи една звездна карта — така щеше да му бъде по-лесно, независимо от причините за сегашното му поведение.

- Ето — показва му тя, — това е мястото.
- Хей... наистина! — каза Зейфод.
- Сега разбра ли? — попита тя.
- Какво трябва да разбере?

Вътре в главата ѝ се надигна страшен глъч — едната половина крещеше на другата. Без да повишава тон, тя каза:

- Това е същият сектор, където качи и мен.

Той я погледна и отново се обърна към екрана.

— Хей, наистина — каза той. — Макар и да звучи невероятно. Та нали трябваше да литнем право в центъра на мъглявината Конска глава? Как сме попаднали там? Че там няма нищо!

Тя реши да не реагира на думите му и продължи търпеливо:

— Невероятностният двигател. Ти сам ми обясни принципа му. Преминаваме през всяка една точка на Вселената и т. н. Много добре го знаеш.

- Да, но това е някаква страхотна случайност, нали?

— Да.

— Да качиш някой точно в тази точка! От цялата необятна Вселена да случиш тъкмо тази! Това е прекалено... Момент, искам да проверя нещо. Компютър!

Произведеният от Сириуската кибернетична корпорация бордови компютър, който контролираше и управляваше и последната частичка на кораба, се включи в режим „комуникация“.

- Привет, приятели! — каза той бодро и същевременно изплю тънка лентичка с текста просто

за да го има в архива. На лентичката пишеше: „Привет, ПРИЯТЕЛИ“.

— О, боже — каза Зейфод. С този компютър работеше отскоро, но вече бе успял хубаво да го намрази.

Компютърът продължи нахакано и жизнерадостно, сякаш рекламираше перилни препарати.

— Искам да ви уверя, че каквито и да са вашите проблеми, аз съм тук, за да ви помогна.

— Добре, добре — каза Зейфод. — Слушай, отказвам се. Предпочитам да използвам лист хартия.

— Ясно — каза компютърът и изхвърли посланието си в кошчето за боклук. — Разбирам ви, но ако някога пожелаете...

— Млък — каза Зейфод и като грабна един молив, седна на пулта до Трилиън.

— Окей, окей... — каза с оскърбени нотки в гласа компютърът и изключи говорния си център.

Зейфод и Трилиън се съсредоточиха върху цифрите, които безшумно просветваха върху скенера, следящ за курса на невероятността полет.

— Можем ли да изчислим — попита Зейфод — от тяхна гледна точка каква бе невероятността за тяхното спасение?

— Да, резултатът е константа — каза Трилиън, — едно към две на степен двеста седемдесет и шест хиляди седемстотин и девет.

— Доста висока. Това ще са двама големи късметлии.

— Да.

— Но отнесено към това, което правехме по времето, когато корабът ги качи...

Трилиън набра цифрите. Получи се едно към две на степен безброй минус едно (абсурдно число, което има условно значение единствено в невероятността физика).

— ... е твърде ниско — продължи мисълта си Зейфод с леко подсвиркване.

— Да — съгласи се Трилиън и го погледна въпросително.

Това е вече цяла камара невероятност, която трудно може да се обясни. Ако направим една сметчици, ще се получи доста невероятен резултат.

Зейфод се опита да направи някакви изчисления, задраска ги и хвърли молива.

— По дяволите, не мога да го сметна.

— И сега какво?

От яд Зейфод блъсна двете си глави една в друга и заскърца със зъби.

— Окей — каза той. — Компютър!

Говорните центрове отново се задействуваха.

— О, здравейте — каза компютърът и продължи да изхвърля лентички. — Моето единствено желание е да направя деня ви приятен, много приятен, много, много приятен...

— Добре, разбрах, а сега млъкни и направи едни изчисления.

— Готово — избърбори компютърът. — Искате да получите векторна вероятност въз основа на...

— Невероятностни данни, да.

— Чудесно — продължи компютърът. — Чуйте сега един интересен факт. Минавало ли ви е през ум, че животът на повечето хора е зависим от телефонни номера?

Полека-лека едно от лицата на Зейфод бе обхванато от болезнено изражение, което постепенно се разнесе и по второто.

— Ти да не си откачил нещо? — попита той.

— Аз не, ама вие ще откачите, като ви кажа, че...

Трилиън шумно си пое дъх. Задращи по клавишите на монитора, следящ за курса на невероятността полет.

— Телефонен номер ли? — каза тя. — Онова чудо ТЕЛЕФОНЕН НОМЕР ли каза?

По екрана пробягаха светещи цифри.

От учтивост компютърът бе запазил млчание, но сега продължи:

— Исках да кажа, че...
— Благодаря, няма нужда — прекъсна го Трилийн.
— Слушай, какво значи това? — попита Зейфод.
— Не знам — отвърна Трилийн, — но двамата пришълци се намират пред мостика заедно с онзи нещастен робот. Можем ли да ги видим на някой монитор?

ГЛАВА XIII

Марвин продължаваше да се тътри по коридора и да се вайка.

— ... и освен това чувствам страшни болки във всички диоди от лявата ми страна...

— Не думай — каза Артър мрачно, крачейки до него. — Наистина ли?

— О, да! — каза Марвин. — Откога им викам да ги сменят, ама кой да те чуе.

— Мога да си представя.

Откъм Форд се чуваха неопределени подсвирквания и хъмкания.

— Виж ти, виж ти — повтаряше си той, — Зейфод Бийблброкс...

Внезапно Марвин спря и вдигна ръка.

— Нали разбрахте какво се случи току-що?

— Не, какво? — попита Артър, макар че никак не му се щеше да знае.

— Стигнахме до още една от онези врати.

В стената на коридора се виждаше вградена плъзгаща се врата. Марвин я огледа подозрително.

— Добре де — каза Форд нетърпеливо, — няма ли да влезем?

— **НЯМА ЛИ ДА ВЛЕЗЕМ?** — изимитира го Марвин. — Да, ще влезем. Това тук е входът към мостика. Наредено ми е да ви заведа на мостика. Никак няма да се учудя, ако това се окаже най-голямото изпитание за интелектуалните ми способности днес.

Бавно, с огромно отвращение пристъпи към вратата, подобно на ловец, дебнеш жертвата си. Изведнъж тя се плъзна и отвори.

— Благодаря ви — каза тя — за това, че ощастливихте една най-обикновена врата.

Дълбоко в гърлото на Марвин заскърцаха зъбчатки.

— Интересно защо — поде той с гробовен глас — точно когато си мислиш, че е невъзможно животът ти да стане по-непоносим, изведнъж се оказва, че е възможно.

Промъкна се с мъка през вратата и остави Форд и Артър да се гледат учудено и да свиват рамене. Отвътре се чу гласът на Марвин.

— Предполагам, че сега ще поискате да видите пришълците — каза той. — Ами аз какво да правя? Да седна в оня ъгъл и да ръждясам или предпочитате да се разпадна, тъй както съм застанал прав?

— Благодаря, Марвин. Би ли ги поканил да влязат? — чу се друг глас.

Артър погледна към Форд и се изненада, като видя, че се смее.

— Какво...?

— Шшшшт! — каза Форд. — Хайде да влизаме.

Прекрачи прага и влезе вътре.

Артър го последва доста неспокойно и с изумление видя един човек, отпуснал се дълбоко в креслото си и вдигнал крака върху пулта за управление, да чопли с лявата си ръка зъбите на дясностоящата си глава. Дясностоящата глава изглеждаше напълно погълната от тази задача, но левостоящата бе разцъфнала в широка, ведра, безгрижна усмивка. Броят на нещата, които Артър не можеше да повярва, че вижда, ставаше застрашително голям. Долната му челюст се отпусна и известно време остана така.

Странният човек махна вяло с ръка към Форд и с ужасна престорена невъзмутимост каза:

— Здравей, Форд. Как си? Радвам се, че реши да наминеш.

Форд не му остана дължен.

— О, Зейфод — каза той провлачено и също тъй невъзмутимо, — страшно се радвам, че те виждам. Изглеждаш добре, допълнителната ръка много ти отива. Много хубав кораб си откраднал.

Артър го гледаше опулено.

— Да не искаш да кажеш, че познаваш този човек? — попита той и посочи Зейфод с треперещ пръст.

— Как да не го познавам! — възкликна Форд. — Това е... — млъкна и реши да ги представи в обратен ред. — О, Зейфод, това е един мой приятел, Артър Дент — каза той, спасих го, когато разрушаваха планетата му.

— О, така ли? — каза Зейфод. — Здравей, Артър, радвам се, че си се отървал.

Дясностоящата му глава го погледна бегло, каза едно „здравей“ и отново се обърна, за да й чоплят зъбите.

— А това, Артър — продължи Форд, — е моят несъщ братовчед Зейфод Бийбл...

— Вече се познаваме — каза Артър троснато.

Ако си караш спокойно по магистралата, като държиш лентата за изпреварване и без да си даваш много зор, префучиш покрай няколко вече задъхващи се коли и си доста доволен от себе си, и в този момент неволно включиш от четвърта на първа вместо на трета, принуждавайки двигателя да изскочи изпод капака в доста окаяно състояние, навярно ще бъдеш толкова слисан, колкото бе Форд Префект при думите на Артър.

— Ъъ... какво? — продължи той.

— Казах, че се познаваме.

От изненада Зейфод се сепна и си разкърва венците в едната уста.

— Хей... ъъ... така ли? Хей... ъъ.

Форд се извърна към Артър и в очите му заигра ядно пламъче.

Сега, когато се чувствуваше на собствен терен, изведнъж започна да съжалява, че се е обвързал с този първобитен профан, който имаше толкова представа за нещата в Галактиката, колкото една мушица в Илфорд имаше представа за живота в Пекин.

— Как така се познавате? — ядоса се той. — Та това е Зейфод Бийблброкс от Бетелгиус Пет, ако искаш да знаеш, а не някакъв си Мартин Смит от Кройдън.

— Не ме интересува — каза Артър хладно. — Нали се познаваме, Зейфод Бийблброкс — или може би... Фил?

— Какво! — извика Форд.

— Припомни ми, ако обичаш — каза Зейфод. — Изобщо не помня видовете.

— От едно събиране — подсказа му Артър.

— О, не ми се вярва — каза Зейфод.

— Що не престанеш, Артър! — сопна му се Форд. Но Артър нямаше спиране.

— От едно събиране. Преди шест месеца. На Земята... в Англия...

Зейфод поклати глава и се усмихна накриво.

— Лондон — упорствуваше Артър, — Излингтън.

— Ааа — каза Зейфод, като трепна виновно, — ОНОВА събиране.

Не постъпваха честно към Форд. Той въртеше глава и поглеждаше ту към Артър, ту към Зейфод.

— Какво? — извика той на Зейфод. — Да не искаш да кажеш, че си ходил на онази мизерна малка планета?

— А не, разбира се, че не съм — отрече Зейфод разпалено. — Е, не е изключено да съм се отбивал там за малко, нали разбираш, на път за някъде...

— Но аз бях заседнал там цели петнайсет години!

— Да, ама аз не знаех това, нали така?

— И какво прави там?

— Помотах се малко, поогледах се.

— И се домъкна на едно събиране, без да е канен — каза Артър, треперейки от гняв. — Всички бяхме маскирани.

— Е да, иначе нямаше как да дойда, нали така? — каза Зейфод.

— На това събиране — продължи Артър — имаше едно момиче... Но както и да е, сега това няма никакво значение. Изчезна Земята, превърна се в облак дим...

— Престани най-сетне да оплакваш онази проклета планета — каза Форд. — Кое беше това момиче?

— Просто едно момиче. Е, в интерес на истината доникъде не бях стигнал с нея. Въпреки че цяла вечер правех опити. Иначе си я биваше. Красива, очарователна, страхотно интелигентна. И когато най-сетне останах насаме с нея и подхванах едни сладки приказки, домъкна се този твой приятел и ѝ вика: „Здрасти, маце, тоя тук какво ти дотяга? Я по-добре ела да си поговорим ние двамцата. Аз съм от друга планета.“ Повече не я видях.

— Зейфод?! — извика Форд.

— Да, точно така беше — каза Артър, като го гледаше кръвнишки и се опитваше да не изглежда глупак. — Тогава имаше само две ръце и една глава и се представи като Фил, но...

— Но трябва да признаеш, че наистина се оказа от друга планета — каза Трилиън, която се появи на другия край на мостика.

Тя дари Артър с лъчезарната си усмивка, която го съкруши като тон тухли, стоварили се върху главата му, след това насочи вниманието си към пулта за управление.

В продължение на няколко секунди цареше тишина. После от бъркотията, настанала в Артъровия мозък, изплуваха няколко думи.

— Триша Макмилън? — каза той. — Как попадна тук?

— Също като тебе — каза тя. — Качих се на стоп. В края на краищата с една научна степен по математика и друга по астрофизика какво друго ми оставаше? Или това, или пак на опашката за безработни в понеделник.

— Безброй минус едно — избърбори компютърът. — Това е крайният резултат.

Зейфод погледна Форд, после Артър и накрая Трилиън.

— Трилиън — каза той, — всеки път ли, когато използваме невероятността на двигателя, ще се случва нещо подобно?

— Страхувам се — отвърна тя, — че е твърде вероятно.

ГЛАВА XIV

„Златно сърце“ продължаваше безшумния си полет през космическата нощ, движен в момента от стандартния си фотонен двигател. И четиримата членове на екипажа му бяха доста притеснени, защото осъзнаваха, че са се събрали на едно място не по своя собствена воля или просто по случайност, а поради някакво странно изкривяване на физическите закони — сякаш отношенията между хората са подвластни на същите канони, които ръководят отношенията между атомите и молекулите.

И когато над кораба се спусна изкуствената нощ, всеки един от четиримата с благодарност се оттегли в своята кабина, за да се опита да вкара в ред мислите си.

Трилиън не можа да заспи. Седна на дивана и се загледа в една малка клетка, в която държеше своята последна и единствена връзка със Земята — две бели мишки, които Зейфод по нейно настояване ѝ разреши да вземе със себе си. Предполагала бе, че никога вече няма да види родната си планета, но се разстрои, когато нищо не трепна в нея при новината за нейното разрушаване. Изглеждаше ѝ далечна и недействителна и мислите, с които трябваше да мисли за нея, се губеха. Гледаше как мишките припкат из клетката и препускат бясно в малките си пластмасови въртележки и накрая те напълно погълнаха

вниманието ѝ, докато изведнъж тя се отърси и съвзе. Върна се на мостика и се надвеси над малките проблясващи светлинки и цифри, които очертаваха пътя на кораба в безкрая. Много ѝ се щеше да разбере за какво именно се опитва да не мисли.

Зейфод не можеше да заспи. На него също му се щеше да разбере за какво именно не може да си позволи да мисли. Откакто се помнеше, все страдаше от едно неясно натрапчиво чувство, че нещо му се губи, нещо не разбира. Обикновено успяваше да потисне тази мисъл и да не ѝ дава възможност да го тормози, но сега тя отново се надигна при неочакваното появяване на Форд Префект и Артър Дент. Струваше му се, че това е част от едно цяло, което той не разбираше.

Форд не можеше да заспи. Беше прекалено възбуден от това, че отново е на път. Дошъл бе най-сетне край на петнайсетгодишното му отшелничество, и то тъкмо тогава, когато бе започнал да губи надежда. Предстоящото скитосване със Зейфод обещаваше да бъде доста забавно, макар че имаше нещо странно в този негов доведен братовчед, което не можеше да определи. Фактът, че беше станал президент на Галактиката, откровено казано, го смая, както и начинът, по който се бе отказал от поста си. Криеше ли се някаква причина зад това? Излишно беше да пита Зейфод, защото той изобщо не се нуждаеше от причина, за да извърши нещо — немотивираните му постъпки бяха истински произведения на изкуството. Пристъпваше към всичко в живота с една смесица от удивителен талант и непресторена бездарност и често бе трудно да различиш едното от другото.

Артър спеше — беше ужасно изморен.

На вратата на Зейфод се почука. Тя се плъзна и отвори.

— Зейфод...?

— Да?

В светлия овал на вратата стоеше Трилиън.

— Мисля, че току-що открихме това, което тръгнахме да търсим.

— Хей, наистина ли?

Форд се отказа да прави опити да заспи. В единия ъгъл на кабината му имаше малък компютър с монитор. Седна пред него и известно време се мъчеше да съчини нова статия за ПЪТЕВОДИТЕЛЯ по въпроса за вогоните, но не можа да измисли нищо, което да е достатъчно уязвително, така че и от това се отказа, навлече един халат и отиде да се поразходи на мостика.

Още с влизането си забеляза с изненада две фигури, надвесени трескаво над приборите.

— Виждаш ли! Всеки момент корабът ще влезе в орбита — казваше Трилиън. — Ето тук трябва да има планета. Координатите ѝ са същите, които ти предказа.

Зейфод чу някакъв шум и вдигна очи.

— Форд! — изсъска той. — Хей, ела да хвърлиш един поглед на това.

Форд отиде и му хвърли един поглед. Видя серия от цифри, проблясващи на един екран.

— Говорят ли ти нещо тези галактически координати? — попита Зейфод.

— Не.

— Ще ти помогна. Компютър!

— Привет на цялата компания! — обади се компютърът възторжено. — Успели сте да се сближите, нали така?

— Млъкни — каза Зейфод — и включи екраните. Светлината на мостика намаля. Миниатюрните светли точки светлина заиграха по уредите и се отразиха в четирите чифта очи, които се вираха в екраните на външните монитори.

Екраните бяха абсолютно празни.

— Това говори ли ти нещо? — прошепна Зейфод. Форд се намръщи.

— Тъъъ, не — отвърна той.

— Какво виждаш?

— Нищо.

— Това нищо ли не ти говори?

— А какво трябва да ми говори?

— Това е мъглявината Конска глава. Един огромен черен облак.
— И аз трябва да позная това по един празен екран?
— Единственото място в Галактиката, където можеш да видиш черен екран, е във вътрешността на черна мъглявина.
— Много интересно.
Зейфод се засмя. Очевидно беше много, почти по детински възбуден от нещо.
— Хей, ами това е чудесно, от това по-хубаво здраве му кажи!
— Че какво хубаво има в това да се завреш в един пращен облак?
— Какво мислиш, че ще намерим тука?
— Нищо.
— Никакви звезди? Никакви планети?
— Никакви.
— Компютър! — викна Зейфод. — Завърти зрителния ъгъл на сто и осемдесет градуса и ако обичаш, без коментари.

В продължение на няколко секунди не се случи нищо, след това в края на екрана блесна ярка светлина. Една червена звезда с размерите на малка чинийка запълзя по него, веднага след нея се появи и втора — явно това бе бинарна система. След това един грамаден полумесец се вряза в ъгъла на екрана. Яркочервеният рог постепенно преминаваше в чисто черно — обгърната от нощ страна на планетата.

— Открих я! — извика Зейфод и удари по масата. — Открих я!
Форд гледаше и недоумяваше.
— Какво е това? — попита той.
— Това... — каза Зейфод — е най-невероятната планета, съществувала някога.

ГЛАВА XV

(Откъс от ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ, стр. 634784, раздел 5а, статия: МАГРАТЕА)

В далечното, забулено в мъгла минало, в онова славно и прекрасно време на бившата Галактическа империя животът беше див. охолол и, общо взето, необременен от данъци.

Мощни междузвездни кораби се рееха сред екзотични слънца и търсеха приключения и богатства из най-отдалечените краища на галактическите простори. В онези дни сърцата бяха юнашки, залозите високи, мъжете бяха истински мъже, жените — истински жени, а малките космати същества от Алфа Кентавър бяха истински малки космати същества ат Алфа Кентавър. Всеки бе готов да тръгне срещу незнайни страхотии, да върши чутовни подвизи, смело да руши езикови норми, тъй както никога досега. Ето така бе изкована империята.

Мнозина, разбира се, натрупаха несметни богатства, но това бе напълно естествено и те нямаше от какво да се срамуват, защото никой не беше наистина беден — или поне никой от тези, за които си струва да говорим. За най-богатите и преуспели търговци животът неизбежно става доста скучен и безсмислен и те започнаха да си внушават, че за това са виновни световите, които населяват — ни един от тях не ги задоволяваше напълно: или климатът не бе достатъчно приятен в по-късните следобедни часове, или денят бе с половин час по-дълъг, отколкото трябва, или пък морето беше в онази най-неприятна отсянка на розовия цвят.

И така се създадоха условия за появяването на една нова, изумителна индустрия: строителство на луксозни планети по поръчка на клиента. Родината на тази индустрия беше планетата Магратеа, чиито хиперкосмически инженери съумяха да изсмучат материя през белите дупки в космоса и да я превърнат в планети на мечтите — златни планети, платинени планети, планети от мека гума с много

земетресения — до една създадени с любов, за да задоволят повишените изисквания на галактическите богаташи.

Но това начинание се оказа толкова успешно, че в скоро време самата Магратеа стана най-богатата планета в Галактиката, а останалите затънаха в страшна мизерия. В резултат на това системата се разпадна, империята рухна и един цял милиард гладуващи светове потъна в продължително и потискащо мълчание, нарушавано единствено от скърцането на перата на учените, които работеха до късно през нощта над спретнати монографийки за достойнствата на планираната политическа икономика.

Самата Магратеа изчезна, а споменът за нея бързо се превърна в невнятна легенда.

В тези просветени времена никой, разбира се, не вярва на ни една дума от нея.

ГЛАВА XVI

Артър се събуди от шума на някаква караница и отиде на мостика. Форд размахваше бурно ръце.

— Ти си луд, Зейфод — говореше той. — Магратеа е един мит, вълшебна приказка, която родителите разказват на децата си, ако искат да станат икономисти, когато пораснат, тя е...

— Тя е тук и в момента се намираме в орбита около нея — упорстваше Зейфод.

— Слушай, ти можеш да си кръжиш в каквато искаш орбита — каза Форд, — но този кораб...

— Компютър! — кресна Зейфод.

— О, не...

— Привет на всички! Тук е Еди, вашият бордови компютър. Имам чудесно настроение, момчета, и ви уверявам, че ще ми доставите огромно удоволствие, каквато и програма да ми зададете.

Артър погледна Трилиън въпросително. Тя му направи знак да влезе, но да не си отваря устата.

— Компютър — каза Зейфод, — повтори каква е траекторията ни в момента.

— С удоволствие, друже — избърбори той, — понастоящем обикаляме на триста мили от легендарната планета Магратеа.

— Това нищо не доказва — каза Форд. — Не бих повярвал на този компютър дори ако ми каже колко тежа.

— Разбира се, че мога да го направя — каза компютърът разпалено и изчатка още книжни лентички. — Дори мога да изчисля личностните ти проблеми с точност до десетия знак, ако това ще ти е от полза.

Трилиън реши да се намеси.

— Зейфод — каза тя, — всеки момент ще излезем над светлата част на планетата — и добави, — която и да е тя.

— Хей, какво искаш да кажеш с това? Магратеа е точно там, където предсказах, че ще бъде, нали така?

— Да, виждам, че там има някаква планета. С никого не споря, но чисто и просто не бих могла да различа Магратеа от която и да е друга грамада студени скали. Зазорява се, ако нямате нищо против.

— Окей, окей — измърмори Зейфод, — нека поне очите ни се порадват малко. Компютър!

— Привет вам! Какво мога да...

— Просто млъкни и ни дай да видим планетата. Екраните се изпълниха с някаква тъмна, безлична маса — планетата, която продължаваше да се търкаля под тях.

Известно време наблюдаваха в мълчание, но Зейфод бе прекалено възбуден, за да се сдържа.

— В момента се движим над обгърнатата с нощ половина... — каза той с приглушен глас. Планетата продължи да се търкаля.

— Намираме се на триста мили над повърхността на планетата... — продължи той.

Опитваше се да придаде малко тържественост на този велик според него миг. Магратеа!

Скептичната реакция на Форд го бе подразнила. Магратеа!

— След няколко секунди — продължи той — би трябвало да видим... ето го!

Това бе наистина внушителна гледка. Дори и най-закоравелият междузвезден скиталец не би могъл да не трепне при вида на тази величествена със своя драматизъм картина — изгрев, наблюдаван от космоса, а бинарният изгрев е едно от чудесата на Галактиката.

Непрогледната тъма внезапно бе прорязана от острия връх на ослепителен лъч светлина. Тя бавно запълзя нагоре и взе да се разстила встрани, образувайки тънко, извито като дъга острие. След няколко секунди се появиха двете слънца — две пламнали кълба, които с бели огнени езици зализаха черния ръб на хоризонта. Бързоструйни ручейчета от багри потекоха по рехавата атмосфера под тях.

— Пожарът на изгрева...! — задъхано рече Зейфод. — Слънцата близнаци Сулианис и Раам...!

— Бог знае как им викат — обади се тихо Форд.

— Сулианис и Раам! — настоя Зейфод.

Слънцата пламтяха в смолисточерното пространство, а над мостика се носеше тиха зловеща музика — Марвин си тананикаше саркастично, защото човешките същества му бяха страшно омразни.

Докато наблюдаваше играта на светлините, вътре в себе си Форд изгаряше от възбуда, която идваше единствено от факта, че вижда нова, непозната планета — на него и това му стигаше. Затова го дразнеше желанието на Зейфод да придаде на гледката някаква абсурдна фантастичност, за да може да ѝ се наслади. Всички тези глупости за Магратеа бяха чиста детинщина. Не е ли достатъчно да видиш, че една градина е красива, без да е необходимо да вярваш, че в нея има феи.

Всички тези приказки за Магратеа бяха напълно непонятни за Артър. Промъкна се до Трилиън и я попита какво става.

— Знам само това, което ми каза Зейфод — прошепна тя. — Изглежда, легендата за Магратеа идва от дълбока древност и никой не вярва сериозно в нея. Нещо като Атлантида на Земята, само че магратеанците са произвеждали планети.

Артър мигаше срещу екраните с чувството, че му убягва нещо важно. Изведнъж се сети какво е то.

— Има ли чай на този кораб? — попита той. Под тях планетата продължаваше да се разстила, докато „Златно сърце“ се носеше вихрено по орбиталния си път. Слънцата се бяха вдигнали високо в черното небе, нямаше ги вече фойерверките на изгрева и при обикновената дневна светлина повърхността на планетата им се видя отблъскваща и сурова — сива, прашна и със съвсем слабоизразен релеф. Изглеждаше мъртва и студена като гробница. От време на време в далечината се задаваха и пообещаващи форми — клисури, може би планини, а може би дори и градове, но като приближаваха, контурите им се разпадаха и размазваха и всичко се скриваше зад някаква беззрачна мъгла. Повърхността на планетата оставаше скрита зад мъглата на времето и на бавно подвижната разрежена атмосфера, наслоявала се векове наред над нея.

Несъмнено беше много, много стара.

Форд бе обзет от моментно колебание, докато наблюдаваше движението на сивия пейзаж под тях. Безпокоеше го необятността на времето, усещаше го като присъствие. Прокашля се.

— Ами, дори и да допуснем, че това е...

— Разбира се, че е! — каза Зейфод.

— Ама не е! — продължи Форд. — Изобщо за какво ти е притрябвала тази планета? На нея няма нищо.

— Няма на повърхността — каза Зейфод.

— Добре, да допуснем, че има нещо. Но не ми се вярва да си дошъл чак дотук, за да се занимаваш с индустриална археология. Какво всъщност търсиш?

Една от главите на Зейфод се огледа. Другата също се огледа, за да види какво гледа първата, но тя не гледаше към нещо определено.

— Виждаш ли — каза Зейфод съвсем безгрижно, — дойдох тук отчасти от любопитство, отчасти от жажда за приключения, но най-вече заради парите и славата.

Форд го изгледа изпитателно. Остана с твърдото убеждение, че Зейфод няма ни най-малка представа какво прави тука.

— Знаете ли, тази планета никак не ми харесва — каза Трилиън, като потрепера.

— О, хич не й обръщай внимание — каза Зейфод. — При положение, че половината от богатствата на бившата галактическа империя са скрити нейде в недрата ѝ, тя може да си позволи да изглежда непривлекателна.

„Дрън, дрън — помисли си Форд. — Дори ако допуснем, че това е родината на някаква древна, вече изчезнала цивилизация, дори ако допуснем още много крайно невероятни неща, изключено бе тук да се крият някакви безценни съкровища, които и днес да имат някаква стойност.“ Форд сви рамене.

— Мисля, че това е просто една мъртва планета — заяви той.

— Още малко и ще пукна от напрежение — каза Артър раздражено.

Днес стресът и нервното напрежение представляват сериозен социален проблем по всички краища на Галактиката. С цел да избегнем по-нататъшното утежняване на положението, предварително ви разкриваме следните факти.

Въпросната планета наистина е легендарната Магратеа.

Унищожителното ракетно нападение, което не след дълго ще бъде предприето от една прастара автоматична отбранителна система, ще причини само счупването на три чаши за кафе и една клетка за мишки, натъртването на горната част на нечия ръка, както и ненавременното раждане и внезапната кончина на една ваза с петунии и един невинен кашалот.

С цел все пак да се запази отчасти чувството за неизвестност, засега ще оставим в тайна името на човека, чиято ръка пострада. Този факт спокойно може да послужи за източник на напрежението, тъй като е без всякакво значение.

ГЛАВА XVII

След доста критичното си състояние в началото на този ден, Артъровият мозък започваше вече да се съвзема след ужасния шок, разпердушинил го предния ден. Артър бе открил един автомат за хранителни продукти, от когото получи пластмасова чашка, пълна с течност, която ако не съвсем, то почти не приличаше на чай. Автоматът функционираше по един твърде интересен начин. Ако натиснеш копчето, на което пише НАПИТКИ, той прави мигновен, но извънредно точен анализ на вкусовите клетки на клиента, прави му и спектроскопичен анализ на обмяната на веществата и тогава изпраща слаби проучващи сигнали по нервните пътища към вкусовия център в мозъка на клиента, за да разбере какво именно би му се харесало. Никой обаче нямаше представа защо прави това, щом неизменно поднася чаша, пълна с течност, която ако не съвсем, то почти не прилича на чай. Автоматът бе проектиран и произведен от Сириуската кибернетична корпорация, чийто отдел „Жалби“ понастоящем заема материците на трите най-големи планети от звездната система Сириус Тау.

Артър отпи от питието и установи, че му действа съживително. Отново вдигна поглед към екраните и проследи бяга на още няколко стотин мили сива пустош. Изведнъж му хрумна да зададе един въпрос, който го безпокоеше от известно време.

— А не ни ли грози някаква опасност? — попита той.

— Магратеа е мъртва от пет милиона години — каза Зейфод. — Разбира се, че не ни грози никаква опасност. Дори и духовете трябва вече да са се задомили и мирясали.

В същия миг на мостика се разнесе някакъв странен, необясним звук — подобен на шум от далечни фанфари; един глух, пронизителен и нереален звук. Последва го глас, който бе също тъй глух, пронизителен и нереален. Гласът каза: „Привет вам...“

Говореше им някой от мъртвата планета.

— Компютър! — кресна Зейфод.

— Здравейте!

— Какво е това, фотоните да го вземат?

— А, нищо, просто един магнетофонен запис от преди пет милиона години.

— Какво? Това запис ли е?

— Шшшшт! — каза Форд. — Има още.

Гласът беше стар, учтив, почти обаятелен, но подчертано застрашителен.

— Ще чуете запис на съобщение — каза той, — тъй като за съжаление понастоящем отсъствуваме. Стопанският съвет на Магратеа ви благодарим за почитаемото ви посещение...

— Глас от древната Магратеа! — провикна се Зейфод.

— Добре де, чухме — каза Форд.

— ... но за съжаление — продължи гласът — цялата планета временно е прекратила деловите си контакти. Благодарим ви. Ако все пак желаете да оставите името си и адреса на планетата, където бихме могли да влезем във връзка с вас, бъдете така добри да ги съобщите на глас, след като чуете звуковия сигнал.

Последва краткотрайно бръмчене, след това настъпи тишина.

— Искат да се отърват от нас — каза Трилиън раздразнено. — Какво ще правим?

— Това е само запис — каза Зейфод. — Продължаваме си по пътя. Ясно ли е, компютър?

— Ясно — каза компютърът и още повече увеличи скоростта на кораба.

Не им оставаше нищо друго, освен да чакат. След една-две секунди отново прозвучаха фанфарите, след това и гласът.

— Искаме да ви уверим, че веднага щом възстановим дейността си, във всички популярни списания и цветни притурки ще бъдат публикувани съобщения кога нашите клиенти отново ще имат възможност да избират измежду най-добрите образци съвременна география. — Заплашителните нотки в гласа станаха още по-изразителни. — Междувременно благодарим на нашите клиенти за интереса, който бяха тъй любезни да проявят към нас, и ги умоляваме да напуснат. Веднага.

Артър огледа загрижените лица на останалите.

— Ами предполагам, че при това положение най-добре ще е да си ходим — предложи той.

— Шшшшт! — каза Зейфод. — Няма от какво да се страхуваме.

— Тогава защо всички са напрегнати?

— Просто им е интересно! — викна Зейфод. — Компютър, пристъпи към навлизане в атмосферата и подготви всичко за кацане.

Този път фанфарите бяха чиста формалност, а гласът недвусмислено студен.

— Крайно сме поласкани — каза той — от неотслабващия ви интерес към нашата планета и затова желаем да ви уверим, че управляемите ракети, които в момента се насочват към вашия кораб, са част от специалното внимание, с което удостояваме нашите най-ентузиазирани клиенти, а ядрените бойни глави са просто една от проявите на учтивост. С нетърпение очакваме вашите поръчки в отвъдния живот... Благодарим ви.

Гласът се изключи.

— Ооо — каза Трилиън.

— Тъъ — каза Артър.

— Еее? — каза Форд.

— Вижте какво — каза Зейфод, — няма ли най-сетне да разберете? Това е просто един запис. Направен преди милиони години. Изобщо не се отнася за нас, ясно ли е?

— Ами ракетите? — попита Трилиън тихо.

— Ракетите ли? Не ме карай да се смея.

Форд потупа Артър по рамото и му посочи екрана зад тях. Ясно се виждаше как в далечината две сребърни стрели излизат от атмосферата и се насочват към тях. Веднага след това, многократно увеличени, те бяха показани в едър план — две съвсем истински, грохотещи в небето ракети. Всичко това стана шокиращо бързо.

— Струва ми се, че ще направят доста сполучлив опит да се отнесат до нас — отбеляза Форд. Зейфод ги изгледа учудено.

— Хей, ама това е страшно интересно! — каза — Някой там долу се опитва да ни унищожи!

— Да, страшно интересно — каза Артър.

— Не разбирате ли какво означава това?

— Да. Ще умрем.

— Да, но какво друго?

— Какво ДРУГО?

— Ами, означава, че трябва да сме близо до нещо.

— А колко бързо можем да се отдалечим от това нещо?

С всяка секунда образът на ракетите върху екрана ставаше все по-голям. Вече бяха направили маневра и сега се носеха право срещу тях, тъй че се виждаха само бойните им глави, насочени точно в целта.

— Любопитна съм да разбера — какво ще правим сега?

— Просто ще запазим хладнокръвие — каза Зейфод.

— И това ли е всичко? — изкрещя Артър.

— Не. Ще се опитаме и да... тъъ... да маневрираме! — каза Зейфод, внезапно обзет от паника — Компютър, какви маневри можем да предприемем?

— Тъъ, страхувам се, че никакви — отговори компютърът.

— ... тогава... нещо друго — каза Зейфод, — ... тъъ... — добави той.

— Изглежда, има някаква засечка в системите за управление — поясни компютърът бодро. — Ще бъдем поразени след четиридесет и пет секунди. Можете да ме наричате Еди, ако това ви действа успокоително.

Зейфод се опита да изтича в няколко еднакво важни посоки едновременно.

— Да! Точно така! — каза той. — Тъъ... трябва да минем на ръчно управление на кораба.

— Можеш ли да управляваш? — попита го Форд учтиво.

— Не, а ти?

— Не.

— Трилиън?

— Не.

— Чудесно — каза Зейфод поуспокоен. — Да опитаме с общи сили.

— И аз не мога — обади се Артър, почувствувал, че е крайно време да се намеси по-решително.

— Досещах се — каза Зейфод. — Окей, компютър, превключи на пълно ръчно управление.

Веднага.

— Готово — каза компютърът.

Пред тях се разтвориха няколко големи командни табла, отрупани с прибори за управление. Върху екипажа се изсипа истински дъжд от парченца полистиренова обвивка и пелофанени топчета — тези командни табла досега не бяха използвани.

Зейфод впери трескав поглед в тях.

— Окей, Форд — започна той, — дай пълен назад е десет градуса дясно на борд или нещо подобно...

— Желая ви успех, момчета — изчурулика компютърът, — поразяване след тридесет секунди.

Форд скочи към приборите — само няколко от тях му изглеждаха поне малко познати, тъй че се залови първо с тях. Корабът се разтrese и нададе вой, защото ракетните двигатели за ориентиране се опитваха да го насочат във всички възможни посоки едновременно. Форд остави на мира половината от тях — корабът описа остра дъга и полетя обратно по пътя, по който бе дошъл, право към идващите насреща ракети.

Въздушни възглавници цъфнаха по стените в същия миг, в който всички полетяха към ракетите. В продължение на няколко секунди инерционните сили ги държаха приковани към тях, неспособни да

си поемат дъх или да се помръднат. Зейфод, изпаднал в дива паника, започна да блъска с ръце и крака и накрая успя да нанесе жесток ритник на една малка ръчка, която представляваше част от системата за управление.

Ръчката се счупи, корабът направи рязък завой и се стрелна нагоре. Екипажът бе запокитен обратно към центъра на залата. Фордовият екземпляр на ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ се блъсна в друг отсек на приборното табло, в резултат на което се случиха следните две неща: пътеводителят започна да обяснява на всички желаещи да го слушат какви са най-добрите начини да се изнесат от Антарес контрабандно жлезе на антарески папагал (жлезите на антареския папагал, забодени на малки клечипи, са отвратителен, но много търсен деликатес, поднасян на коктейли, и затова богатите идиоти са готови да платят куп пари за тях, когато искат да впечатлят други богати идиоти), а корабът най-неочаквано започна да пада като камък надолу.

Горе-долу по това време един от членовете на екипажа болезнено си натърти ръката над лакътя. Подчертаваме този факт, защото иначе, както вече казахме, останалите се отърватъват съвсем невредими, а смъртоносните ядрени ракети така и не поразяват кораба.

Безопасността на екипажа е напълно гарантирана.

— Остават двайсет секунди, момчета — каза компютърът.

— Включи ги тогава проклетите двигатели! — му кресна Зейфод.

— О, готово, момчета — каза компютърът. Двигателите се включиха с приглушен рев, корабът отново зае хоризонтално положение и пак се отправи към идващите насреща ракети. Компютърът започна да „пее“.

— „Ако тръгнеш срещу бурята — виеше гъгниво той, — дръж си главата гордо изправена...“

Зейфод му изкрещя да млъкне, но гласът му се изгуби сред оглушителния шум, който те съвсем логично възприеха като приближаващия край.

— „и не се плаши... от тъмнината!“ — изви глас Еди.

Заемайки хоризонтално положение, корабът се бе преобърнал наопаки и докато лежах на тавана, където понастоящем се намираха, ни един от тях не бе в състояние да достигне системите за управление.

— „А след бурята...“ — напяваше Еди.

Двете ракети ставаха все по-големи и застрашителни върху екраните, докато се приближаваха с грохот към кораба.

— „... небето е златисто...“

Но по някаква невероятна щастлива случайност все още не бяха нагодили напълно курса на полета си към този на постоянно криволичешия космически кораб и минаха точно под него.

— „... и славеят пее със сребърен глас...“ Поправка, приятели, остават петнайсет секунди... „И пак тръгни срещу бурята...“

С пронизителен писък ракетите направиха вираж и пак се впуснаха да ги преследват.

— Това е вече краят — каза Артър, без да ги изпуска от очи. — Сега вече със сигурност ще умрем, нали?

— Стига си повтарял едно и също — кресна му Форд.

— И все пак ще умрем, нали?

— Да.

— „И пак тръгни срещу бурята...“ — изпя Еди.

Артър се сети за нещо. Изправи се с мъка на крака.

— Абе защо да не опитаме да включим онзи невероятностен двигател? — каза той. — Може и да успеем.

— Ти какво, да не си полудял? — каза Зейфод. — Ако не се програмира както трябва, един бог знае какво ще стане.

— Има ли някакво значение сега? — изкрещя Артър.

— „Дори ако мечтите ти станат на пух и прах...“ — изпя Еди.

Артър пролази към една примамливо голяма и красиво оформена отливка, която се намираше на мястото, където дъгата на стената се сливаше с тавана.

— „Не спирай, не спирай, не губи надежда...“

— Знае ли някой защо Артър не бива да включва невероятността двигателя? — извика Трилиън.

— „И не ще бъдеш нивга сам...“ Остават пет секунди, беше ми много приятно, момчета, почивайте в мир... „И не ще бъ... деш нив... га сам...!“

— Питам ви — изкрещя Трилиън, — знае ли някой...

В същия миг се чу умопомрачаваща експлозия, съпътствана от ярка светлина.

ГЛАВА XVIII

В следващия миг „Златно сърце“ продължаваше да се движи съвсем нормално по пътя си, само че с подновена и доста по-привлекателна вътрешна украса. Станал бе малко по-просторен, а украсата бе в нежно пастелно-синьо и зелено. В центъра на залата, сред папрати и жълти цветя, се издигаше вита стълба, която не водеше доникъде определено, а до нея, върху каменна поставка с формата на слънчев часовник, се помещаваше главният терминал на компютъра. Изкусно разположени светлини и огледала създаваха илюзията, че се намиращ в оранжерия, от която се открива поток изглед към изрядно поддържана градина. По периферията на тази оранжерия бяха подредени мраморни масички, стъпили на изящни крачета от ковано желязо. При по-внимателно вглеждане в гладката повърхност на мрамора можеха да се видят неясните очертания на различни прибори, а при докосване приборите автоматично се пъхат в ръцете ти. Погледнати от точно определен ъгъл, огледалата сякаш отразяват най-необходимите датчици за визуален контрол, макар и да ве бе съвсем ясно къде се намират в действителност. С една дума, беше невероятно красиво.

Разположил се удобно в един плетен градински стол, Зейфод Бниблброкс каза:

— Какво стана, по дяволите?

— Ами тъкмо казвах — каза Артър, налегнал се до малко зарнбено езерце — ей го къде е превключвателят на онзи невероятностен двигател... — и махна с ръка към старото му място. Сега там имаше цвете в саксия.

— А къде се намираме? — попита Форд, които седеше на витото стълбище с чаша добре изстуден Пангалактически гаргаробластер в ръка.

— Точно там, където бяхме, струва ми се... — каза Трилиън, тъй като изведнъж всички огледала около тях показваха безрадостната картина на пустинния пейзаж на Магратеа, която продължаваше своя бяг под тях.

Зейфод скочи от мястото си.

— Тогава какво стана с ракетите? — попита той.

Една нова и поразителна картина се появи в огледалата.

— По всичко личи — отбеляза Форд скептично, — че са се превърнали във ваза с петунни и един много изненадващ на вид кашалот...

— При невероятностгеи фактор — прекъсна го Еди, който изобщо не се беше изменил — едно към осем милиона седемстотин шейсет и седем хиляди сто двадесет и осем.

Зейфод се вторачи в Артър.

— Как успя да го измислиш, земляино? — попита го той.

— Ами — каза Артър, — аз само...

— Много добре си го измислил. Да включиш невероятността двигателя за секунда, без да си задействал предварително системата за проверка. Хей, момче, ти току-що ни спаси живота, разбираш

ли?

— О — каза Артър, — не си струва да го споменавате...

— А, така ли? — каза Зейфод. — Е, забрави го тогава. Окей, компютър, подготви кораба за кацане.

— Но...

— Казах ти да го направиш.

Другото нещо, което се забрави, бе фактът, че напук на каквато и да е вероятност на няколко мили над повърхността на една чужда планета най-неочаквано бе сътворен един кашалот.

И тъй като това не е мястото, което един кашалот обикновено заема, бедното невинно същество имаше твърде малко време, за да осмисли житието и битието си като кашалот, преди да прекрати съществуването си като кашалот.

Предлагаме ви пълен запис на мислите му от първия момент на съществуването му до последния.

„Ооо...! Какво става? — помисли си той.

Ъъъ, извинете, но кой съм аз?

Моля?

Защо съм тук? Какъв е смисълът на моя живот?

Какво искам да кажа с това кой съм аз?

Трябва да се успокоя, да се окопая... ооо, изпитвам много интересно чувство, какво ли е то? Усещам нещо като... повдигане или гъделичкане в... в... ами май няма да е зле да започна да давам имена на нещата, ако искам да напредна в това, което, с цел да бъда разбран, наричам спор, наричам живот, така че да го наречем... моя стомах.

Така. Ууии, ама то става все по-силно! Хей, ами какъв е този свистящ, бучащ шум покрай това, което ми хрумна да нарека своята глава? Може би ще го нарека... вятър! Дали това име е подходящо? Засега става... може

би по-нататък, когато разбере за какво служи, ще успее да измисля по-добро име. Трябва да е нещо много важно, щом го има в толкова голямо количество. Хей! А какво е това? Да го наречем... да го наречем... опашка. Да, опашка. Хей! Я виж как красиво мога да я размахвам насам-натам. Ай, ай! Ех, че е хубаво! Е, няма голяма полза от цялата работа, но по-нататък сигурно ще видим за какво служи. А сега да видим дали вече не съм си изградил ясна представа за нещата?

Не.

Здраве да е. Иначе е страшно интересно, толкова много неща ми предстоят; толкова много неща трябва да осмисля, че чак свят ми се вие от нетърпение...

Или може би е от вятъра?

Ама той наистина става много силен.

Я гледай! Хей, какво ли пък е това нещо, което изведнъж се забърза към мене? Много, много бързо. Толкова голямо и гладко и закръглено, че се нуждае от голямо, солидно звучащо име, като... тъъ... земна твърд. Точно така. Много хубаво име — земна твърд!

Интересно дали ще иска да станем приятели.“

Останалото, след едно внезапно плъосване, е тишина.

Колкото и странно да е, единственото нещо, което мина през ума на вазата с петунии, докато падаше, е „О, не, пак ли?“ Мнозина смятат, че ако знаехме защо вазата с петунии си помисли именно това, щяхме да разбираме същността на вселената доста по-добре, отколкото сега.

ГЛАВА XIX

— Тоя робот ще го взимаме ли с нас? — попита Форд, като изгледа с отвращение Марвин, които стоеше отпуснат и прегърбен под една малка палма в ъгъла.

Зейфод отмести поглед от огледалните екрани, които показваха панорамна гледка на пустинната местност, където „Златно сърце“ току-що бе кацнал.

— А, Андроида Параноид ли? — каза той. — Да, ще го вземем.

— Но за какво ни е притрябвал един изпаднал в депресия робот?

— И вие си мислите, че имате проблеми — каза Марвин тъй, сякаш се обръщаше към току-що изпълнил мисията си ковчег. — А какво бихте правили, ако наистина сте един изпаднал в маниакална депресия робот? Не, хич не се мъчете да ми отговаряте. Аз съм петдесет хиляди пъти по-интелигентен от вас, но дори и аз не зная отговора. Главата ме заболява, като се опитвам да мисля на такова ниско ниво като вашето.

Трилиън нахлу в залата през вратата, която водеше към нейната кабина.

— Белите мишки са избягали! — каза тя.

На ни едно от лицата на Зейфод не се появи изражение на дълбока скръб и тревога.

— Майната им на твоите бели мишки — каза той.

Трилиън го измери с тревожен поглед и отново изчезна.

Не е изключено да се бяха отнесли с повече внимание към нейния изблик, ако бе по-широко известен фактът, че човешките същества са едва на трето място по интелигентност сред всички форми на живот на планетата Земя, а не на второ, както твърдят повечето странични наблюдатели.

— Добър ден, момчета.

Гласът бе странно познат, но и странно различен. Звучеше по майчински загрижен. Представи се на екипажа, когато те се намираха пред херметическата камера, през която щяха да излязат на повърхността на планетата.

Спогледаха се изненадано.

— Компютърът е — поясни Зейфод. — Открих, че има вграден резервен вариант на индивидуалност, която, помислих си, може да се окаже по-удачна.

— Това ще бъде първият ви ден на една нова и непозната планета — продължи новият глас на Еди, — затова искам да се облечете топло и удобно и никакви игри с разните там лоши чудовища с изпъкнали очи.

Зейфод забарабани нервно с пръст по люка.

— Съжалявам — каза той, — мисля, че една логаритмична линияка ще ни свърши повече работа.

— Така ли! — кресна компютърът. — Кой каза това?

— Би ли ни отворил, ако обичаш, изходния люк, компютър? — каза Зейфод, като се мъчеше да не се ядосва.

— Не, докато онзи, който го каза, не си признае — отсече компютърът и още по-яко затегна ключалките.

— О, господи — измърмори Форд и като се отпусна тежко на някаква преграда, започна да брой до десет. Ужасно го безпокоеше подозрението, че един ден разумните форми на живот ще забравят как се прави това. А броенето е единственият начин, но който човеците можеха да демонстрират своята независимост от компютрите.

— Хайде! — каза Еди строго.

— Компютър... — започна Зейфод.

— Чакам! — прекъсна го Еди. — И мога да чакам цял ден, ако е нужно...

— Компютър... — отново поде Зейфод, който прекрати опитите си да измисли някакъв хитроумен довод, с който да обори компютъра, и реши повече да не се препира с него — ако не отвориш веднага този люк, ще хукна право към главната ти информационна банка и ще те препрограмирам с една много голяма брадва, разбра ли?

Шокираният Еди се смълча и замисли над това.

Форд продължи тихичко да брои. Това е най-голямото предизвикателство, което можеш да отправиш към един компютър, равносилно на това, да се приближиш до някое човешко същество и да му прошепнеш: „Кръв... кръв... кръв... кръв...“

Накрая Еди тихо каза:

— Виждам, че всички ние трябва да поработим над изглаждането на нашите отношения. — И люкът се отвори.

Прониза ги леден вятър. Загърнаха се топло и заслизаха по стълбата към покритата с безплодна прах Магратаеа.

— Всичко това ще свърши в сълзи, усещам го — извика Еди след тях и затвори люка.

След няколко минути отново отвори и затвори люка, с което изпълни една заповед, която напълно го изненада.

ГЛАВА XX

Пет фигури се движеха бавно по пустинната земя. На места тя бе досадно сива, на места досадно кафява, а останалата част още по-безинтересна на вид. Приличаше на изсушено блато, лишено от всякаква растителност и покрито с пращен слой, дебел един инч. Беше много студено.

Очевидно Зейфод бе доста потиснат. Закрачи бързо напред и скоро се изгуби от погледа зад едно малко възвишение.

Вятърът пареше очите и щипеше ушите на Артър, а застоелият разреден въздух стягаше гърлото му. В най-окаяно състояние обаче се намираше неговият мозък.

— Ама това е фантастично... — изрече той и собственият му глас проехтя в ушите му. Звукът се разпространяваше твърде бавно в разредената атмосфера.

— Отвратителна дупка, ако питаш мене — каза Форд. — И новородените котенца представляват по-приятна гледка.

Раздразнението му все повече нарастваше. От всички планети на всички звездни системи в цялата Галактика — много от тях диви и екзотични, кипящи от живот, тъкмо на това ли мизерно място трябваше да попадне след петнайсетгодишното си отшелничество? Дори един хотдог няма откъде да си купиш! Наведе се и вдигна от земята една студена буца пръст, но под нея нямаше нищо, заради което си струваше да изминеш хиляди светлинни години, за да го видиш.

— Не бе — настоя Артър, — как не разбираш? Та днес аз за пръв път стъпвам на друга планета... един съвсем нов свят...! Но жалко наистина, че е такова мизерно място.

Трилиън се загърна по-добре, потрепера и се намръщи. Можеше да се закълне, че с крайчеца на окото си долови едно едва забележимо и неочаквано движение, но когато отново погледна нататък, не се виждаше нищо друго освен кораба, тих и неподвижен, на около сто ярда зад тях.

Въздъхна с облекчение, когато след една-две секунди зърнаха Зейфод, застанал на върха на малкото възвишение, да им маха с ръка да отидат при него.

Изглеждаше възбуден, но поради силния вятър и рядката атмосфера не успяха да чуят какво им казва.

Като наближиха възвишението, им стана ясно, че това е всъщност кръглият отвор на един кратер, широк сто и петдесет ярда. Полегатият скат от външната страна на кратера бе осеян с черни и червени буци. Спряха се и разгледаха една от тях. Беше мокра. Приличаше на гума.

Изведнъж осъзнаха с ужас, чу това е прясно месо от кашалот.

На върха на склона, на самия ръб на кратера, ги чакаше Зейфод.

— Вижте — каза той и посочи към дъното на кратера.

В средата лежеше разкъсаното туловище на един самотен кашалот, който не бе живял достатъчно дълго, за да е недоволен от съдбата си. Тишината се нарушаваше само от неволните спазми

в гърлото на Трилиън.

— Предполагам, че е излишно да се опитваме да го погребем — промърмори Артър и веднага след това съжали.

— Да вървим — каза Зейфод и пое обратно към дъното на кратера.

— Какво, там долу ли? — попита Трилиън с огромно отвращение.

— Да — каза Зейфод, — хайде, искам да ви покажа нещо.

— И оттук се вижда — каза Трилиън.

— Не това — каза Зейфод. — Открих как можем да влезем вътре.

— ВЪТРЕ? — каза Артър с ужас.

— Във вътрешността на планетата! По един подземен тунел. Открил се е от силния удар при падането. Ще тръгнем по него. Човешки крах не е стъпвал там от пет милиона години насам. Ще слезем в дълбините на самото време...

Марвин отново започна да си тананика иронично.

Зейфод го удари и той млъкна.

Потрепервайки леко от погнуса, всички последваха Зейфод надолу по склона към дъното на кратера, като полагаха неимоверни усилия да не поглеждат към останките на нещастния му създател.

— Това е животът — каза Марвин елегично, — можеш да го мразиш, можеш да не му обръщаш внимание, но да го обичаш — никога.

На мястото, където се бе сгромолясал кашалотът, земята беше хлътнала, разкривайки широка мрежа от подземни тунели и коридори, някои доста задръстени в момента от безформени отломъци и вътрешности. Зейфод се захвана да проправи път към един от тях. Но Марвин се справи с тази работа доста по-бързо от него. От тъмните глъбини лъхна застоял въздух. Зейфод насочи лъча на фенерчето си навътре, но в прашната мрачина нищо не се виждаше.

— Според легендата — каза той — голяма част от живота си магратеанците са прекарвали под земята.

— Защо? — попита Артър. — Да не би горе да е било прекалено мръсно и пренаселено?

— Едва ли — отвърна Зейфод. — Мисля, че просто не им е харесвало много.

— Сигурен ли си, че знаеш какво правиш? — попита Трилиън, като надникна боязливо в мрака. — Нали помниш, че веднъж вече бяхме нападнати.

— Слушай, моето момиче, обещавам ти, че броят на живите същества на тази планета е нула плюс четири, т.е. ние самите, тъй че хайде по-бързо да влизаме вътре. Хей... ъъ... земянино...

— Артър — подсети го Артър.

— Добре. Би ли могъл да задържиш този робот при себе си и да охраняваш входа на тунела? Окей?

— Какво? Да го охранявам ли? — каза Артър. — От кого? Нали току-що каза, че тук няма никой?

— Е, просто за всеки случай, за по-голяма сигурност, окей? — каза Зейфод.

— А чия? Вашата или моята?

Зейфод се запромъква надолу по коридора, последван от Форд и Трилиън.

— Ами тогава дано прекарате наистина отвратително — извика Артър недоволено.

— Нямай грижа — увери го Марвин, — можеш да бъдеш сигурен в това.

След няколко секунди ги изгубиха от погледа си.

Артър започна да крачи ядно напред-назад, но после реши, че гробът на един кашалот, общо взето, не е най-удачното място за разходки.

Марвин му хвърли един злобен поглед и след това се самоизключи.

Зейфод крачеше бързо по подземния коридор. Беше ужасно неспокоен, но се опитваше да го скрие, като пристъпваше бодро и решително напред. Описа кръг с лъча на прожектора си. Стените бяха облицовани с тъмни, студени при допир плочки, а във въздуха се носеха тежки зловония.

— Аз какво ви казах — обади се Зейфод. — Населена била! Магратеа! — И продължи да крачи напред през мръсотиите и отломъците, пръснати по покрития с плочки под.

За Трилиън сравнението с лондонското метро се налагаше от само себе си, макар и последното да не бе чак толкова мръсно.

На равни интервали по стената плочките отстъпваха място на големи мозайки, изобразяващи опростени ъгловати фигури в ярки тонове. Трилиън се спря и разгледа една от тях, но тъй като нищо не можа да разбере, повика Зейфод.

— Хей, имаш ли представа какви са тези странни символи?

— Мисля, че не са нищо повече от странни символи — каза Зейфод, като дори не си направи труда да се обърне.

Трилиън сви рамене и забърза след него. От време на време минаваха край входници, отляво или отдясно, водещи към неголеми зали. Форд откри, че са пълни с изоставена компютърна техника, и замъкна Зейфод в една от тях, да хвърли един поглед. Трилиън ги последва.

— Гледай — каза Форд, — смяташ ли, че това е Магратеа...

— Да — отвърна Зейфод. — Пък и всички чухме гласа, нали така?

— Добре. За момента съм готов да преглътна някак, че това е Магратеа. Но все още нищо не си ни казал как, по дяволите галактически, успя да я откриеш. Не си я открил в някой звезден атлас, в това поне съм сигурен.

— Проучвания. Правителствени архиви. Разузнаване. Няколко щастливи хрумвания. Лесно.

— Затова ли открадна „Златно сърце“, за да тръгнеш да я търсиш?

— Откраднах го, за да търся много неща.

— Много ли? — учуди се Форд. — Какви например?

— Не знам.

— Какво?

— Не знам какво търся.

— Защо не знаеш?

— Защото... защото... ами защото, ако знаех, нямаше да мога да ги търся.

— Какво, ти да не си полудял?

— Все още не изключвам такава вероятност — отвърна Зейфод спокойно. — За себе си знам само това, което мозъкът ми съумява да обработи в сегашното си състояние. А то не е никак добро.

Дълго време никой нищо не каза. Форд втренчи поглед в Зейфод и изведнъж в главата му нахлуха куп тревожни мисли.

— Виж какво, стари друже, ако искаш да... — подзе не след дълго Форд.

— Не, почакай... ще ти кажа нещо — прекъсна го Зейфод. — Аз не обичам да се движа по разписания и по релси. Текне ми например да направя нещо и си викам, хей, защо пък не — и го правя. Искам да стана президент на Галактиката — и то просто става, толкова е лесно. Решавам да открадна този кораб. Решавам да открия Магратеа — и всичко просто става. Е да, обмислям наистина как едно нещо може да се направи по най-добрия начин, но то винаги става. Все едно че имаш Галактикредитна карта, която ти служи безотказно, въпреки че нямаш пукната пара в банката. А иначе колчем седна и се замисля — защо пожелах да направя това, как успях да измисля как да го направя, — ме обзема огромно желание просто да престана да мисля за това. Същото желание изпитвам и в този момент. Дори само да говоря за това ми коства големи усилия.

Зейфод направи кратка пауза, в която никой не проговори. След това той се намръщи и продължи:

— Снощи отново ме безпокоеше това. Това, че една част от мозъка ми не функционира нормално. Тогава ми хрумна, че е възможно някой, без да ме пита, да използва мозъка ми, защото има нужда от добри идеи. Като съпоставих тези две подозрения, стигнах до решението, че за целта този някой е изключил и изолирал част от мозъка ми. И затова не мога да я използвам. Запитах се дали не бих могъл да проверя това.

Отидох в корабната поликлиника и се включих към екрана на енцефалографа. Подложих и двете си глави на всички основни мозъчни изследвания — същите онези изследвания, на които ме подложиха правителствените лекари, преди да бъда официално одобрен за президент. Нищо не показаха. Или поне нищо неочаквано. Показаха, че съм умен, с развито въображение, безотговорен, че не може да ми се има доверие, че преобладаващите ми интереси са насочени извън собствената ми личност, изобщо нищо, за което да не можеш и сам да се досетиш. И никакви други аномалии. Ето защо започнах да си измислям най-различни и съвсем произволни изследвания. Нищо. Тогава наложих данните от едната глава върху данните от другата. Пак нищо. Накрая съвсем щях да изглупея, защото реших, че не страдам от нищо друго, освен от параноя. Последното нещо, което направих, преди да зарежа тази работа, бе да взема наложените една върху друга снимки и да ги прекарам през зелен филтър. Нали помниш, че като малък изпитвах някакво суеверно предпочитание към зеления цвят? И мечтаех да стана пилот на един от търговските космически кораби?

Форд кимна.

— И изведнъж — каза Зейфорд — всичко ми стана ясно като бял ден. Цели два центъра — по един в двата ми мозъка — бяха свързани тъй, че да кореспондират единствено и само помежду си. Някое гадно копеле бе прерязало всички нервни връзки и прекъснало по електронен път функциите на тези два дяла на малкия ми мозък.

Форд го гледаше втрещен. Трилиън бе бяла като платно.

— И мислиш, че някой е сторил това? — прошепна Форд.

— Да.

— Имаш ли представа кой? Или пък защо?

— Защо ли? Мога само да предполагам. Но знам кое е това копеле.

— Знаеш! Откъде знаеш?

— Ами защото си е оставил инициалите върху срязаните нервни възли. Оставил ги е, за да ги видя...

Форд го гледаше с ужас, чувствавайки как го полазват тръпки.

— Инициали? Изрязани в твоя мозък?

— Да.

— И какви, за бога?

Известно време Зейфорд го гледа мълчаливо, след това извърна поглед.

— З. Б. — каза тихо той.

В този миг зад тях се спусна с трясък една стоманена преграда и залата започна да се пълни с газ.

— По-късно ще ти обясня — каза Зейфорд, задушавайки се, преди и тримата да изгубят съзнание.

ГЛАВА XXI

Артър се разхождаше мрачно по повърхността на Магратеа. Форд предвидливо му бе оставил своя екземпляр на ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ, за да не скучае, докато чака. Натисна напосоки няколко копчета.

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ е една доста неравномерно редактирана книга и съдържа много пасажки, които за едновременните редактори бяха задоволителни.

В един от тях, например този, на който Артър случайно попадна, се разказва за преживелиците на някой си Вийт Вууджагиг, скромнен млад студент в Максимегалонския университет, постигнал блестящи успехи в областта на античната филология, трансформационна етика и вълново-хармонична теория на историческата перцепция. По-късно обаче, след една пианска нощ със Зейфорд Бийблброкс,

прекарана в пиене на Пангалактически гаргаробластери, бил обзет от неутолимото желание да проучи съдбата на всички химикалки, които бил купил през последните няколко години.

Последвал дълъг период на старателни проучвания. През това време той успял да посети всички по-големи бюра за изгубени химикалки из цялата Галактика. Накрая предложил една доста странна теория, която направила силно впечатление в научните среди по онова време. Някъде в космоса, твърдял той, редом с всички онези планети, населени с хуманоидни, влечугоидни, рибоидни същества, ходещи дървоиди и суперинтелигентни отнеъци на синия цвят, съществува и една планета, изцяло обитавана от химикалкоидни форми на живот. И именно към тази планета се отправят безпризорните химикалки, като се провират тихичко през разни миши дупки в космоса, за да се доберат до един свят, където знаят, че ще могат да се наслаждават на един уникален химикалкоиден начин на живот, изпълнен с това, което химикалките разбират под радости и положителни емоции.

Като всички останали теории, и тази се възприемала нормално и с интерес до деня, в който Вийт Вууджагиг най-неочаквано заявил, че е открил тази планета и че е поработил там известно време като шофьор на лимузина при едно семейство евтини и прости зелени химикалки. В резултат на това бил задържан, затворен, написал книга и накрая бил обложен с тежки данъци — наказание, което обикновено се налага на онези, които публично се правят на глупаци.

Когато след време изпратили експедиция към посочените от Вууджагиг координати на планетата е космоса, успели да открият само един малък астероид, населен от самотен старец, който непрекъснато повтарял, че всичко е лъжа, въпреки че по-късно открили, че това не отговаря на истината.

Открит обаче остава въпросът както за мистериозните 60000 алтериански долара, ежегодно внасяни в Браитисвогачската банкова сметка на стареца, така и за изключително доходната търговия, която Зейфод Бийблброкс върти с употребявани химикалки.

След като прочете това, Артър остави книгата. Роботът изобщо не се помръдват от мястото си. Артър стана и се качи на върха на кратера. Обиколи го веднъж и наблюдава прекрасния залез на двете слънца на Магратеа.

След това отново слезе долу. Събуди робота, защото все пак е за предпочитане да разговаряш дори и с един маниакално депресиран робот, отколкото с никой.

— Стъмва се — каза той. — Гледай, роботе, звездите вече се показват.

От глъбините на една тъмна мъглявина се виждат твърде малко звезди, и то съвсем неясно, но все пак се виждаше нещо.

Роботът покорно погледна към тях, после пак сведе поглед.

— Знам — каза той. — Отвратително, нали?

— Ама какъв залез! Никога, дори и в най-фантастичните сънища, не съм виждал подобно нещо.

А двете слънца — сякаш огнени планини се топят в пространството.

— Виждал съм го — каза Марвин. — Нищо не струва.

— А моята планета си имате само едно слънце — не се отчайваше Артър. — Знаеш ли, аз съм от една планета, наречена Земя.

— Знам — каза Марвин. — Само за това приказваш. Трябва да е било отвратително място.

— О, не, беше много красива.

— Имаше ли океани?

— О, да — каза Артър с въздишка, — огромни безбрежни вълнуващи се сини океани...

— Не понасям океани — каза Марвин.

— Каж ми — поинтересува се Артър, — с другите роботи погаждаш ли се?

— Мразя ги — отвърна Марвин. — Къде тръгна? Търпението на Артър се бе изчерпало и той се изправи.

— Ще направя още една обиколка — каза той.

— Върви, не ти се сърдя — каза Марвин и преброи петстотин деветдесет и седем милиарда овце, преди да потъне в сън секунда по-късно.

Артър размаха ръце, за да накара кръвообращението си да заработи малко по-въодушевено. Отново потегли нагоре по склона на кратера. Тъй като атмосферата беше рядка и нямаше луна, нощта настъпваше много бързо и вече беше доста тъмно. Поради това Артър буквално се сблъска със стареца, преди още да го е забелязал.

ГЛАВА XXII

Той бе застанал с гръб към Артър и съзерцаваше как последните отблясъци на светлика потъват в черната паст зад хоризонта. Беше доста висок, възстар и облечен само с една дълга сива мантия. Когато се обърна, Артър видя, че лицето му е слабо, интелигентно, изнурено от грижи, без да е грубо; едно от онези лица, които привличат клиенти в банката. Но все още не се бе обърнал, не реагира дори когато Артър извика от изненада.

След малко последните лъчи на слънцата напълно се стопиха и той се обърна. Лицето му все още се озаряваше отнякъде и когато Артър потърси с поглед източника на светлина, откри, че няколко ярда по-нататък бе спряло някакво малко транспортно средство — нещо като хеликоптер, както се стори на Артър. От него се излъчваше бледа светлина.

Мъжът погледна Артър като че ли с тъга.

— Избрали сте чудесна нощ, за да посетите нашата мъртва планета — каза той.

— Кой... кой сте вие? — изпелтечи Артър.

Мъжът извърна поглед и на лицето му отново се изписа някаква тъга.

— Името ми е без значение — отговори той.

Изглеждаше угрижен от нещо. Очевидно не гореше от желание да започва разговор. Артър се почувствува неловко.

— Аз въъ... вие ме стреснахте — каза той неуверено.

Мъжът отново го изгледа и леко повдигна вежди.

— Мм?

— Казах, че ме стреснахте.

— Не се бойте, няма да ви сторя нищо лошо.

Артър се намръщи.

— Но вие стреляхте по нас. Имаше ракети... — каза той.

Мъжът погледна надолу към дъното на кратера. Слабата светлина, която се излъчваше от Марвиновите очи, хвърляше едва забележими червени отблясъци върху огромното туловище на мъртвия кашалот.

Мъжът се изсмя тихичко.

— Автоматична система за отбрана — каза той и леко въздъхна. — Древни компютри, разположени дълбоко в недрата на планетата, бавно отмерват тъмните хилядолетия и вековете са сложили своя отпечатък над прашната им електронна памет. Мисля, че от време на време пускат по някоя ракета, ей тъй, за разнообразие.

Погледна Артър сериозно и каза:

— Иначе съм голям поклонник на науката.

— О... въъ, така ли? — каза Артър, който започваше да се обърква от странното любезно отношение на мъжа.

— О, да — каза старецът и отново млъкна.

— Аха — каза Артър, — въ...

Изпитваше неловкото чувство на човек, който тъкмо когато прелюбодействува, с изненада вижда как съпругът на жената влиза в стаята, сменя си панталоните, казва няколко думи за времето и пак излиза.

— Изглеждате нещо неспокоен — отбеляза старецът с учтива загриженост.

— Тъъ, не... ами да. Всъщност, виждате ли, ние съвсем не предполагахме, че ще заварим някого тук. Мислехме си, че всички сте мъртви, така да се каже...

— Мъртви ли? — изненада се старецът. — Боже опази, не — просто бяхме заспали.

— Заспали? — каза Артър недоумяващо.

— Да, докато мине икономическата рецесия, нали разбирате — отвърна старецът, очевидно без да го е грижа дали Артър разбира нещо от това, което му говори.

Наложих се Артър отново да подеме разговора.

— Тъъ, за каква икономическа рецесия говорите?

— Ами виждате ли, преди пет милиона години икономиката на Галактиката се сгромоляса и като видяхме, че планетите по поръчка спадат към луксозните стоки, разбирате ли...

За момент се поколеба и погледна Артър.

— Вие нали знаете, че ние строяхме планети? — попита той с тържествен глас.

— Ами, да — отвърна Артър, — чувал бял подобно нещо...

— Прекрасна професия — каза старецът и в очите му се появи тъжно изражение. — Най обичах да извайвам крайбрежните линии. С голямо удоволствие изпипвах и най-малките детайли на фиордите... но както и да е — каза тон, опитвайки се да продължи прекъснатата си мисъл, — започна рецесията и ние решихме, че ще си спестим много неприятности, ако чисто и просто я проспим. Затова програмирахме компютрите да ни събудят, когато отmine.

Мъжът сподави една малка прозявка и продължи:

— Компютрите бяха свързани посредством индекс с курса на Галактическата фондова борса, за да бъдем събудени тогава, когато всички останали са възстановили икономиките си в достатъчна степен, за да си позволят нашите доста скъпички услуги.

Артър, който бе редовен читател на „Гарднън“, се потресе от чутото.

— А не смятате ли, че това, което правите, е много непочтено?

— Непочтено ли? — попита старецът кротко. — Извинете, може би малко съм изостанал.

Посочи към дъното на кратера.

— Ваш ли е онзи робот? — попита той.

— Не — долетя откъм кратера тъничък металически глас, — мой съм си.

— Ако изобщо може да се нарече робот — измърмори Артър. — По-скоро мяза на електронна цупеца се машина.

— Повикай го — каза старецът.

С голяма изненада Артър откри, че в гласа на стареца са се появили заповеднически нотки. Извика на Марвин и той започна да се катери нагоре, като доста старателно се правеше на куц, какъвто, разбира се, не беше.

— Чакайте, размислих — каза старецът, — нека остане тука — Но вие трябва да дойдете с мен. Големи работи има да стават.

Обърна се към превозното си средство, което, без да му е подаден някакъв видим сигнал, се плъзна безшумно към тях в тъмнината.

Артър погледна към Марвин, който демонстративно се обърна кръгом и потегли тежко обратно към дъното на кратера, мърморейки си кисело разни безсмислици.

— Да тръгваме — извика старецът. — Да тръгваме веднага, защото иначе ще закъснеете.

— Ще закъснея? — попита Артър. — За какво?

— Как се казвате, човече?

— Дент. Артър Дент — отвърна Артър.

— Ще закъснеете, като покойния Дентартърдент — отвърна старецът строго. — Това е нещо като заплаха — в морните му старчески очи се преградна предишното тъжно изражение. — Никога не са ми се удавали много заплахите, но казват, че могат да вършат добра работа.

Артър премита няколко пъти.

— Какъв изключително странен човек — измърмори той под нос.

— Моля? — каза старецът.

— А, нищо, извинете — каза Артър смутено. — Добре, къде отиваме?

— В моя въздухолет — отвърна старецът и подкани с жест Артър да се качи на превозното средство, което тихо се бе спряло до тях. — Ще слезем дълбоко в недрата на планетата, където в настоящия миг моите събратя се пробуждат от съня си, продължил пет милиона години. Магратеа оживява.

Артър неволно потрепера, докато се разполагаше до стареца. Необичайната обстановка и безшумното потрепване на въздухолета, докато се издигаше нагоре в нощното небе, го извадиха от равновесие.

Погледна към стареца, чието лице бе озарено от мъждукащите светлинки на приборното табло.

— Извинете — попита го той, — как се казвате всъщност?

— Как се казвам ли? — рече старецът и същото онова изражение на далечна тъга се изписа на лицето му. — Казвам се — продължи той след кратка пауза — Слартибартфаст.

Артър буквално се задави.

— Моля? — изпелтечи той.

— Слартибартфаст — тихо повтори старецът.

— СЛАРТИБАРТФАСТ?

Старецът го изгледа замислено.

— Нали ви казах, че не е от значение — каза той.

Въздухолетът се носеше плавно в нощта.

ГЛАВА XXIII

Всеизвестен и от голямо значение е фактът, че нещата не винаги са това, което изглеждат, че са. Например на планетата Земя човеците винаги са смятали, че са по-интелигентни от делфините, щом като са създали толкова много — колелото, Ню Йорк, войните и т.н., — докато делфините не могат нищо друго, освен да се шматкат из водата и да се забавляват. И обратно, делфините винаги са вярвали, че са по-интелигентни от човека — и то точно по същите причини.

Интересно е, че делфините отдавна знаеха за предстоящото разрушаване на планетата Земя и многократно се бяха опитвали да предупредят човечеството за грозящата ги опасност; ала по-голямата част от сигналите им бяха неправилно изтълкувани като забавни опити да играят на топка или да си искат нещо вкусно за хапване. Ето защо прекратиха опитите си и намериха начин да напуснат Земята преди пристигането на вогоните.

Последният сигнал на делфините бе неправилно изтълкуван като учудващо сложен опит да направят двойно задно салто през обръч, като си свирукат американския химн, докато всъщност съобщението гласеше следното: СБОГОМ И БЛАГОДАРИМ ЗА РИБКИТЕ.

В действителност на планетата имаше един-единствен вид по-интелигентен от делфините. Голяма част от времето си тези същества прекарваха в научноизследователски лаборатории, където въртяха колела, подтичвайки вътре в тях, и си правеха ужасно елегантни и сложни експерименти с хората. А това, че хората отново сбъркаха в преценката си на тези взаимоотношения, беше залегнало в плана на тези същества.

ГЛАВА XXIV

Въздухолетът се носеше из студената тъма — едно петънце, греещо самотно в черната нощ на

Магратеа. Движеше се много бързо. Артървият спътник изглеждаше потънал в собствените си мисли и когато на няколко пъти Артър се опита да поведе разговор с него, неизменно му отговаряше, като го питаше дали се чувства достатъчно удобно, и отново млъкваше.

Артър се опита да прецени с каква скорост пътуват, но тъмнината навън беше непрогледна и при това положение бе лишен от каквато и да е възможност да направи преценка. А усещането за движение бе толкова ефирно и леко, че почти беше готов да повярва, че изобщо не се движат.

По едно време в далечината се появи мъничко светло петънце, което само за няколко секунди придоби такива огромни размери, че на Артър му стана ясно, че се движи към тях с шеметна скорост. Опита се да разбере що за летателен апарат е това, но като се загледа в него, установи, че е невъзможно да се различат каквито и да е форми. Изведнъж дъхът му секна от ужас, когато въздухолетът започна рязко да пада и се спусна надолу към сякаш неизбежна катастрофа. Относителната им скорост изглеждаше невероятна и още преди Артър да успее да си поеме дъх, всичко беше приключило. Следващото нещо, което съгледа, като се опомни, беше някакво мъгляво сребристо излъчване, което сякаш го заобикаляше отвсякъде. Изви рязко глава и видя една малка черна точка, която бързо се смаляваше в далечината зад тях, и едва след няколко секунди осъзна какво се бе случило.

Бяха се гмурнали в един подземен тунел. Колосална е била скоростта, с която те самите са се движели в сравнение с неподвижното петно светлина, представляващо дупка в земята — отвора на тунела. Влудяващото неясно сребристо излъчване идваше от цилиндричните стени на тунела, в който сега се спускаха със скорост поне неколкостотин мили в час.

Затвори очи от ужас.

След известно време — дори не се опита да определи точно колко — му се стори, че скоростта леко намалява, а малко по-късно усети, че започват бавно и плавно да спират.

Отново отвори очи. Все още се намираха в сребристия тунел и се промъкваха през нещо като лабиринт от събиращи се в една точка заешки проходи. Най-сетне спряха в малка кръгла зала със стени от вита стомана.

Тук свършваха още няколко тунела, а в далечния край на залата Артър забеляза голям кръг приглушена, дразнеща очите светлина. Дразнеща с това, че погаждаше номера на очите — невъзможно бе да съсредоточиш поглед върху нея, нито пък да определиш колко близко или далече се намира. Артър предположи (съвсем погрешно), че е в ултравиолетовия диапазон.

Слартибартфаст се обърна и изгледа Артър със сериозните си старчески очи.

— Земянино — каза той, — вече се намираме в сърцето на планетата Магратеа.

— Как разбрахте, че съм землянин? — учуди се Артър.

— Някои неща скоро ще ви станат ясни — отвърна старецът благо — или поне — добави той с известно съмнение в гласа — по-ясни, отколкото са ви в момента.

И продължи:

— Длъжен съм да ви предупредя, че залата, в която ще влезем след малко, в действителност не се помещава в нашата планета. Тя е малко... прекалено голяма. Предстои ни да прекрачим „прага“ към един обширен отсек от хиперпространство. Възможно е да ви обърка.

Артър издаде няколко тревожни звука. Слартибартфаст докосна един бутон и добави не съвсем утешително:

— Направо умирам от страх. Дръжте се здраво.

Машината се стрелна напред право към дразнещата очите светлина и изведнъж Артър придоби доста ясна представа за това как изглежда безкрайността.

Всъщност това не беше безкрайността. Сама по себе си безкрайността е монотонна и безинтересна. Когато вдигнеш поглед към нощното небе, ти виждаш безкрайността — разстоянията са необятни и следователно абсурдни. Залата, в която попадна въздухолетът, беше всичко друго, но не и безкрайна. Беше просто много, много, много голяма, толкова голяма, че извикваше представата за безкрайност много по-добре от самата безкрайност. Съзнанието на Артър подскочаше и се люшкаше

коварно, докато бавно се издигаха нагоре в безкрайното пространство, при огромната скорост, която въздухолетът развиваше. Входът, през който минаха, остана далеч зад тях като едва забележима точица върху искрящата стена.

Стената.

Стената дразнеше и провокираше въображението, прелъстяваше го и го смазваше. Стената бе тъй смразяващо обширна, че краищата ѝ се губеха далеч извън полезрението му. Човек буквално можеше да умре от пристъпа на световъртеж.

Стената изглеждаше съвършено гладка. Единствено с помощта на най-точната лазерна измервателна апаратура можеше да се установи, че докато се издигаше очевидно към безкрайността, докато се спускаше в шеметните дълбини, докато се разливаше и губеше от погледа вляво и вдясно, същевременно тя се извиваше в широка дъга. Краищата ѝ се събираха след тринадесет светлинни секунди. С други думи, тя представляваше вътрешната стена на куха сфера — една сфера с диаметър над три милиона мили, озарена с невъобразимо ярка светлина.

— Добре дошъл — каза Слартибартфаст, докато мъничкият като прашинка въздухолет, в момента развиващ скорост три пъти по-голяма от тази на звука, пълзеше едва забележимо в невъобразимо обширното пространство, — добре дошъл — повтори той — в нашия завод.

Артър започна да се оглежда с нещо средно между удивление и ужас. Докъдето поглед стигаше, се виждаха едни странни, висящи фигури, някакви изящни форми от метал и светлина, окачени около призрачни сферични тела, увиснали в пространството.

— На това място — каза Слартибартфаст — изграждаме повечето от нашите планети.

— Да не искате да кажете — изрече Артър, като с мъка изговаряше думите, — да не искате да кажете, че отново започвате производство?

— О, не, не за бога! — възкликна старецът. — Все още Галактиката не е достатъчно богата, за да купува нашата продукция. Бяхме събудени, за да изпълним една-единствена много специална поръчка, за много... специални клиенти от друго измерение. Ето, вижте там, в далечината пред нас.

Артър проследи с поглед пръста на стареца и след малко успя да различи висящата във въздуха конструкция, към която сочеше. И наистина, това бе единствената конструкция, около която се забелязваше някаква дейност — усети я по-скоро с подсъзнанието, отколкото със сетивата си.

В този миг обаче над конструкцията лумна ярка светлина и съвсем ясно се откरोиха очертанията на формите върху тъмното кълбо вътре в нея. Това бяха очертания, които Артър познаваше — неравни, ъгловати, но близки като вида на познати думи и точно тъй дълбоко вкоренени в съзнанието му. В продължение на няколко секунди седя втрещен, неспособен да говори, а в главата му се лутаха образи, които се чудеха къде да се установят и намерят разумно обяснение.

Част от мозъка му го уверяваше, че прекрасно разбира какво вижда пред очите си и какво представляват тези форми, но останалата част съвсем благоразумно отказа да допусне подобна идея и сне от себе си отговорността за каквито и да е по-нататъшни размишления в тази насока.

Отново блесна светлина и сложи край на всички съмнения.

— Земята... — прошепна Артър.

— Всъщност това е дубликат на Земята — поясни Слартибартфаст безгрижно. — Правим точно копие по оригиналните ни проекти.

Настъпи кратко мълчание.

— Да не би да се опитвате да кажете — започна Артър бавно, като се владееше, — че поначало... че вие сте НАПРАВИЛИ Земята?

— О, да — отвърна Слартибартфаст. — Случайно да сте ходили в... мисля, че се наричаше Норвегия?

— Не — каза Артър. — Не съм.

— Жалко — каза Слартибартфаст, — беше моя изработка. Знаете ли, проектът дори спечели награда. Прекрасни нагънати брегове. Много се разстроих, като научих, че са я разрушили.

— Вие се натъжихте!

— Да. Ако беше станало пет минути по-късно, нямаше да има толкова голямо значение. Но се получи ужасен гаф.

— Хъ? — каза Артър.

— Мишките побесняха.

— МИШКИТЕ ли?

— О, да — отвърна старецът кротко.

— Е, предполагам, че и кучетата, и котките, и птичечовките също са побеснели, но...

— Може, ама не са я платили те, нали така?

— Вижте какво — каза Артър, — няма ли да ви спестя ценно време, ако се предам и веднага полудея?

Известно време въздухолетът летя в неловко мълчание. После старецът започна търпеливо да обяснява.

— Земянино, планетата, на която живяхте, беше поръчана, платена и управлявана от мишки. Разрушена бе пет минути, преди да е изпълнила задачата, заради която бе построена. Затова се налага да построим още една.

Една-единствена дума остави следа в съзнанието на Артър.

— МИШКИ? — каза той.

— Да, земянино.

— Вижте, много се извинявам, но нали говорим за онези малки, бели мъхнати гадинки, дето умират за сирене и при вида на които жените скачаха по масите и пицяха в телевизионните комедийки в началото на шейсетте?

Слартибартфаст се прокашля учтиво.

— Земянино — каза той, — навремени ми е трудно да следя мисълта ви. Не забравяйте, че прекарах в сън последните пет милиона години тук, в недрата на Магратеа, и съм в пълно неведение какви са тези телевизионни комедийки в началото на шейсетте, за които споменавате. Тези създания, които наричате мишки, видите ли, съвсем не са това, което изглеждат. В нашето измерение те са проявление на едни огромни свръхинтелигентни полиизмерни същества. Цялата тази история със сиренето и цвъртенето е просто фасада.

Старецът замълча и като се намръщи съчувствено, продължи:

— Страхувам се, че правеха опити върху вас.

Артър се замисли над това за миг и след това лицето му се проясни.

— О, не — каза той. — Сега разбирам откъде идва това недоразумение. Вижте, в действителност ние правехме опити върху тях. Често ги използвахме при бихейвиористични изследвания, нали разбирате. Павлов и прочие. Поставяха им се най-различни задачи — да се научат да натискат звънци, да припкат из лабиринти и т.н., — за да се изучи цялата природа на процеса на обучение. Въз основа на наблюденията си върху поведението на мишките можехме да научим най-различни неща за нашето собствено...

Гласът на Артър постепенно замря.

— Такава изобретателност... — каза Слартибартфаст — не можем да не им се възхитим.

— Защо? — каза Артър.

— Че има ли по-добър начин да прикрият истинската си същност и да дирижират вашите мисли. Хукват внезапно в погрешна посока в лабиринта, изяждат не това парченце сирене, което трябва, най-неочаквано падат и умират от миксоматоза — при правилна преценка кумулативният ефект е огромен.

Направи ефектна пауза.

— Разбирате ли, земянино — продължи той, — това са изключително умни, свръхинтелигентни полиизмерни създания. Вашата планета и цялото ѝ население представляваха матрицата на един органичен компютър, на когото бе зададена програма, продължила десет милиона години... Но по-добре да ви разкажа цялата история. Няма да ни отнеме много време.

— Понастоящем — каза Артър вяло — нямам проблеми с времето.

ГЛАВА XXV

Съществуват, разбира се, много наболели въпроси относно живота, като най-често задаваните са: ЗАЩО СЕ РАЖДАТ ХОРАТА? ЗАЩО УМИРАТ? ЗАЩО ПРЕКАРВАТ ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ ОТРЕДЕНОТО ИМ ВРЕМЕ В НОСЕНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ ЧАСОВНИЦИ?

Преди много-много милиона години едни свръхинтелигентни полиизмерни същества (физическото им проявление в тяхната собствена полиизмерна вселена не е много по-различно от нашето) дотолкова се измориха от постоянните препирни относно смисъла на живота, които често прекъсваха любимата им игра, наречена ултракрикет (твърде странно забавление, според правилата на което трябва внезапно и без никаква видима причина да цапардосаш някого и веднага да избягаш), че решиха да седнат и разрешат проблемите си веднъж завинаги.

За целта си построиха един изумителен суперкомпютър, който беше толкова невероятно интелигентен, че още преди да са му включили информационните банки, успя да сътвори МИСЛЯ, СЛЕДОВАТЕЛНО СЪЩЕСТВУВАМ, проследи развитието на оризовия пудинг и данъка върху общия доход, преди някой да се сети да го изключи от мрежата.

Имаше размерите на малък град.

Основната му част с клавиатурата се помещаваше в специално обзаведена зала и бе монтирана върху специално бюро с огромни размери от най-висококачествен ултрамахагон и тапицирано с прекрасна ултрачервена кожа. Тъмноцветните килими бяха дискретно разкошни, разположените навред екзотични растения и изработените с вкус гравюри на главните компютърни програмисти и техните семейства допълваха украсата на залата, а величествените прозорци гледаха към обграден с дървета площад.

В деня на Великото включване пристигнаха двама официално облечени програмисти с дипломатически куфарчета и дискретно бяха въведени в залата. И двамата осъзнаваха, че през този ден представят целия род в най-великия му час, но иначе се държаха спокойно и сдържано. Настаниха се смирено пред бюрото, отвориха куфарчетата си и извадиха подвързаните си с кожа бележници.

Имената им бяха Лънкуил и Фук.

Няколко минути седяха в почтително мълчание и едва тогава, след като размени безмълвен поглед с Фук, Лънкуил се приведе напред и докосна едно малко черно копче.

Почти незабележимо бръмчене показва, че огромният компютър е вече включен. След кратка пауза той им заговори с дълбок, звучен и мелодичен глас. Каза:

— Каква е тази велика задача, заради която бях сътворен аз, Дълбока мисъл, вторият по мощ компютър във Времето и Пространството на Вселената?

Лънкуил и Фук се спогледнаха изненадано.

— Задачата, о компютре... — започна Фук.

— Не, почакай малко, тук има някаква грешка — каза Лънкуил разтревожено. — Определено създадохме този компютър, за да бъде най-великият от всички, и второто му място не ни задоволява. Дълбока мисъл — обърна се той към компютъра, — не си ли ти, така както те проектирахме, най-великият и мощен компютър на всички времена?

— Нарекох се втори по мощ компютър — отговори Дълбока мисъл напевно, — защото такава е истината.

Двамата програмисти отново размениха тревожни погледи. Лънкуил се прокашля.

— Не, тук има някаква грешка — каза той. — Нима не си по-велик от Милиард Гаргантюмозък от Максимегалон, който е способен да преброи всички атоми в коя да е звезда за една милисекунда?

— Кой, Милиард Гаргантюмозък ли? — каза Дълбока мисъл с нескрито презрение. — Най-

обикновено сметало — не заслужава да говорим за него.

— А не си ли — каза Фук, навеждайки се жадно напред — по-велик аналитик от Гууглплекс Звездния мислител от Седмата Галактика на Светлина и Находчивост, който е способен да изчисли траекториите на всички пращинки до една по време на петседмична пясъчна буря на Данграбад Бета?

— Петседмична пясъчна буря ли? — каза Дълбока мисъл високомерно. — И това го изтъквате пред мен, дето съм пресметнал векторите на всички атоми по време на Големия взрив? Не ме обиждайте с приказки за разни джобни калкулатори.

Няколко секунди двамата програмисти седяха в неловко мълчание. След това Лънкуил отново се наведе напред.

— А не си ли по-вещ в спора от Великия Хиперлобичен Всезнаен Неутронен Словоборец от Цицероник 12, Чародеят Неуморим?

— Великият Хиперлобичен Всезнаен Неутронен Словоборец — каза Дълбока мисъл, като нарочно провлачваше всички „о“-та — е способен да убеди едно арктуранско мегамагаре да прегризе собствените си четири крака, но само аз мога след това да го придумам да отиде да се поразходи.

— Е какъв е тогава — попита Фук — проблемът?

— Проблеми няма — отвърна Дълбока мисъл с прекрасно модулиран звънлив глас. — Чисто и просто аз съм вторият по мощ и величие компютър във Времето и Пространството на Вселената.

— Но защо ВТОРИЯТ? — не се примиряваше Лънкуил. — Защо упорстваш, че си вторият? Не вярвам да мислиш, че онзи...

Няколко лампички замигаха високомерно по тялото на компютъра.

— Дори една единица мисъл не бих отделил за някакви си кибернетични глупци! — избоботи той. — Става дума за онзи компютър, който ще дойде след мене!

Фук започваше да губи търпение. Бутна бележника си настрана и промърмори:

— Струва ми се, че се увеличава в излишни месиански приказки.

— Вие сте неспособни да прозрете в бъдещето — обяви Дълбока мисъл, — ала аз, благодарение на безбройните си интегрални схеми, мога да се ориентирам в многоструйния поток от бъдещи вероятности и виждам, че един ден след мен ще дойде компютър, на когото дори работните параметри не съм достоен да пресметна, но когото ми е съдено да проектирам след време.

Фук въздъхна тежко и погледна към Лънкуил.

— Хайде вече да му зададем въпроса — каза той.

Лънкуил му направи знак да почака.

— Какъв е този компютър, за когото ни говориш? — попита той.

— Понастоящем нищо повече не мога да ви кажа за него — отвърна Дълбока мисъл. — Но открийте ми вече какво желаете, та да започна да функционирам. Говорете.

Двамата програмисти свиха рамене. Фук пръв се окопоти.

— О, Дълбока мисъл — започна той, — задачата, която си призван да решиш, е следната. Бихме желали да чуем... — поколеба се той — ... Отговора!

— Отговора? — каза Дълбока мисъл. — Отговора на какво?

— Живота! — извика Фук.

— Вселената! — каза Лънкуил.

— И всичко останало! — изрекоха двамата в хор.

Дълбока мисъл направи кратка пауза, за да поразмисли.

— Няма да е лесно — каза той накрая.

— Но ще го направиш ли?

Отново се получи знаменателна пауза.

— Да — отговори Дълбока мисъл, — ще го направя.

— Значи съществува такъв отговор? — каза Фук, задъхвайки се от вълнение.

— Прост отговор? — добави Лънкуил.

— Да — отвърна Дълбока мисъл. — Животът, Вселената и Всичко останало. Отговор има. Но —

продължи той — трябва да си помисля.

Изведнъж настана суматоха и развали магята на мига — вратата се отвори с трясък и двама разгневени мъже, издокарани с традиционните груби, избелялосини тоги и кожени колани на Южнокръсткия университет, нахлуха в стаята, като разблъскаха безпомощните служители, които се опитваха да им препречат пътя.

— Настояваме да влезем! — извика по-младият от двамата, като сръга с лакът в гърлото една красива млада секретарка.

— Така де — изкрещя по-възрастният, — нямате право да ни държите навън! — и изхвърли от стаята един младши програмист.

— Настояваме, че нямате право да ни държите навън! — изрева по-младият, въпреки че се намираще вътре в стаята и никой вече не се опитваше да го възпира.

— Кои сте вие? — попита Лънкуил и се изправи гневно. — Какво искате?

— Казвам се Маджиктайз! — обяви по-възрастният.

— Настоявам, че се казвам Врумфондел! — изкрещя по-младият.

Маджиктайз го изгледа гневно.

— Прекаляваш — ядоса му се той, — излишно е да настояваш и за това.

— Добре де! — изрева Врумфондел и стовари юмрук върху най-близкото бюро. — Не настоявам, че се казвам Врумфондел, то си е неоспорим ФАКТ! Но настояваме да чуем само неоспорими факти!

— Не съм съгласен! — възрази Маджиктайз раздражено. — Тъкмо това не настояваме да чуем!

Почти без да си поема дъх, Врумфондел изкрещя:

— Не настояваме да чуем неоспорими факти! Настояваме, че няма неоспорими факти! Настоявам, че може да съм, но може и да не съм Врумфондел!

— Но кои сте вие, по дяволите? — извика Фук вбесено.

— Ние сме — отвърна Маджиктайз — философи.

— Но може и да не сме — каза Врумфондел, като размаха заплашително пръст към програмистите.

— Но все пак СМЕ! — настоя Маджиктайз. — Няма никакво съмнение, че представяме тук Обединения профсъюз на философите, мъдреците, светилата и останалите мислещи люде и настояваме да изключите тази машина, и то веднага!

— Защо, какъв е проблемът? — каза Лънкуил.

— Сега ще ви кажа какъв е проблемът — каза Маджиктайз. — Прерогативите, приятел, ето какъв е проблемът.

— Настояваме — кресна Врумфондел, — че прерогативите може и да са, но може и да не са проблемът.

— Нека вашите машини се занимават със сметки колкото си щат — каза Маджиктайз заканително, — но вечните истини оставете на нас! Ще ви бъдем много благодарни. Ако ви интересува юридическата страна на въпроса, приятел: законът съвсем ясно гласи, че търсенето на Извечната истина е изключително право на трудовите мислители. Ако проклетата машина вземе, че наистина я ОТКРИЕ, то ние автоматически оставаме без работа, нали така. С една дума, каква полза от това, че по цели нощи спорим дали има бог или няма, ако тази машина вземе, че ти даде проклетия му телефонен номер на другата сутрин?

— Точно така — изкрещя Врумфондел, — настояваме да има строго определени области на съмнение и неясност.

Изведнъж в залата проехтя гръмовен глас.

— Мога ли и аз да кажа нещо по този въпрос? — попита Дълбока мисъл.

— Ще обявим стачка! — изкрещя Врумфондел.

— Точно така! — подкрепи го Маджиктайз. — Ще вдигнем обща стачка на философите!

Бученето в залата рязко се повиши с включването на няколко допълнителни високоговорителя,

монтирани в гравирани с вкус лакирани шкафове, разположени в залата тъй, че да придадат още малко мощ на гласа на Дълбока мисъл.

— Това, което исках да кажа, е — изрева компютърът, — че в момента всичките интегрални схеми са изцяло заангажирани с изчисляването на отговора на Съдбовния въпрос за смисъла на Живота, Вселената и Всичко останало — тук млъкна за миг и след като се увери, че всички го слушат с внимание, продължи малко по-тихо, — но изпълнението на програмата ще ми отнеме известно време.

Фук нетърпеливо погледна часовника си.

— Колко време? — попита той.

— Седем и половина милиона години — отговори Дълбока мисъл.

Лънкуил и Фук запремигаха един срещу друг.

— Седем и половина милиона години...! — извикаха те в хор.

— Да — заяви Дълбока мисъл, — нали ви казах, че ще ми отнеме известно време. И ми идва наум, че изпълняването на една такава програма неминуемо ще предизвика всеобщ интерес към философията въобще. Ще се появят най-различни теории за това какъв ще е окончателният ми отговор, а кой ако не вие, ще имате най-голяма полза от шумотевицата в средствата за масова информация? Ако съумеете да изразявате разногласията си достатъчно ожесточено, ако се замеряте с кал в жълтата преса и ако си наемете добри менажери, цял живот бихте могли да си живеете царски. Как ви се струва това?

Двамата философи го слушаха със зяпнала уста.

— Майка му стара — каза Маджиктайз, — ей това се вика гениална мисъл. А би ли ми казал, Врумфондел, защо на нас не ни хрумват подобни идеи?

— Знам ли — отвърна Врумфондел с приглушен от страхопочитание глас, — сигурно главите ни са прекалено учени, Маджиктайз.

При тези думи те се обърнаха кръгом и напуснаха залата, за да заживеят тъй, както не бяха мечтали и в най-разюзданите си сънища.

ГЛАВА XXVI

— Да, много поучителна история — отбеляза Артър, когато Слартибартфаст спря да говори, — но не разбирам какво общо има всичко това със Земята, мишките и т.н.

— Това е само първата част на историята, землянино — каза старецът. — Ако желаеш да научиш какво става след седем и половина милиона години в паметния ден на Отговора, позволете ми да ви поканя в своя кабинет, където ще имате възможност сам да проследите събитията посредством нашите видеосензорни записи. Разбира се, ако желаете, бихте могли първо да се поразходите по повърхността на Нова Земя. Страхувам се, че не е напълно завършена — още не сме приключили със заравянето на изкуствените скелети на динозаврите, остава ни да положим и терциера и кватерна на ценозойната ера, ай...

— Не, благодаря — каза Артър, — няма да е същото.

— Да, сигурно — съгласи се Слартибартфаст и като обърна въздухолета, се отправи обратно към сковаващата мисълта стена.

ГЛАВА XXVII

В кабинета на Слартибартфаст цареше пълен безпорядък — приличаше на библиотека, в която е избухнала бомба. Като влязоха вътре, старецът се намръщи.

— Получи се много глупаво — поясни той. — Гръмнал един от диодите на компютъра, който следи за поддържането на живота, и когато се опитахме да съживим помощния персонал, се оказа, че са

мъртви от близо трийсет хиляди години. Питам се, кой ще разчисти всички тези трупове. Виж, я седни на онзи стол, за да те включа.

Посочи му един стол, направен сякаш от гръдния кош на стегозавър.

— Направен е от гръдния кош на стегозавър — отбеляза старецът, докато шареше из стаята и измъкваше разни жички изпод високи, едва крепящи се камари книжа и чертожни пособия. — Ето — каза той, — дръж — и подаде на Артър краищата на две оголени жички.

В мига, в който ги хвана, една птичка прелетя през него.

Увиснал бе във въздуха, напълно невидим за самия себе си. Под него се виждаше красив, обграден с дървета градски площад, а наоколо, докдето поглед стигаше, се простираха бели бетонни сгради, просторни, с радваща окото архитектура, но доста поовехтели — повечето бяха с напукана и набраздена от дъждовете мазилка. Днес обаче грееше слънце, свеж ветрец танцуваше сред листата на дърветата, а странното усещане, че всички сгради тихичко бучат, вероятно се дължеше на факта, че площадът и всички улици наоколо бяха изпълнени с весели хора с приповдигнато настроение. Някъде свиреше оркестър, ярко оцветени знаменца пърхаха при всеки повей на вятъра и във въздуха се носеше карнавален дух.

Артър се чувствуваше изключително самотен, увиснал във въздуха над всичко това, безтелесен, останал само с едно безплътнo име, но още преди да успее да го осмисли, над площада се разнесе глас и помоли за внимание.

Един мъж, застанал на ярко украсена трибуна пред сградата, която явно доминираше над площада, се обърна по микрофона към насъбралото се множество със следните думи:

— О, народе! Ти, който тръпнеш в очакване в сянката на Дълбока мисъл! — провикна се той. — О, достойни следовници на Врумфондел и Маджиктайз, най-великите и необичайни умове, живели някога във Вселената... Времето на очакване изтече!

Сред тълпата избухнаха възторжени овации. Знаменца, плакати и одобрителни възгласи изпълниха въздуха. По-тесните улички заприличаха на стоножки, обърнати по гръб и размахващи отчаяно крачка във въздуха.

— Цели седем и половина милиона години нашият народ е очаквал този велик и, да се надяваме, просветителен Ден! — крещеше ораторът. — Денят на Отговора!

Тълпата избухна възторжено ура.

— Никога вече — извика мъжът, — никога вече не ще се будим сутрин с мисълта: Кой съм аз? Какъв е смисълът на моя живот? Какво ли ще стане — казано на шега, разбира се, — ако не стана и не отида на работа? Защото днес ни предстои да научим, веднъж завинаги, ясния и точен отговор на всички онези натрапчиви въпроси относно Живота, Вселената и Всичко останало.

По време на поредния изблик на тълпата Артър откри, че полита във въздуха и се спуска надолу към един от големите и величествени прозорци на първия етаж на сградата зад трибуната, от която говореше ораторът.

За миг, докато се носеше право към прозореца, изпита страх, но той се разсея, когато след секунда-две откри, че е преминал през дебелото стъкло, очевидно без да го докосва.

Никой в залата не обърна внимание на странното му появяване, но в това нямаше нищо чудно, защото всъщност той не беше там. Постепенно започна да осъзнава, че цялата тази история фактически представлява видеофилм, който слага шестпистовите си седемдесет-милиметрови събрата в малкото си джобче.

Залата бе почти такава, каквато я бе описал Слартибартфаст. През тези седем и половина милиона години за нея се бяха грижили добре и я бяха почиствали горе-долу на всеки сто години. Ултрамахагоновото бюро беше протрито по краищата, а килимът леко поизбелял, но големият компютърен терминал искреше достолепно върху тапицираното с кожа бюро и бе тъй лъскав, сякаш са го произвели вчера.

Двама мъже в строго официално облекло седяха почтително пред терминала и чакаха.

— Часът почти настана — каза единият от тях.

Артър с учудване забеляза, че току до врата на мъжа, направо във въздуха, изведнъж се появи една дума. Думата беше ЛУУНКУООЛ и след като просветна няколко пъти, отново изчезна. Артър още не бе успял да проумее това, когато и вторият мъж проговори и до врата му се появи думата ФУЧГ.

— Преди седемдесет и пет хиляди поколения нашите прадеди дадоха началото на тази програма — каза вторият — и след всички тези години ние ще сме първите, които ще чуем гласа на компютъра.

— Наистина величав е този миг, Фучг — съгласи се първият и Артър изведнъж осъзна, че гледа видеозапис със субтитри.

— И ние сме тези — каза Фучг, — които ще чуем отговора на великия въпрос за Живота...!

— Вселената...! — продължи Луункуоол.

— И Всичко останало...!

— Шшшт — каза Луункуоол с едва доловим жест, — струва ми се, че Дълбока мисъл се кани да проговори!

Настана кратка очаквателна пауза, докато приборните табла бавно се съживяваха пред тях. Разни лампички просветваха и изгасваха пробно, преди да се установят на режим „работа“. От говорителите се чуваше слабо нежно бръмчене.

— Добро утро — изрече Дълбока мисъл накрая.

— Ъъ... добро утро. О, Дълбока мисъл — каза Луункуоол припряно, — готов ли си... ъъ, искам да кажа...

— С отговора ли? — прекъсна го Дълбока мисъл величествено. — Да, готов съм.

Двамата мъже потрепераха от възбуда. Не бяха чакали напразно.

— Наистина ли има такъв? — едва продума Фучг.

— Наистина има такъв — потвърди Дълбока мисъл.

— На всичко ли? На великия Въпрос за Живота, Вселената и Всичко останало?

— Да.

И двамата мъже дълго се бяха подготвяли за този момент, целият им живот бе едно приготвяне за него, още при раждането си бяха определени да бъдат тези, които ще станат свидетели на отговора, но дори и те се задъхваха и въртяха неспокойно, като изгубили търпение деца.

— И вече си готов да ни го кажеш? — настоя Луункуоол.

— Да, готов съм.

— Веднага?

— Веднага — отвърна Дълбока мисъл.

И двамата облизаха пресъхналите си устни.

— Но не съм убеден — добави Дълбока мисъл, — че ще ви се хареса.

— Няма значение! — каза Фучг. — Искаме да го чуем! Веднага!

— Веднага? — попита Дълбока мисъл.

— Да! Веднага...

— Добре — каза компютърът и отйово потъна в мълчание.

Двамата мъже почнаха да нервничат. Напрежението беше непоносимо.

— Наистина няма да ви се хареса — отбеляза пак Дълбока мисъл.

— Кажи ни го!

— Добре — каза Дълбока мисъл. — Отговорът на Великия въпрос...

— Да...!

— За Живота, Вселената и Всичко останало... — каза Дълбока мисъл.

— Да...!

— Е... — каза Дълбока мисъл и млъкна.

— Да...!

— Е...

— Да...!!!...?

— Четиридесет и две — заяви Дълбока мисъл тържествено и невъзмутимо.

ГЛАВА XXVIII

Мина доста време, преди някой да проговори. С крайчеца на окото си Фучг виждаше морето от напрегнати, очакващи лица долу на площада.

— Ще ни линчуват, нали? — прошепна той.

— Задачата беше доста трудна — каза Дълбока мисъл кротко.

— Четирсет и две! — изкрещя Луункуоол. — Само това ли успя да измислиш за седем и половина милиона години?

— Проверих го много внимателно — каза компютърът — и мога категорично да заявя, че това е верният отговор. Смятам, че проблемът, откровено казано, се състои в това, че всъщност вие никога не сте знаели за какво става въпрос.

— Но това е Великият въпрос! Великият въпрос на Живота, Вселената и Всичко останало! — изрева Луункуоол.

— Да — каза Дълбока мисъл с тон на човек, който на драго сърце понася глупаци, — но КАКЪВ е той всъщност?

Тежко, потискащо мълчание обгърна втрещените мъже, вперили поглед първо в компютъра, после един в друг.

— Ами, нали знаеш, за всичко... всичко... — започна Фучг колебливо.

— Видяхте ли? — каза Дълбока мисъл. — Когато си изясните въпроса, ще разберете и какво означава отговорът.

— Ужасно умно, няма що — измърмори Фучг, като захвърли бележника си и изтри една малка сълзица.

— Добре, добре, така да е — каза Луункуоол, — а би ли могъл да ни кажеш какъв е въпросът?

— Вечният въпрос?

— Да!

— За Живота, Вселената и Всичко останало?

— Да!

Дълбока мисъл потъна в размисъл.

— Трудна работа — каза той след малко.

— А би ли могъл? — извика Луункуоол.

Дълбока мисъл отново се замисли, но този път доста по-дълго.

— Не — отговори той твърдо след дълго мълчание.

И двамата мъже рухнаха отчаяно в креслата си.

— Но ще ви кажа кой може — добави Дълбока мисъл.

И двамата рязко вдигнаха поглед към него.

— Кой? Кажи ни!

Изведнъж Артър усети, че явно несъществуващата му коса започва да се изправя, когато откри, че бавно, но неумолимо се движеше напред към тялото на компютъра, оказа се обаче, че онзи, който бе направил записа заради драматичния ефект, просто бе приближил кадъра.

— Става дума за онзи компютър, който ще дойде след мене — каза Дълбока мисъл тържествено, като гласът му си възвърна обичайния патетичен тон, — на когото дори и работните параметри не съм достоен да пресметна — и все пак аз ще ви го конструирам. И този компютър ще е в състояние да пресметне Въпроса на Вечния отговор и ще е толкова съвършен и сложен, че работната му програма ще включва дори и живи организми, а вие самите ще приемете нов образ и ще заживеете на компютъра, за да направлявате десет милиона годишната му програма! Да! Ще конструирам този компютър за вас и ще му дам име. Ще го нарека... Земя.

Фучг гледаше Дълбока мисъл със зяпнали уста.

— Какво глупаво име — каза той и в същия миг по тялото му се появиха дълбоки прорези.

Луункуоол също бе съсечен от някаква невидима ръка. Тялото на компютъра се покри с петна и пропука, стените заиграха и се сгромолясаха и залата литна нагоре и се разби в собствения си таван.

Слартибартфаст стоеше пред Артър с двете жици в ръка.

— Лентата свърши — поясни той.

ГЛАВА XXIX

— Зейфод! Събуди се!

— Ммммммууууърррр?

— Хайде де, събуди се.

— Защо не ме оставиш да върша това, за което най ме бива, а? — промърмори Зейфод и като даде гръб на гласа, отново се унесе в сън.

— Искаш да те изритам ли?

— Ще ти достави ли голямо удоволствие? — попита Зейфод сънено.

— Не.

— Нито пък на мене. Значи няма смисъл. Стига си ме тормозил.

Зейфод отново се сви на кълбо.

— Погълнал е двойна доза газ — каза Трилиън, като го изгледа отгоре, — нали има две дихателни тръби.

— И престанете да говорите — каза Зейфод. — И без туй ми е трудно да заспя. Какво става с тази земя? Защо е толкова студена и твърда?

— Златна е — каза Форд.

С едно изумително грациозно движение Зейфод се изправи на крака и отправи поглед към хоризонта, защото дотам се простираше златната земя надлъж и нашир, идеално гладка и равна. Блестеше като... невъзможно е да се определи точно като какво, блестеше, защото нищо във Вселената не блести така, както една планета, направена от чисто злато.

— Отде се взе всичко това? — изквича ококореният Зейфод.

— Не се вълнувай — каза Форд, — това е просто каталог.

— Кой?

— Каталог — каза Трилиън. — Илюзия.

— Това пък откъде го измисли? — извика Зейфод. И като падна на ръце и колене, впи поглед в земята. Ръчка я, мушка я — беше доста солидна и достатъчно мека, за да я одраска с нокът. Освен това беше много жълта и много лъскава и когато дъхна към нея, дъхът му се изпари по онзи много особен и характерен начин, по който дъхът се изпарява от чисто злато.

— Трилиън и аз се свързахме преди малко — каза Форд. — Крещяхме и викахме, докато дойде някой и след това продължихме да крещим и да викаме, докато им омръзна да ни слушат, и ни сложиха в планетарния каталог, за да има с какво да се занимаваме, докато решат какво да правят с нас. Всичко това е запис на видеосензорна лента.

Зейфод го изгледа гневно.

— По дяволите, как можа да ме събудиш от собствения ми прекрасен сън, за да ми покажеш съня на някой друг — каза той и седна намусено. — А какви са тези долини ей там?

— Златни проби — отвърна Форд. — Проверихме.

— Не те събудихме по-рано — каза Трилиън, — защото предната планета беше покрита с риба до колене.

— Риба ли?

— Някои хора имат странни вкусове.

— А по-предната — каза Форд — беше от платина. Нищо особено. Но държахме да видиш тази.

— Възхитен съм — каза Зейфод раздразнено.

С огромни цифри върху небето се изписа поредният номер от каталога. Примигна и се смени с друг и когато се огледаха, открия, че и земята се е променила.

— Хъ — изтръгна се от тях в един глас.

Морето беше мораво. Плажът, на който се намираха, бе покрит с дребни жълти и зелени чакълчета — по всяка вероятност страшни скъпоценни камъни. В далечината планините изглеждаха меки и вълнообразни, с червени върхове. Наблизо се виждаше солидна плажна маса от чисто сребро с бледоморав надиплен чадър със сребърни пискюли.

На мястото на номера от каталога в небето се появи огромен надпис, който гласеше: **МАГРАТЕА ЩЕ ЗАДОВОЛИ ВСИЧКИ ВАШИ ЖЕЛАНИЯ, КАКВИТО И ДА СА ТЕ. ТОВА Е НАШЕ ЗАДЪЛЖЕНИЕ.**

И от небето се спуснаха с парашути петстотин голи жени.

В следващия миг тази гледка изчезна и тримата се озоваха на една пролетна ливада, пълна с крави.

— Ауу! — каза Зейфод. — Горките ми мозъци!

— Искаш ли да поговорим за това? — каза Форд.

— Да, добре — каза Зейфод, след което и тримата седнаха, без повече да обръщат внимание на гледките, които се появяваха и изчезваха около тях.

— Ето какво си мисля — каза Зейфод. — Каквото и да се е случило с мозъците ми, аз самият съм го направил. И съм го направил тъй, че да остане незабелязано по време на изисканите от правителството мозъчни изследвания. И аз самият не е трябвало да знам за това. Звучи доста налудничаво, нали?

Останалите двама кимнаха в знак на съгласие.

— И тъй, питам се, каква ли ще е тази тайна, която никой, дори и аз, не бива да знае, че аз зная? И отговорът е, че не зная. Естествено. Но направих една проста аритметика и поне мога да гадая. Кога взех решение да се кандидатирам за президент? Скоро след смъртта на Йуудън Вранкс. Нали си спомняш за Йуудън, Форд?

— Да. — каза Форд, — онзи, с когото се запознахме като малки, арктуранския капитан. Страшен симпатяга. Даде ни диви кестени, когато ти нахълта в мегатоварния му кораб. Каза, че си най-изумителното момче, което някога е срещал.

— За какво си говорите — попита Трилиън.

— Стари истории — каза Форд, — от времето на нашето детство на Бетелгиус. В онези години арктуранските мегатоварни кораби разнасяха по-обемистите стоки от Галактическия център до по-отдалечените райони. Бетелгиусци се занимаваха с търговско разузнаване и намираха пазари, а арктуранците имаха грижа да ги снабдяват със стоки. Преди да бъдат ликвидирани по време на Дорделиските войни, космическите пирати ни създаваха доста грижи и затова мегатоварните кораби трябваше да бъдат съоръжени с най-фантастичните защитни щитове, известни на галактическата наука. Бяха истински страшилища, при това огромни. Като влезеха в орбита около някоя планета, засенчваха слънцето.

Един ден малкият Зейфод решава да нападне един от тях. С един тримоторен реактивен скутер, предназначен за работа в стратосферата. Едно малко момче. Тя не е за разправяне, ама беше щур за трима. И аз тръгнах с него, защото се бях обзаложил, че няма да го направи. И тъй като бях сигурен, че ще спечеля, не ми се щеше да ми донесе някакви фалшиви доказателства. И какво става? Качваме се на тримоторното му реактивче — преустроено тъй, че не можеше да се познае, — буквално за някакви седмици изминаваме три парсека, проникваме — все още не знам как — в един мегатоварен кораб, пробиваме си път до командния мостик, като размахваме пистолети играчки и нареждаме да ни дадат диви кестени. По-голяма дивотия не съм виждал в живота си. И за какво? Диви кестени.

— Капитан на кораба беше този наистина славен мъж, Йуудън Вранкс — каза Зейфод. — Сложи ни и ядене, и пиене, все неща от съвсем необикновени краища на Галактиката — и много диви кестени, разбира се. Прекарахме невероятно хубаво. После ни телепортира обратно. В най-строго охраняваното крило на Бетелгиуския държавен затвор. Нищо не можеше да го смугне. След това взе че стана президент на Галактиката.

Зейфод млъкна.

Понастоящем картината наоколо беше станала съвсем безрадостна. Черни облаци кръжаха над тях, а в сенките се спотайваха огромни, слоноподобни фигури. От време на време страшни звуци цепеха въздуха — сякаш едни въображаеми същества умъртвяваха други въображаеми същества. Очевидно достатъчно хора са харесвали този род неща, за да ги предлагат на клиентите си.

— Форд — каза Зейфод тихичко.

— Да?

— Малко преди да умре, Йуудън дойде да ме види.

— Какво? Никога не си ми казвал.

— Да.

— Какво искаше? Защо дойде да те види?

— Говори ми за „Златно сърце“. Идеята да го открадна беше негова.

— НЕГОВА?

— Да — каза Зейфод. — И че имам само един начин да го открадна — по време на тържеството за официалното му откриване.

Известно време Форд го гледа със зяпнали от учудване уста, след това избухна в гръмогласен смях.

— Да не искаш да кажеш — попита го той, — че си си поставил за цел да станеш президент на Галактиката само за да откраднеш онзи кораб?

— Точно така — каза Зейфод с онзи вид усмивка, която за повечето хора става причина да бъдат заключени в стая с тапицирани стени.

— Но защо? — попита Форд. — За какъв дявол ти е притрябвал?

— Отде да знам — отвърна Зейфод. — Мисля, че ако наистина осъзнавах за какво ми трябва и за какво ще ми послужи, това щеше да излезе наяве по време на изследванията на мозъка ми и нямаше да бъда допуснат да се кандидатирам за президент. Струва ми се, че Йуудън ми каза още много неща, които все още са под ключ.

— И ти мислиш, че си отишъл и си взел да бърникаш в собствения си мозък под влияние на приказките на Йуудън?

— Той говореше адски хубаво.

— Да, вярно, но Зейфод, стари друже, човек трябва да внимава за себе си? Зейфод сви рамене.

— Искам да кажа, изобщо ли не се сещаш какви са причините за това? — попита Форд.

Зейфод се замисли дълбоко над тези думи и през главата му започнаха да преминават най-различни вероятности.

— Не — отвърна той накрая, — изглежда, нямам достъп до нито една от тайните, които крия у себе си. И все пак — добави той, след като размисли още малко — разбирам защо е така. Не бих се доверил на себе си дори ако трябваше да се изхрача върху някой плъх.

След миг и последната планета от каталога изчезна изпод нозете им и реалният свят отново зае мястото си.

Седяха в изключително луксозна чакалня, пълна с маси със стъклени плотове и плексигласови награди за дизайн.

Пред тях стоеше висок магратеанец.

— Мишките са готови да ви приемат — заяви той.

ГЛАВА XXX

— Сега вече знаете — каза Слартибартфаст, като направи още един вял и символичен опит да оправи част от страхотния хаос в кабинета си. Вдигна някакъв лист от върха на купчините книжа, но като не можа да му измисли по-подходящо място, го върна обратно върху същата купчина и тя веднага се срути. — Дълбока мисъл проектира Земята, ние я построихме, а вие живяхте на нея.

— А вогоните дойдоха и я разрушиха пет минути преди да е приключила програмата — добави Артър с известна горчивина.

— Даа — отвърна старецът и се поспря, като огледа стаята с отчаяние. — Десет милиона години на планиране и труд на вятъра. Десет милиона години, землянино... можеш ли да ги побереш в съзнанието си? Една галактическа цивилизация може да възникне за пет пъти по-кратко време. И накрая — нищо.

Старецът спря да говори.

— Ето това наричам бюрокрация — добави той след малко.

— Знаете ли — проговори Артър замислено, — всичко това обяснява доста неща. През целия си живот съм имал това странно и неприятно чувство, че нещо става със света, нещо голямо, дори зловещо, но никой не казваше какво е то.

— Не — каза старецът, — това си е напълно нормална параноя. Всички във Вселената страдат от нея.

— Всички ли? — каза Артър. — Ами щом всички страдат от нея, навярно това означава нещо. Навярно някъде извън познатата ни Вселена ...

— Може би. Но кой го е грижа? — каза Слартибартфаст, преди Артър да е успял да се разпали. — Може би вече съм стар и уморен — продължи той, — но винаги съм вярвал, че шансовете да разберем какво наистина става, са толкова абсурдно нищожни, че е най-разумно да кажем майната му на всичко и постоянно да си намираме работа. Ето, вижте мен — аз проектирам крайбрежия. Получих награда за Норвегия.

Започна да ровичка в една купчина и измъкна голям плексигласов куб, на който бе изписано неговото име и бе моделирана Норвегия.

— Какъв е смисълът на това? — рече той. — Никакъв. Или поне досега не съм го открил. Цял живот съм правил фиорди. За един кратък миг стават модерни и аз получавам голямата награда.

Започна да го обръща в ръката си, после сви рамене и го захвърли нехайно настрана, но не толкова нехайно, че да не попадне върху нещо меко.

— На втората Земя, която сега изграждаме, ми възложиха Африка и, разбира се, правя я цялата с фиорди, защото си ги обичам, пък и съм твърде старомоден и смятам, че придават прекрасен бароков облик на континентите. А те ми викат, че не били достатъчно екваториални. Екваториални! — Измя се глухо. — Че има ли някакво значение? Вярно е, разбира се, че науката е постигнала някои забележителни неща, но лично аз бих предпочел да съм щастлив, отколкото да съм прав. Винаги.

— А щастлив ли сте?

— Не. И тъкмо в това е трагедията.

— Жалко — каза Артър съчувствено. — Иначе звучеше доста добре като предписание как да живееш.

Някъде на стената просветна бяла светлина.

— Да тръгваме — каза Слартибартфаст, — трябва да ви представя на мишките. Пристигането ви на планетата доста възбуди духовете. То вече е провъзгласено за третото по невероятност събитие в историята на Вселената.

— А кои са първите две?

— О, най-вероятно са станали по чиста случайност — отвърна Слартибартфаст безгрижно.

След това отвори вратата и изчака Артър да излезе. Артър още веднъж се огледа, после огледа потните си и измачкани дрехи, същите с които бе лежал в калта четвъртък сутринта.

— Струва ми се, че животът ми става ужасно труден — измърмори той под нос.

— Моля? — попита старецът учтиво.

— А, нищо — каза Артър, — просто се пошегувах.

ГЛАВА XXXI

Известно е, разбира се, че безотговорните приказки могат да струват живота на човек, но цялата сериозност на проблема не винаги се осъзнава.

Например в същия миг, когато Артър каза: „Струва ми се, че животът ми става ужасно труден“, в ненарушимата цялост на космическото време се появи една съвсем малка, сякаш от червейче изгризана дупчица, през която думите му отлетяха далеч-далеч назад във времето, прекосиха невероятно големи космически пространства и достигнаха до една далечна галактика, където странни войнствени същества се намираха на прага на страхотна междузвездна война.

Предводителите на враждуващите страни се срещаха за сетен път.

Над масата за преговори тегнеше ужасно мълчание, докато командирът на Вл'хургите, облечен с блестящи, украсени със скъпоценни камъни черни бойни шорти, се взираше от упор в предводителя на Г'гугвунтите, разположил се срещу него сред облак благоуханна зелена пара, и като разчиташе на милион искрометни страхотно въоръжени междузвездни разрушители, готови да нанесат съкрушителен електрически удар при първата му заповед, изчакваше тази гнусна твар да си вземе назад думите, казани по адрес на майка му.

Гадината се размърда сред сладникавите си жежки изпарения и точно в този миг над масата за преговори се разнесоха думите **СТРУВА МИ СЕ, ЧЕ ЖИВОТЪТ МИ СТАВА УЖАСНО ТРУДЕН**.

За нещастие на езика на Вл'хургите това бе една от възможно най-страшните обиди и не оставаше нищо друго, освен да се започне грозна бран, продължила векове.

По-късно, разбира се, след като се бяха избивали взаимно в продължение на няколко хиляди години, когато Галактиката им бе почти опустошена, се оказа, че цялата работа е била плод на едно ужасно недоразумение, тогава двете враждуващи бойни армади уредиха малкото останали различия помежду си, за да се обединят и предприемат съвместно нападение над нашата собствена Галактика, с положителност идентифицирана като източника на обидната забележка.

Още хиляди години мощните кораби се носеха през безбрежната космическа пустош на Вселената и най-сетне се спуснаха с вой над първата изпречила се на пътя им планета — по някаква случайност това бе Земята, където поради зловеща грешка при определяне на мащаба, цялата им бойна армада бе погълната, случайно от едно малко кученце.

Онези, които се занимават с проблемите на сложните причинноследствени отношения в историята на Вселената, твърдят, че подобни неща се случват постоянно и че сме безсилни да ги предотвратяваме.

— Се ла ви — казват те.

След кратко пътуване с въздухолета Артър и възрастният магратеанец се озоваха пред една врата. Слязоха от машината и влязоха през вратата в една чакалня, пълна с маси със стъклени плотове и плексигласови награди. Почти веднага на вратата в другия край на стаята присветна лампичка, те прекрачиха през прага.

— Артър! Ти си жив! — извика някой.

— Тъй ли? — каза Артър, доста изненадано. — Е, хубаво.

Осветлението беше доста приглушено и едва след няколко секунди успя да различи Форд,

Трилиън и Зейфод, които седяха около голяма кръгла маса, отрупана с екзотични ястия, странни на вид бонбони и фантастични плодове. И тримата се тъпчеха тъй, че ушите им прашяха.

— Какво стана с вас? — попита ги Артър.

— Ами — каза Зейфод, докато се бореше с един кокал от печено месо — нашите домакини първо ни пузнаха газ, след това се опитаха да ни побъркат, общо взето, доста странно ни посрещнаха, а сега, изглежда за компенсация, са решили добре да ни нахранят. Дръж — каза той, като му подхвърли парче смърдящо месо от една чиния, — хапни си котлет от вегански носорог. Адски вкусен, ако случайно си падаш по подобни неща.

— Домакини ли? — учуди се Артър. — Какви домакини? Не виждам никакви... Едно тънко гласче се обади:

— Заповядай на обяд, човече от Земята.

Артър се огледа и изведнъж изквича.

— Уъх! — каза той. — На масата има мишки!

Настъпи неловко мълчание и всички погледи се приковаха върху Артър.

Ала той бе вперил поглед към двете бели мишки, разположили се в нещо като чаши за уиски върху масата. След като усети, че е настанало мълчание, извърна се и изгледа всеки един поотделно.

— О! — каза той и изведнъж всичко му стана ясно. — Извинете, не бях съвсем готов да ...

— Позволи ми да те представя — каза Трилиън. — Артър, това е мишката Бенджи.

— Здравей! — каза една от мишките.

Мустачките ѝ навярно докоснаха някакъв чувствителен на допир бутон от вътрешната страна на онова нещо, което приличаше на чаша за уиски, защото то се придвижи леко към него.

— А това е мишката Франки.

Другата мишка каза:

— Приятно ми е — и извърши същото движение.

Артър ококори очи.

— Но това не са ли ...

— Да — каза Трилиън, — това са мишките, които донесох със себе си от Земята.

Тя го гледаше право в очите и на Артър му се стори, че забелязва едва доловим жест на примирение.

— Би ли ми подал, ако обичаш, чинията с кълцано арктуранско мегамегарешко? — помоли тя.

Слартибартфаст се прокашля учтиво.

— Ъъ, извинете — каза той.

— Да, благодарим ви, Слартибартфаст — каза мишката Бенджи язвително, — можете да си ходите.

— Какво? О... ъъ, ами, много добре — каза старецът малко озадачено. — Да отида тогава да си поработя върху моите фиорди.

— О, всъщност това няма да е необходимо — каза мишката Франки. — По всяка вероятност сега не ще имаме вече нужда от новата Земя.

— Какво? — извика Слартибартфаст ужасен. — Това не може да бъде. Тъкмо съм нагласил хиляда глетчера, готови всеки миг да се плъзнат надолу по Африка!

— Е, ако искаш, можеш няколко дни да покараш ски, преди да ги демонтираш — подхвърли му Франки язвително.

— Да покарам ски ли?! — извика старецът. — Тези глетчери са истинско произведение на изкуството. Изящно изваяни контури, високи ледени върхове, дълбоки величествени клисури! Грехота е да се кара ски по такова произведение на изкуството.

— Благодарим ви, Слартибартфаст — каза Бенджи твърдо, — това е всичко.

— Слушам, сър — каза старецът студено, — много съм ви благодарен. Е, землянино, довиждане — каза гой на Артър, — надявам се да свикнеш с новия си начин на живот.

И като кимна бегло към останалата част на компанията, се обърна и с тъжна стъпка напусна

стоята.

Артър продължи да гледа след него, без да знае какво да каже.

— А сега — рече мишката Бенджи — за нашето дело!

Форд и Зейфод чукнаха чаши.

— За делото! — казаха те.

— Казахте ли нещо? — попита Бенджи.

Форд се огледа.

— Извинете, помислих, че вдигате наздравица — каза той.

Двете мишки заприпкаха насам-натам в стъклените си превозни средства и когато най-сетне се успокоиха, Бенджи излезе напред и се обърна към Артър.

— А сега, земно създание — рече му той, — положението на нещата е следното: както вече знаете, ние, кажи-речи, управляваме вашата планета през последните десет милиона години, за да открием решението на този дяволски проблем, наречен Вечния въпрос.

— Защо? — каза Артър рязко.

— Не, и ние се сетихме за това — прекъсна го Франки, — но никак не приляга на отговора. ЗАЩО? — ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДВЕ... нали виждате, не става.

— Не ме разбрахте — каза Артър. — Интересувах се, защо го правите?

— А, това ли? — каза Франки. — Ами ако трябва да бъда съвършено откровен, към края го правехме просто по навик. И в това се състои цялата работа, тази история тъй ни е дошла до гуша, че само при мисълта, че заради онези тъпи вогони трябва да започнем всичко отначало, ми идва да крещя и скърцам със зъби. Нали разбираш какво искам да кажа. И добре че по някаква щастлива случайност Бенджи и аз приключихме работата си и напуснахме планетата малко по-рано, за да отидем на кратка почивка, и по този начин успяхме да се доберем до Магратеа, за което сме много задължени на вашите приятели.

— Магратеа е вратата, през която минаваме в нашето собствено измерение — поясни Бенджи.

— Междувременно — продължи колегата му мишок — ни направиха изключително съблазнително предложение за участие в 5-измерното шоу „Разговор около кръглата маса“ и за цикъл лекции в района на нашето собствено измерение и почти сме решили да го приемем.

— Аз бих приел. А ти, Форд? — каза Зейфод насърчаващо.

— О, да — каза Форд. — Изобщо няма да се замисля.

Артър ги изгледа, като се чудеше накъде бият.

— Но все пак трябва да имаме някакъв резултат — каза Франки. — Искам да кажа, че имаме нужда да знаем Вечния въпрос под една или друга форма.

Зейфод се наведе към Артър.

— Разбираш ли — каза той, — ако просто си седят там в студиото със самодоволен вид и просто ей тъй споменат, че знаят Отговора на Живота, Вселената и Всичко останало, а после си признаят, че всъщност той е ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДВЕ, шоуто ще се окаже твърде кратко. Нали разбираш, няма да има други предавания.

— И ще ни е нужен въпрос, който да звучи добре — каза Бенджи.

— Да ЗВУЧИ добре? — възкликна Артър. — Вечен въпрос, който да ЗВУЧИ добре? И това го казват две мишки?

Мишките настръгнаха.

— Вижте какво, нямам нищо против идеализма, нямам нищо против достойнствата на чистата наука, нямам нищо против търсенето на истината във всичките ѝ форми, но се страхувам, че рано или късно идва един момент, когато започваш да подозираш, че ако съществува една неоспорима истина, то тя се състои в това, че цялата многоизмерна безкрайност на Вселената най-вероятно се управлява от шайка безумци, и ако човек трябва да избира дали да прекара още десет милиона години, за да открие тъкмо това или просто да грабне парите и да изчезне, то аз самият бих предпочел второто — каза Франки.

— Но ... — започна Артър отчаяно.

— Хей, няма ли най-сетне да разбереш това, землянино — прекъсна го Зейфод. — Ти представляваш единствената оцеляла съставка от онзи компютър и си бил там до последния момент, преди планетата да бъде разрушена. Нали така?

— Тъъ ...

— И твоят мозък беше органична част от предпоследната конфигурация на компютърната програма — обясни Форд, доста ясно според него.

— Сега разбираш ли? — попита Зейфод.

— Ами — каза Артър колебливо.

Нямаше чувството, че някога е бил органична част от каквото и да е, и винаги бе считал, че точно това е един от неговите проблеми.

— С други думи — каза Бенджи, насочвайки странното си малко превозно средство право към Артър, — има голяма вероятност структурата на въпроса да е закодирана в структурата на твоя мозък. Затова искаме да го купим.

— Какво, въпроса ли? — попита Артър.

— Да — отговориха Форд и Трилиън.

— Ще спечелиш много пари — допълни Зейфод.

— Не, не — каза Франки, — мозъка искаме да купим.

— Какво!

— Добре де, какво път толкова? — попита Бенджи.

— Доколкото си спомням, казахте, че бихте могли по електронен път просто да го разчетете — възмути се Форд.

— О, разбира се — каза Франки, — но първо трябва да го извадим. Трябва да го подготвим.

— Да го обработим — допълни Бенджи.

— Да го разрежем на парченца.

— Мерси, няма нужда — извика Артър, като бутна стола си назад и се отдалечи ужасен от масата.

— Винаги можем да го заменим с друг — мъдро каза Бенджи, — ако смятате, че е нужно.

— Да, с електронен мозък — каза Франки. — Някой от по-простите ще свърши работа.

— Някой от по-простите ли! — изписка Артър.

— Точно така — каза Зейфод и изведнъж се ухили злобно, — лесно можеш да го програмираш да казва: КАКВО? и НЕ РАЗБИРАМ и КЪДЕ Е ЧАЯТ? Никой няма да открие разликата.

— Какво? — извика Артър и още повече се отдалечи.

— Видя ли? — каза Зейфод и изквича от болка, защото точно в този момент Трилиън нещо му направи.

— Аз ще открия разликата — каза Артър.

— Не, няма — каза мишката Франки, — ще бъдеш програмиран да не я откриеш.

Форд се отправи към вратата.

— Вижте, приятелчета, много съжалявам — каза той, — но сделката няма да стане.

— А аз пък мисля, че сделката трябва да стане — казаха мишките в хор.

И в миг всичкото обаяние изчезна от тънките им писукащи гласчета. С едва доловимо бръмчене двете им стъклени превозни средства се издигнаха над масата и се насочиха по въздуха към Артър, който продължи, препъвайки се, да отстъпва назад към най-отдалечения ъгъл, напълно неспособен да се съвземе или измисли нещо.

Трилиън го сграбчи отчаяно за ръката и се опита да го завлече към вратата, която Форд и Зейфод се мъчеха да отворят, но Артър беше отпуснат и тежък — изглеждаше хипнотизиран от летящите във въздуха гризачи, които се носеха към него.

Тя му изкрещя нещо, но той продължаваше да стои със зяпнали уста.

След още едно дръпване Форд и Зейфод най-сетне успяха да отворят вратата. От другата й

страна ги очакваше малка група отвратителни на вид мъже, които не можеха да бъдат нищо друго освен биячите на Магратеа. И не само че те самите бяха отвратителни, но и медицинската апаратура, която носеха със себе си, съвсем не бе красива. Нахвърлиха се върху тях.

И така, след миг черепът на Артър щеше да бъде отворен. Трилиън бе неспособна да му помогне, а Форд и Зейфод бяха нападнати от неколцина главорези, доста по-тежки и по-добре въоръжени от тях.

И все пак трябва да се бяха родили под изключително щастлива звезда, защото точно в този момент всички сирени на планетата нададоха оглушителен вой.

ГЛАВА XXXII

— Тревога! Тревога! — гърмяха говорителите из цялата Магратеа. — Вражески кораб на планетата. Въоръжени нашественици в сектор 8А. Системите за отбрана! Системите за отбрана!

Двете мишки подушваха раздражено останките на стъклените си превозни средства там, където те се бяха разбили на земята.

— По дяволите — измърмори мишката Франки, — толкова много шум заради два фунта мозък от землянин.

И заприпка насам-натам. Розовите му очички проблясваха гневно, а нежното му бяло кожухче настръхна възмутено.

— Сега не ни остава нищо друго — каза Бенджи, като седна и заглади мустачките си замислено, — освен да съчиним един въпрос, но да го измислим тъй, че да звучи правдоподобно.

— Трудна работа — каза Франки и се замисли. — Какво ще кажеш за ЖЪЛТО И ОПАСНО — ЩО Е ТО?

Бенджи умува над това известно време.

— Не, не става — отсъди той. — Не приляга на отговора.

В продължение на няколко секунди ни един от тях не продума.

— Добре — обади се Бенджи. — КОЛКО ПРАВИ ШЕСТ ПО СЕДЕМ?

— Не, не, прекалено е прост и прекалено прозаичен — каза Франки, — няма да предизвика интерес сред желаещите да се обзалагат.

Отново се замислиха. Накрая Франки каза:

— Чуй какво измислих. КОЛКО СА ПЪТИЩАТА, КОИТО ЧОВЕК ТРЯБВА ДА ПРЕБРОДИ?

— А! — каза Бенджи. — Ах, това звучи доста добре! — повтори си го още няколко пъти. — Да — каза той, — чудесен е! Звучи достатъчно смислено, без да те обвързва с някакво конкретно значение. КОЛКО СА ПЪТИЩАТА, КОИТО ЧОВЕК ТРЯБВА ДА ПРЕБРОДИ? ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДВЕ. Чудесно, прекрасно, не може да не се хванат. Франки, скъпи друже, уредихме се!

От радост започнаха да подскачат в танц.

Близо до тях на пода се бяха проснали неколцина доста отвратителни на вид мъже, които бяха получили удари по главата с някои от тежките награди за дизайн.

На около половин миля отгук четири фигури трополяха по един коридор и се чудеха как да се измъкнат. Скоро се озоваха в едно доста обширно компютърно отделение и се заоглеждаха наоколо тревожно.

— Накъде сега, Зейфод — каза Форд.

— Защо да не тръгнем... ей натам — каза Зейфод и се затича вдясно между един от компютрите и стената.

И когато другите го последваха, устремът му бе внезапно възпрян от светкавицата на електрически пистолет, която проряза въздуха няколко инча пред него и разтопи част от съседната стена. По мощния мегафон един глас каза:

— Окей, Бийблброкс, спри на място. Държим те на мушка.

— Ченгета! — изсъска Зейфод, изви се рязко и приклезна. — Сега ти, Форд, кажи накъде.

— Добре, насам — каза Форд и четиримата се затичаха по пътеката между два реда компютри.

На края на пътеката се появи една фигура, облечена в тежък брониран скафандър, и размаха зловещия си електрически пистолет.

— Не бихме искали да те застреляме, Бийблброкс! — извика фигурата.

— Много се радвам! — отвърна Зейфод и се мушна в пролуката между два компютъра.

Останалите свърнаха подире му.

— Двама са — каза Трилиън. — Хванаха ни натясно.

Започнаха да се провират встрани между един огромен компютър и стената.

Притаиха дъх и зачакаха.

Изведнъж въздухът се изпълни с електрически светкавици — и двамата полицаи едновременно откриха огън по тях.

— Хей, ама те стрелят по нас — каза Артър, като се сви на мъничко кълбо. — Нали казаха, че не искат да правят това.

— Да, и на мен така ми се стори — съгласи се Форд.

Зейфод въпреки опасността показва една от главите си за миг.

— Хей — извика той, — нали казахте, че не бихте искали да ни застреляте! — и отново я скри.

Продължиха да чакат.

След малко един глас се обади:

— Не е лесно да си ченге!

— Какво каза тоя? — прошепна Форд учудено.

— Каза, че не е лесно да си ченге.

— Ами това си е негов проблем, нали така?

— И аз така мисля.

Форд се провикна:

— Хей, слушайте! Мисля, че и без да стреляте по нас, си имаме достатъчно свои проблеми, така че за всички ни ще е по-добре, ако ни спестите и вашите собствени проблеми!

Отново настана мълчание и после пак прозвуча мощният мегафон.

— Вижте какво, момчета — каза гласът по мегафона, — вие нямате работа с никакви си тъпи, жалки вманиачени убийци с ниски чела, малки свински очички, дето два лафа не могат да обелят. Ние сме двама интелигентни и съвестни полицаи и ако се срещнем не по служба, сигурен съм, ще ни харесате. Не съм от тези, дето просто за удоволствие могат да застрелват хора и след това да отидат да се похвалят в някой долнопробен бар за космически бродяги, както правят някои от моите колеги. И на мен ми се е случвало да застрелям някого, ей тъй, за удоволствие, но след това с часове си го изплаквам пред моята приятелка.

— Аз пък пиша романи! — обади се другият полицай. — Макар че все още да не съм издал ни един от тях. Тъй че предупреждавам ви, настроението ми е от-вра-ти-телно!

Малко оставаше очите на Форд да изскочат от орбитите.

— Кои са тия типове? — попита той.

— Не знам — отговори Зейфод. — Мисля, че по ми харесваха, докато стреляха.

— Така че ще се предадете ли доброволно — извика единият от полицаите, — или ще се наложи да постреляме още малко?

— Вие как предпочитате? — извика Форд.

След миг въздухът около тях отново започна да се нажежава, докато електрическите светкавици една след друга се забиваха в компютъра пред тях.

Няколко секунди стрелбата продължи с непоносима ожесточеност.

Когато спря, за няколко секунди настана почти пълна тишина, докато ехото заглъхваше.

— Още ли сте там? — извика единият от полицаите.

— Да — отговориха те.
— Това не ни доставя никакво удоволствие — извика вторият.
— Личеше си — извика Форд.
— А сега слушай, Бийблброкс, и слушай добре!
— Защо? — извика Зейфод в отговор.
— Защото — извика полицаят — ще ти направим едно много умно, интересно и хуманно предложение. И така — или веднага се предавате и ни позволявате да ви понабием малко, защото сме твърди противници на безпричинното насилие, или ще взривим цялата тази планета, а може и още една-две, които набелязахме на път за насам.

— Но това е ужасно! — извика Трилиън. — Не можете да направите подобно нещо.
— О, разбира се, че можем — извика полицаят, — нали? — обърна се той към другия.
— Да, нямаме друг избор — отговори му другият.
— Но защо? — попита Трилиън.
— Защото има някои неща, които си дължен да направиш дори когато си едно образовано и свободомислещо ченге, на което не са му чужди неща като чувствителност и т. н.

— Тези двамата просто не мога да ги разбера — промърмори Форд, като клатеше глава.

Едното ченге се провикна към другото:

— Какво ще кажеш, да постреляме още малко?

— Че защо пък не?

Пуснаха още един залп електрически светкавици. Горещината и шумът бяха направо фантастични. Тялото на компютъра започна бавно да се разпада. Лицевата му част почти се бе разтопила и към мястото, където се бяха сгушили, потекоха гъсти поточета от разтопен метал. Дръпнаха се по-назад и зачакаха края.

ГЛАВА XXXIII

Но краят така и не дойде, най-малкото не веднага. Най-неочаквано стрелбата секна и в неочакваната тишина отчетливо се чува две задавени изхърквания, последвани от две тупвания. Четиримата се спогледаха.

— Какво стана? — попита Артър.

— Спряха да стрелят — каза Зейфод, като сви рамене.

— Защо?

— Знам ли. Искаш ли да отидеш и да ги попиташ?

— Не.

Решиха да изчакат малко.

— Хей — извика Форд.

Никакъв отговор.

— Странна работа.

— Може да е клопка.

— Не са чак толкоз умни.

— Какви бяха тези тупвания?

— Отде да знам.

Те изчакаха още няколко секунди.

— Е, добре — каза Форд, — ще отида да погледна.

Той огледа останалите един по един.

— Няма ли някой да ми каже: „Не, недей, нека аз да отида“?

Те поклатиха отрицателно глави.

— Е, добре — каза той и се изправи.

В първия миг нищо не се случи. Във втория и в следващите пак продължаваше нищо да не се случва. Форд надърна през гъстия пушек, който се издигаше над горящия компютър.

Излезе предпазливо иззад прикритието си.

Все още нищо не се случваше.

На около двацет ярда едва успя да различи сред пушека облечената в скафандър фигура на единия полицай. Беше се свлякъл на земята в безформена купчина. На двадесет ярда в противоположната посока лежеше другият. Никой друг не се виждаше наоколо.

Това се стори на Форд изключително странно.

Бавно и напрегнато тръгна към първия. Тялото му лежеше успокояващо неподвижно, докато вървеше към него, и продължи да лежи успокояващо неподвижно, когато стигна до него и стъпи с крак върху електрическия пистолет, който до този момент продължаваше да се поклаща с отпуснатите му пръсти.

Наведе се и го вдигна, без да срещне никаква съпротива.

Съвсем ясно бе, че полицаят е мъртъв.

След кратък оглед Форд установи, че е от Благоулон кападишаща метан форма на живот, напълно зависима от своя скафандър и неспособна да оцелее в рядката кислородна атмосфера на Магратеа.

Миниатюрният компютър, поддържащ живота му, прикрепен към неговата раница, изглежда, се бе взривил най-неочаквано.

Форд го поогледа, доста учуден. Тези миниатюрни индивидуални компютри обикновено имат пълната поддръжка на главния корабен компютър, с който са директно свързани посредством суб-ета вълнови предаватели. Такава система беше гарантирана против всякакви повреди с изключение на неизправност при обратната връзка, което бе почти изключено.

Отиде бързо при проснатата фигура на втория полицай и откри, че същото невероятно нещо се бе случило и с него, и то по същото време. Повика и другите да видят, когато дойдоха, те споделиха неговото учудване, но не и любопитството му.

— Хайде да изчезваме от тази дупка — каза Зейфод. — Ако онова, което се предполага, че търся, е тук, вече не го искам.

Грабна втория електрически пистолет, взриви един съвсем безобиден счетоводен компютър и изтича в коридора, последван от другите. Съвсем малко оставаше да направи на пух и прах един въздухолет, който ги очакваше няколко ярда по-нататък.

Въздухолетът беше празен, но Артър веднага позна, че е този на Слартибартфаст.

На приборното табло бе забодена бележка. На бележката бе нарисувана стрелка, насочена към едно от копчетата. На нея пишеше: **НАЙ-ДОБРЕ ЩЕ Е ДА НАТИСНЕТЕ ТОВА КОПЧЕ.**

ГЛАВА XXXIV

Въздухолетът се понесе със скорост, надвишаваща Р 17, през стоманения тунел, който водеше навън към грозната повърхност на планетата, залята от поредната нерадостна утринна дрезгавина. Зловеща сива светлина се лееше върху студената земя.

„Р“ е мярка за скорост, определена като разумната скорост при пътуване, съобразена със здравословното и душевно състояние на пътниците и с това, че не бива да закъсняваш повече от, да речем, пет минути. От това очевидно следва, че тя е една почти безкрайно променлива величина, зависима от обстоятелствата, защото първите два фактора варират не само при една постоянна скорост, но също и при отчитането на третия фактор. Ако не се третира с нужното спокойствие, това равенство може да доведе до болезнени стресови състояния, язви и дори смърт.

P 17 не е някаква точно определена стойност, но очевидно е твърде голяма.

Въздухолетът се стрелна във въздуха със скорост, надвишаваща P 17, стовари ги непосредствено до „Златно сърце“, който стоеше твърдо върху замръзналата земя като бялнал се кокал и после стремглаво се понесе назад в същата посока, от която бяха пристигнали вероятно по някаква много важна работа.

Четиримата се заковаха по местата си, загледи към кораба, треперейки.

До него имаше още един.

Това беше полицейският кораб от Благулон Капа — закръгленичък, подобен на акула, сивкавозелен на цвят, покрит от горе до долу с черни, изписани по шаблон букви с най-различна големина и степен на неприветливост. Буквите информираха всеки, който си направеше труда да ги прочете, откъде идва корабът, към кой полицейски отдел спада и как може да бъде зареден с гориво.

Изглеждаше някак неестествено тъмен и притихнал дори и за кораб, чийто двучленен екипаж в момента лежи задушен в една задимена зала на няколко мили под повърхността. Това е едно от онези странни неща, които не могат да бъдат обяснени и дефинирани, но човек винаги може да усети кога един кораб е напълно мъртъв.

Форд го усети и това му се стори много загадъчно — един кораб и двама полицаи най-неочаквано и самопроизволно бяха умрели.

От собствен опит знаеше, че във Вселената просто не стават такива неща.

Останалите трима също го усетиха, но още по-силно усетиха страшния студ и забързаха обратно към „Златно сърце“, обхванати от остър пристъп на липса на любопитство.

Форд остана и отиде да разгледа благулонския кораб. Докато вървеше, за малко не се препъна в една неподвижна стоманена фигура, легнала по очи в студения прах.

— Марвин! — извика той. — Какво правиш тук?

— Моля ти се, не се чувствуй задължен да ми обръщаш внимание — избоботи той приглушено.

— Но как се чувствуваш, метални друже? — попита Форд.

— Много потиснат.

— Какво се е случило?

— Не знам — отвърна Марвин, — не съм бил там.

— А защо — каза Форд, като приклепна до него и потрепера, — защо лежиш по очи в праха?

— Това е един от най-добрите начини да бъдеш нещастен — каза Марвин. — Не се преструвай, че искаш да разговаряш с мен. Знаем, че ме мразиш.

— Не те мразя.

— Да, мразиш ме, всички ме мразят. Тъй е устроена Вселената. Достатъчно е да заговоря с някого и започва да ме мрази. Дори и роботите ме мразят. Ако просто не ми обръщаш внимание, възможно е да се махна отгук. — Повдигна се с мъка на крака и решително се обърна в обратна посока.

— Онзи кораб ме мразеше — каза той унило и посочи към полицейския кораб.

— Онзи кораб? — попита Форд, внезапно заинтригуван. — Какво стана с него? Знаеш ли?

— Намрази ме, защото говорих с него.

— Говори ли му? — възкликна Форд. — Как така говори с него?

— Много просто. Стана ми много скучно и се чувствавах потиснат, затова отидох и се включих към външния терминал на компютъра. Разговарях с компютъра надълго и нашироко и му разясних възгледите си за Вселената — каза Марвин.

— И какво се случи? — попита настойчиво Форд.

— Той се самоуби — каза Марвин и потегли бавно към „Златно сърце“.

Същата вечер, когато „Златно сърце“ бързаше да се отдалечи поне на няколко светлинни години от мъглявината Конска глава, Зейфод се беше излегнал под малката палма на мостика и се опитваше да вкара във форма разнебитения си мозък със солидни дози Пангалактични гаргаробластери. Форд и Трилиън седяха в един ъгъл и обсъждаха живота и проблемите, които създаваше той. Артър пък се прибра в кабината си, за да попрегледа Фордовия екземпляр на ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ. Щом отсега нататък трябваше да живее в тази Галактика, разсъждаваше той, най-добре щеше да е да се опита да научи нещо повече за нея.

Случайно попадна на следния пасаж:

ИСТОРИЯТА НА ВСЯКА ВЕЛИКА ГАЛАКТИЧЕСКА ЦИВИЛИЗАЦИЯ — прочете той — ПРЕМИНАВА ПРЕЗ ТРИ РАЗЛИЧНИ И ЯСНО ОЧЕРТАНИ ПЕРИОДА: ОЦЕЛЯВАНЕ; ЛЮБОЗНАТЕЛНОСТ И ИЗТЪНЧЕНОСТ, ИЗВЕСТНИ СЪЩО КАТО ПЕРИОДИТЕ „КАК“, „ЗАЩО“ И „КЪДЕ“.

НАПРИМЕР ПЪРВИЯТ ПЕРИОД БИ МОГЪЛ ДА СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА С ВЪПРОСА „КАК ДА СЕ НАХРАНИМ?“, ВТОРИЯТ С ВЪПРОСА „ЗАЩО СЕ ХРАНИМ?“, А ТРЕТИЯТ С ВЪПРОСА „КЪДЕ ЩЕ ОБЯДВАМЕ?“

Не можа да стигне по-нататък, защото вътрешният телефон напомни за съществуването си.

— Хей, землянино? Гладен ли си, момчето ми? — каза гласът на Зейфод.

— Тъъ, да, струва ми се, че съм малко гладен — отговори Артър.

— Окей, сладур, стягай се — каза Зейфод. — Скоро ще похапнем в ресторант „На края на Вселената“.

Бележки

[1] „Форд Префект“ — популярна марка автомобили. — Б. пр. ↑

[2] Битер — вид английска бира. Б. пр. ↑

[3] Рийдърз Дайджест — известно американско списание. Б. пр. ↑

[4] Президент: пълна титла — Президент на имперското галактическо правителство.

Названието „имперски“ се бе запазило, въпреки че понастоящем представлява анахронизъм. Наследственият император е все едно мъртъв, и то от много векове насам. Миг преди да умре, докато все още се намираще в кома, той бе затворен в стазисно поле, което да го поддържа вечно и неизменно в това състояние. Всичките му наследници отдавна са починали и това означава, че без никакви сериозни социални сътресения властта чисто и просто е направила крачка-две надолу по стълбицата и сега, по всеобщо виждане, се намираще в ръцете на един колективен орган на управление, изпълнявал навремето ролята на съветник на императора — един избираем Управителен съвет, възглавяван от президент, избран от този съвет. Но всъщност властта не се намира изобщо в техни ръце.

Що се отнася до президента, до голяма степен той е един фигурант, неразполагащ с никаква власт. На пръв поглед той се избира от правителството, но качествата, които трябва да притежава, не са тези на добър държавник, а на човек, способен да върши добре премислени безобразия. Ето защо президентът винаги е бивал противоречива личност — едновременно вбесяваща и обаятелна. Службата му не се състои в това да упражнява власт, а да отклонява вниманието от нея. По тези показатели Зейфод Бийблброкс е един от най-сполучливите президенти, които Галактиката някога е имала — вече е прекарал две от десетте години на мандата си в затвора за измама. Малцина са тези, които осъзнават, че президентът и правителството не притежават никаква власт, и от тези малцина само шестима души знаят в чии ръце се намира върховната политическа власт. Болшинството от останалите вярват, че най-важните политически въпроси се решават от компютър. Надали съществува по-голяма заблуда от тази. Б.а. ↑

[5] Истинското име на Форд Префект е произносимо единствено на един малко известен бетелгиуски диалект, понастоящем напълно изчезнал след онова страшно бедствие Хрънг,

стоварило се върху Бетелгиус Седем през Гал/Сид./Год. 03758 и изтребило до крак всички стари праксибетелски общности. Бащата на Форд бе единственият човек, оцелял след страшното бедствие Хрънг, стоварило се върху планетата, и то по някаква невероятна случайност, която той до края на живота си така и не успя да обясни задоволително. Изобщо целият случай беше забулен в някаква тъмна мистерия: никой всъщност не знаеше какво е това „Хрънг“, нито пък защо бе решило да се стовари тъкмо върху Бетелгиус Седем. Бащата на Форд, след като махна с ръка и отпъди облаците на съмнението, които нямаше как да не се съберат над него, се пресели на Бетелгиус Пет, където стана и баща, и чичо на Форд; а в памет на своите измрели сънародници го кръсти на древния праксибетелски език.

И тъй като Форд не се научи да изговаря истинското си име, след време баща му умря от срам — срамът все още е смъртоносно заболяване в някои части на Галактиката. Съучениците му му дадоха прякора Икс, което на езика на Бетелгиус Пет означава „момче, което е неспособно да даде задоволителен отговор на въпроса, какво е това «Хрънг» и защо е трябвало да се стовари именно върху Бетелгиус Седем“. Б.а. ↑

[6] Макдоналдс — верига от заведения за бързо хранене. Б.пр. ↑

[7] Единица за измерване на междузвездни разстояния, равна на 3,26 светлинни години.

Б.пр. ↑

КРАЙ